

Rapport
3/2006

**Evaluering av
tilskuddsordningen for
organisasjoner for
personer med nedsatt
funksjonsevne**

Rolf Golombek
Jo Thori Lind

*Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Ragnar Frisch Centre for Economic Research*

Evaluering av tilskuddsordningen for organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne

Rolf Golombek
Jo Thori Lind

Sammendrag: Rapporten tar for seg driftstilskuddet til organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne. Driftstilskuddet gis i form av tre deler: Basis-, medlems- og skjønns-tilskudd. Rapporten drøfter hvordan regelendringen i 2005 har påvirket tilskuddet til organisasjonene, samt organisasjonenes insentivene til å slå seg sammen. Videre antydes hvordan ordningen kan justeres for å oppfylle Sosial- og helsedirektoratets målsettinger.

Nøkkelord: Tilskuddsordningen, funksjonshemmede, insentiv, organisasjoner

Kontakt: rolf.golombek@frisch.uio.no, www.frisch.uio.no, tlf 22 95 88 12

Rapport fra prosjektet "Evaluering av tilskuddsordningen for organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne" (internt prosjektnummer 4481), finansiert av Sosial- og helsedirektoratet

ISBN-13: 978-82-7988-066-0

ISBN-10: 82-7988-066-6

ISSN 1501-9721

Evaluering av tilskuddsordningen for organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne

Sammendrag	2
1 Tilskuddsordningen.....	5
1.1 Detaljene i tilskuddsordningen	5
1.2 Endringene i 2005	7
2 Utvikling over tid.....	9
2.1 Medlemstall.....	9
2.2 Tilskuddet til organisasjonene	16
3 Effekter av endringen i 2005.....	20
3.1 Effekten av høyere terskel for støtteberettigelse.....	20
3.2 Effekten av endrede regler for tilskudd	21
4 Organisasjonenes holdning til endringene	29
4.1 Hva er holdningene generelt?	30
4.2 Hvem mener hva?	33
5 Hvor mange organisasjoner bør det være?.....	34
6 Har endringene vært hensiktsmessig?.....	36
6.1 Hensiktsmessighet for å hindre videre oppsplitting.....	36
6.2 Hensiktsmessighet for å stimulere til sammenslåing.....	37
6.3 Simulering av hypotetiske sammenslåinger.....	38
7 Videre endringer av tilskuddsordningen	41
Referanser	43
Appendiks A Detaljerte tilskudd.....	44
Appendiks B.....	47
En modell for optimalt antall organisasjoner	47
Modellen	47
Samfunnsplanleggerens problem	48
Desentralisert løsning.....	48
Desentralisert løsning med tilskudd.....	49
Likt beløp til alle.....	49
Tilskudd per medlem	50
Heterogen medlemsmasse.....	51
Variable kostnader	51
Heterogene kostnader.....	52
Appendiks C Kontrafaktisk analyse 2003 versus 2004	54
Appendiks D Svar på spørreundersøkelsen	58
D.1 Spørsmål med ett svar	58
D.2 Spørsmål med flere svar.....	61
D.3 Svar på åpne spørsmål.....	62

Sammendrag

Denne rapporten tar for seg driftstilskuddet til organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne. Driftstilskuddet gis i form av tre deler: Basis-, medlems- og skjønnstilskudd. Basistilskuddet er fast for alle støtteberettigede organisasjoner. Medlemstilskuddet er et tilskudd per medlem, men organisasjonene mottar mest for de første medlemmene. Skjønnstilskuddet fordeles etter skjønn, i stor grad for å dekke ekstra kostnader forbundet ved visse former for funksjonshemninger. Fram til 2004 var det også mulig å søke om tilskudd til ferie- og velferdstiltak gjennom fylkeslegene. Tilskuddsordningen er nærmere beskrevet i avsnitt 1.1.

Med virkning fra 1.1.2005 ble det gjennomført to endringer av tilskuddsordningen. Nye organisasjoner måtte fra nå av ha minst 250 medlemmer for å bli støtteberettiget. Dessuten ble tilskuddet som tidligere ble fordelt av fylkeslegene lagt inn i den sentrale fordelingen. I den forbindelse ble også den eksakte fordelingsnøkkelen endret, men hovedprinsippet forble uendret. Endringene er beskrevet i avsnitt 1.2.

Rapportens viktigste funn og konklusjoner er som følger:

1) Fra 1982 til 2005 har antall organisasjoner økt fra 38 til 115. I rapporten ser vi særlig på endringen fra 1995, da det var 58 støtteberettigede organisasjoner, fram til 2005. I denne perioden har det vært en gjennomsnittlig økning på 3,3 organisasjoner i året, med unntak av 1997 da det var en økning på 17 organisasjoner. Etter 1994 har det også vært en økning i totalt antall medlemmer i organisasjonene, fra 263 000 til 338 000. På grunn av den sterke veksten i antall organisasjoner har gjennomsnittlig medlemmer per organisasjon falt fra ca. 4500 i 1995 til litt under 3000 i 2005. Utviklingen i antall organisasjoner, antall medlemmer, og sammensetningen av store og små organisasjoner er beskrevet i avsnitt 2.1.

2) Fra 1995 til 2005 har totalt tilskudd økt fra 53 millioner til 91 millioner¹. Men igjen på grunn av den store veksten i antall organisasjoner har gjennomsnittlig tilskudd per organisasjon falt fra 917 000 til 795 000. Tilskuddet per medlem har derimot i

---

¹ Alle beløp er her prisjustert til 2005-priser.

gjennomsnitt vokst fra 202 kroner til 270 kroner. Videre har gjennomsnittlig andel fordelt som skjønnstilskudd sunket fra 50 % til 22 %, mens andelen fordelt som basis- og medlemstilskudd begge har vokst. Utviklingen i tilskuddene er nærmere beskrevet i avsnitt 2.2.

3) Det er for tidlig å avgjøre virkningene av det nye kravet om minst 250 medlemmer for at en ny organisasjon skal bli støtteberettiget. Mye tyder likevel på at dette vil være et effektivt virkemiddel for å begrense tilveksten av nye organisasjoner. Dette er drøftet i avsnitt 3.1.

4) For å studere effekten av å legge tilskuddene som tidligere ble fordelt gjennom fylkeslegene til den sentrale fordelingen, og endringen av den sentrale fordelingsnøkkelen, sammenlikner vi hva hver av organisasjonene faktisk fikk i 2005 i forhold til hva de ville ha fått hvis reglene ikke hadde blitt endret. Flertallet av organisasjonene har vunnet på endringen. Generelt er det organisasjoner med få medlemmer, og som mottok en liten andel av tilskuddet som skjønnstilskudd og tilskudd fordelt av fylkeslegene, som har vunnet mest på omleggingen. Dette er analysert i avsnitt 3.2.

5) For å kartlegge organisasjonenes syn på endringen gjennomførte vi en spørreundersøkelse blant organisasjonene. Et flertall av organisasjonene mener at endringene har vært positive, men det er også en del organisasjoner som mener at endringene har vært negative. Generelt er det de organisasjonene som har vunnet mest på endringene som er mest positive til omleggingen. Spørreundersøkelsen er beskrevet og analysert i kapittel 4.

6) For å vurdere hvordan tilskuddsordningen prinsipielt bør utformes, konstruerer vi en formell teoretisk modell som angir hvor mange organisasjoner det bør være, og hvor mange organisasjoner som vil bli etablert under ulike former for tilskuddsordninger. Modellen er basert på teori fra politisk økonomi. Generelt vil man få riktig antall organisasjoner hvis tilskuddet gis etter medlemstall, men for mange organisasjoner hvis det gis et fast tilskudd (uavhengig av bl.a. medlemstall) til hver organisasjon. Modellen er drøftet i kapittel 5.

7) Vi analyserer i hvilken grad omleggingen vil kunne redusere tendensen til videre oppsplitting og framvekst av nye organisasjoner. Grensen på 250 medlemmer for å bli støtteberettiget vil trolig redusere tendensen til videre oppsplitting. Men samtidig medfører dette en forskjellsbehandling mellom nye og gamle organisasjoner som ikke er heldig. Videre drøfter vi organisasjonenes incentiver til å slå seg sammen. Ved å studere alle tenkelige sammenslåinger, finner vi at det ikke i noen tilfeller er mulig å øke tilskuddet ved å slå seg sammen. Tapet er størst hvis små organisasjoner slår seg sammen. Dessuten har tapet ved sammenslåing økt etter endringen av tilskuddsordningen i 2005. Dette er drøftet i kapittel 6.

8) Til slutt ser vi på hvilke endringer som kan gjennomføres for å oppnå målet om å hindre videre oppsplitting av organisasjonene og oppmuntre til sammenslåing. Vi ser bare på omlegginger av hvordan tilskuddet fordeles, ikke på endringer i det totale beløpet til tilskuddsordningen. Vi vurderer heller ikke andre tiltak som også kan redusere tendensen til videre oppsplitting. For å oppnå målene mener vi det vil være heldig å redusere andelen som gis som basistilskudd, og heller øke medlems- og skjønnstilskuddet. Videre bør medlemstilskuddet per medlem være konstant, ikke fallende i antall medlemmer slik som i dag. Det bør vurderes om medlemstilskuddet per medlem bør differensieres mellom organisasjoner. Dette kan være et hensiktsmessig grep for å sikre at enkelte diagnosegrupper kan opprettholde egne organisasjoner. Endelig er vi tilhenger av at 250-regelen oppheves. Dette krever imidlertid at andre endringer gjennomføres parallelt, slik at totalt antall organisasjoner ikke vokser. Våre forslag er presentert i kapittel 7.

1 Tilskuddsordningen

Tilskudd til organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne kan føres tilbake til sent sekstital. I 1967 kommer for første gang et tilskudd til ”Praktisk arbeid, velferds- og trivselstiltak” med i statsbudsjettet. På 1960- og 1970-tallet ble en del organisasjoner som blant annet skulle arbeide for funksjonshemmedes rettigheter dannet. Fra 1982 har disse fått driftsstøtte over statsbudsjettet. Fra starten i 1982 fikk 38 organisasjoner tilskudd (Tilskuddsutvalget, 2001), men dette tallet har økt kraftig over tid. Denne utviklingen er mer utfyllende beskrevet i avsnitt 2.

Opprinnelig ble organisasjonene delt inn i fire grupper etter merutgiftene for ulike funksjonshemninger, og støtten ble beregnet på grunnlag av hvilken gruppe man var i. Fra 1994 ble denne ordningen erstattet av et system hvor støtteberettigede organisasjoner får et basistilskudd som er fast for alle organisasjoner, et medlemstilskudd som gir støtte per medlem (dog med synkende støtte per medlem for større organisasjoner; mer om dette nedenfor), og et skjønnstilskudd som skal ta høyde for ulike kostnadsnivå forbundet med ulike former for funksjonshemming. Dette systemet har blitt beholdt fram til i dag.

Før organisasjoner kan få støtte må de godkjennes. Generelt kreves det at de er landsomfattende interesseorganisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne som er demokratiske, representative og bygger på individuelt medlemskap. Det er ingen krav om at bare funksjonshemmede eller deres pårørende kan være medlemmer. Fra 1994 til 1996 var det et krav om minst 250 medlemmer for nye organisasjoner, men de som allerede hadde fått støtte var ikke underlagt dette kravet. Med virkning fra 1997 ble kravet om minst 250 medlemmer opphevet, men har nå blitt gjeninnført gjennom endringen i tilskuddsordningen beskrevet i avsnitt 1.2.

1.1 *Detaljene i tilskuddsordningen*

I dette avsnittet beskrives driftstilskuddssystemet slik det var før endringen i 2005. En detaljert beskrivelse av endringene som da ble gjennomført kommer i avsnitt 1.2. Tilskuddsordningen har tre komponenter: Basis-, medlems- og skjønnstilskudd. Størrelsen på alle tre beregnes ved å ta utgangspunkt i den totale bevilgningen over statsbudsjettet.

Basistilskuddet er beregnet som 1 promille av totalbevilgningen. Totalbevilgningen er summen av basis-, medlems- og skjønnstilskudd, pluss ferie- og velferdstiltak delt ut av fylkeslegene, og noen mindre poster som støtte til Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO).

Medlemstilskuddet beregnes som støtte etter antall medlemmer, men tilskuddet per medlem er større for de første medlemmene enn de påfølgende. For hvert av de første 250 medlemmene får man 2 promille av basistilskuddet, det vil si totalbevilgning/500 000. For de neste 125 medlemmene, dvs. fra medlem 251 til 375, får man 90 % av dette beløpet per medlem. For de neste 188, dvs. fra medlem 376 til 563, får man 90 % av dette igjen og så videre. Tabellen nedenfor systematiserer ordningen:

Gruppe	Medlemmer	Støtte per medlem
1	1-250	Basis×0.002
2	251-375	Basis×0.002×0.9
3	376-563	Basis×0.002×0.81
4	564-844	Basis×0.002×0.72
5	845-1266	Basis×0.002×0.66
6	1267-1898	Basis×0.002×0.59
⋮	⋮	⋮

Matematisk uttrykt er støtten per medlem i gruppe x lik $\text{Basis} \times 0.002 \times 0.9^{x-1}$.

For å få totalt medlemstilskudd legger man sammen tilskudd per medlem for alle medlemmene.

Skjønnstilskuddet er en fordeling av den delen av totalt tilskudd som ikke blir brukt til basis- og medlemstilskudd, eller ferie- og velferdstiltak. Summen hver organisasjon får skal avspeile kostnadsforskjellene ved ulike former for funksjonshemming. Støtten bestemmes av Fordelingsnemnda for tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner (Fordelingsnemnda). Det er ingen helt klare regler for hvordan dette skal gjøres, og det er et ikke ubetydelig innslag av historisk presedens.

Tilskudd til ferie- og velferdstiltak ble fordelt av fylkeslegene etter søknad fra lokallagene i organisasjonene. Også andre organisasjoner enn organisasjoner for

personer med nedsatt funksjonsevne kunne søke om tilskudd, men rundt 90 % av tilskuddet gikk til funksjonshemmedes organisasjoner.

1.2 Endringene i 2005

Tilskuddsutvalget (2001) kom med forslag til endringer i ordningene for tilskudd til organisasjonene. Dette arbeidet ble fulgt opp i St. meld. 40 (2002-2003) og Innst. S. nr. 162 (2003-2004). Intensjonen med endringen var å ”stimulere til samarbeid og samhandling mellom organisasjonene og som ikke oppmuntrer til oppsplitting i mange små organisasjoner” (St. medl. 40, s. 39).

Det ble gjort to større endringer i tilskuddsordningen med virkning fra 1.1.2005. For det første ble det innført en nedre grense på 250 medlemmer for godkjenning av nye organisasjoner for å bli støtteberettiget, dvs. at man gikk tilbake til system fra før 1997. For det andre ble tilskuddet til ferie- og velferdstiltak, som tidligere ble fordelt av fylkeslegene, overført til den sentrale bevilgningen. I tillegg kom det en ny bevilgning til andre enn funksjonshemmedes organisasjoner som driver arbeid rettet mot personer med nedsatt funksjonsevne. Denne bevilgningen er ikke relevant for endringen, så vi skal ikke se mer på den.

Overføringen av ferie- og velferdstiltak til den sentrale tildeling medførte at fordelt beløp gjennom tilskuddsordningen økte fra 62 435 000 kroner i 2004 til 91 429 000 kroner i 2005. For at ikke hele denne økningen skulle ende i økt skjønntilskudd, ble metoden for beregning av basis- og medlemstilskudd endret så fordelingen mellom de tre formene ble holdt mest mulig uendret.

Basistilskuddet beregnes nå som 1.67 promille av totalbevilgningen, mot 1 promille tidligere. Basistilskuddet har derfor økt med 67 % for alle støtteberettigede organisasjoner.

Medlemstilskuddet beregnes omtrent som før. Tilskudd per medlem for de første 250 medlemmene er nå 1,8 promille av basistilskuddet, dvs. 0,003006 promille av totalbevilgningen mot tidligere 0,002 promille. Som tidligere gis 10 % reduksjon fra medlem 251 til 375, så nye 10 % reduksjon fra 376 til 563 osv. Dette svarer derfor til en økning i medlemsstøtten på 50.3 % for alle organisasjonene.

Skjønnstilskuddet fordeles som tidligere.

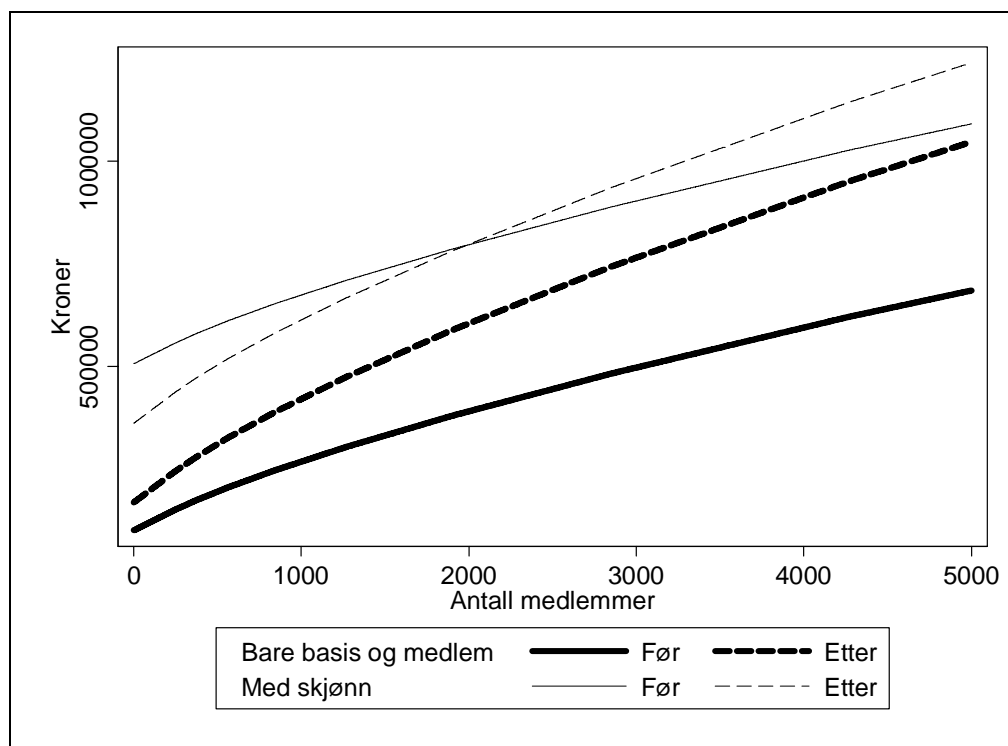
Tilskudd til ferie- og velferdstiltak er fjernet og midlene flyttet over i den sentrale bevilgningen.

En oppsummering av endringene er gitt i figur 1 hvor tilskudd før og etter omleggingen er presentert. De tykke kurvene gir tilskudd hvor vi ser bort fra skjønnstilskudd og de tilskuddene som tidligere gikk gjennom fylkeslegene. Vi ser at alle får økte basis- og medlemstilskudd. Relativt sett er økningen størst for de små organisasjonene. Men dette kommer i stor grad av at den totale sentrale tildelingen også har økt etter omleggingen, i stor grad som en konsekvens av at overføringene som tidligere gikk gjennom fylkeslegene har blitt lagt til den sentrale tildelingen. For å forsøke å ta hensyn til dette viser de tynne kurvene beregninger hvor vi tar med skjønnstillegg og støtte til ferie- og velferdstiltak². Her er det bare sett på gjennomsnittlig skjønnstilskudd og gjennomsnittlig tilskudd til ferie- og velferdstiltak, dvs. vi tar totalt beløp til skjønns- og ferie- og velferdstilskudd og deler på antall organisasjoner. Det ser ut som det er de små som tjener, mens store organisasjoner taper. Men dette er litt misvisende siden store organisasjoner vanligvis får mindre enn små organisasjoner per medlem. En analyse som i større grad forsøker å ta høyde for hvordan fordelingen av de skjønsmessige tilskuddene er mellom organisasjonene er presentert i avsnitt 3.2.

---

² Merk at ved beregning av støttes til ferie- og velferdstiltak er hele beløpet tatt med selv om vanligvis rundt 10 % av beløpet ble fordelt til andre organisasjoner enn funksjonshemmedes organisasjoner.

Figur 1 Tilskudd før og etter endringen

Tilskudd etter antall medlemmer etter reglene som gjaldt t.o.m. 2004 og f.o.m. 2005. Kurvene viser i) bare basis- og medlemstilskudd, ii) basis-, medlems- og, skjønnstilskudd og gjennomsnittlig tilskudd til ferie- og velferdstiltak.

2 Utvikling over tid

2.1 Medlemstall

La oss først se på utviklingen i antall organisasjoner og medlemsmassen deres. Vi baserer oss her på data fra Sosial- og helsedirektoratets støtte til organisasjonene. Datasetset gir for hvert år opplysninger om organisasjonenes medlemstall, og hvor mye de har mottatt av de forskjellige formene for tilskudd. Tabell1 gir en over sikt over utviklingen.

Tabell 1 Utviklingen i antall organisasjoner og medlemstall

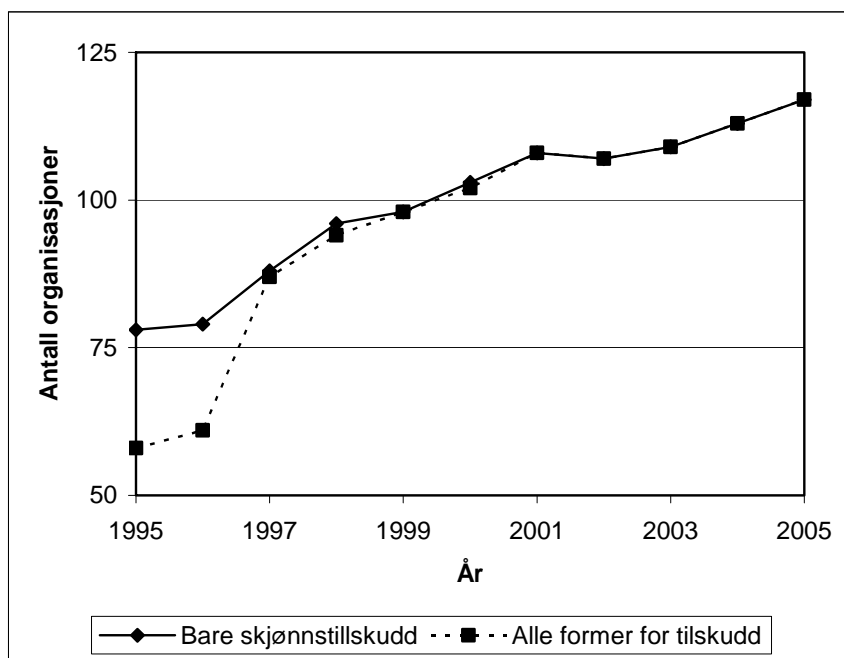
År	Antall org	Totalt antall medlem i alle org	Medlem i støtteberettigede org 1995	Medlem per org	Herfindahl-indeks
1995	58	263 093	263 093	4 536.09	0.913
1996	61	267 970	266 256	4 392.95	0.916
1997	88	271 621	266 421	3 122.08	0.922
1998	95	275 634	268 895	2 932.28	0.925
1999	99	294 789	285 048	3 008.05	0.928
2000	102	298 508	285 911	2 926.55	0.929
2001	108	315 625	299 650	2 922.45	0.928
2002	107	315 698	298 585	2 950.45	0.928
2003	109	322 391	303 260	2 957.72	0.929
2004	114	330 319	308 776	2 923.18	0.929
2005	115	338 670	313 260	2 944.96	0.933

Tabellen viser bare tall for støtteberettigede organisasjoner, dvs. organisasjoner som fikk basistilskudd. "Medlem i støtteberettigede org 1995" angir årlige medlemstall for organisasjoner som var støtteberettiget i 1995.

Vi ser at antall organisasjoner har økt fra 58 i 1995 til 115 i 2005. Et stort sprang skjedde i 1997 da reglene for støtte til organisasjonene ble forandret, og 27 nye organisasjoner fikk støtte³. Utviklingen i antall organisasjoner som fikk skjønnstilskudd og basis- og medlemstilskudd er vist i figur 2. I gjennomsnitt kommer det til 5,7 nye organisasjoner hvert år. Men mye av veksten kommer av at 1997 var et helt spesielt år. Ser vi bort fra økningen fra 1996 til 1997, har veksten i antall organisasjoner vært forholdsvis jevn, med gjennomsnittlig 3,3 nye organisasjoner i året.

³ Av disse 27 mottok 10 organisasjoner ikke noe støtte i 1995 og 1996 (vi har ikke data fra før 1995), mens 17 mottok kun skjønnstilskudd i 1996 (I gjennomsnitt fikk en organisasjon i denne gruppen ca. 245 000 og 243 000 2005-kroner i skjønnstilskudd i hhv. 1995 og 1996). Ingen av de 17 organisasjonene hadde så mange som 250 medlemmer, og de kom derfor ikke inn under basis- og medlemstilskuddsordningen.

Figur 2 Antall organisasjoner som fikk skjønnstilskudd og alle former for tilskudd

I tråd med veksten i antall organisasjoner har også flere medlemmer kommet til. I 1995 hadde organisasjonene totalt 263 093 medlemmer.⁴ Dette tallet hadde vokst til 338 670 i 2005. En kan spørre seg om dette primært kom av at nye organisasjoner kom til, eller om det reflekterer medlemsvekst i de gamle organisasjonene. Hvis vi bare tar for oss de 58 organisasjonene som var støtteberettiget i 1995, hadde disse 313 013 medlemmer i 2005, så 66 % av veksten i totalt medlemstall var vekst i organisasjoner som allerede var støtteberettiget i 1995.

Den gjennomsnittlige størrelsen på organisasjonene har gått ned over tid. I 1995 hadde en organisasjon i gjennomsnitt 4536 medlemmer, mens gjennomsnittlig størrelse var bare 2944 i 2005. Igjen ser det ut til at den store endringen kom i 1997 da det også var et hopp i antall organisasjoner. Etter 1997 har antall medlemmer per organisasjon ligget på i underkant av tre tusen.

⁴ Medlemstallene tar ikke høyde for at noen kan være medlem i flere organisasjoner, men dette blir heller ikke tatt hensyn til ved tildeling av tilskudd.

Tabell 2 Sammensetning av organisasjoner som mottar støtte

År	Medlemmer i organisasjonen						Antall organisasjoner
	Snitt	Minste	25. persentil	Median	75. persentil	Største	
1995	4536	251	351	1005	3796	44030	58
1996	4393	254	430	956	3227	44279	61
1997	3122	27	174	504	2410	42837	87
1998	2932	23	157	447	2201	41097	94
1999	3008	31	161	470	2178	41670	98
2000	2927	51	152	429	2228	43094	102
2001	2922	51	150	437	2222	50722	108
2002	2950	51	161	448	2282	48324	107
2003	2958	53	155	472	2190	49839	109
2004	2923	56	167	372	1935	51623	113
2005	2945	40	174	441	2364	48565	115

La oss så se litt på hvordan fordelingen mellom store og små organisasjoner har utviklet seg over tid. I tabell 2 er det vist hvordan organisasjonene fordeler seg mellom store og små for hvert år. I tillegg til gjennomsnittlig størrelse og størrelse på største og minste støtteberettigede organisasjon, har vi inkludert størrelsen på median-organisasjonen, dvs. den organisasjonen som er slik at halvparten av organisasjonene er større og halvparten mindre. Videre er det oppgitt 25. persentil, som er størrelsen på den organisasjonen som er slik at 25 % av organisasjonene er mindre og 75 % større, og 75. persentil, som er størrelsen på den organisasjonen som er slik at 75 % av organisasjonene er mindre og 25 % større.

Fra et gjennomsnitt på drøyt 4500 medlemmer i 1995 har organisasjonene nå i gjennomsnitt litt under 3000 medlemmer. Det ser igjen ut til at den store endringen kom i 1997. Dette ser vi enda tydeligere når vi ser på minste støtteberettigede organisasjon. Fra å ligge på rett i overkant av 250 i 1995 og 1996 faller den til 27 i 1997 og er deretter lavere enn 60. Vi ser at dette også forplanter seg oppover i fordelingen, både 25. persentil, medianen og 75. persentil faller fra 1996 til 1997. For

de største organisasjonene er det derimot ikke store endringer. Største organisasjon ligger mellom 40 000 og drøyt 50 000 medlemmer.

Tabell 3 Sammensetningen av organisasjoner med mer enn 250 medlemmer

År	Medlemmer i organisasjonen						Antall organisasjoner
	Snitt	Minste	25. persentil	Median	75. persentil	Største	
1995	4536	251	351	1005	3796	44030	58
1996	4393	254	430	956	3227	44279	61
1997	4340	251	428	1038	3579	42837	62
1998	4321	252	418	1040	3837	41097	63
1999	4408	270	436	1145	3872	41670	66
2000	4457	258	472	1122	4219	43094	66
2001	4505	251	490	1173	4135	50722	69
2002	4566	252	481	1143	4369	48324	68
2003	4412	251	473	1053	4230	49839	72
2004	4571	251	456	990	4350	51623	71
2005	4386	255	444	845	4202	48565	76

For å se i hvilken grad denne utviklingen blir drevet av at små organisasjoner har kommet til, og i hvilken grad det kommer av endringer blant de større organisasjonene, viser tabell 3 tilsvarende tall for organisasjoner med mer enn 250 medlemmer. Også i denne gruppen er det vekst i antall organisasjoner, men mindre markant og uten noen stor endring fra 1996 til 1997. Videre ser vi at tallene ikke forandrer seg mye over tid. Gjennomsnittet går svakt ned fra 4536 til 4386, men det er ingen klar trend. Tilsvarende gjelder for persentil-tallene. Fordelingen av medlemstall for organisasjoner med mer enn 250 medlemmer ser derfor ut til i all hovedsak å ha vært uforandret fra 1995 til 2005, og endringene vi så i tabell 2 kommer derfor i all hovedsak av at det har kommet til små organisasjoner.

Et mål på grad av fragmentering av organisasjonene er Herfindahl-indeksen. Hvis vi trekker to tilfeldig valgte personer som begge tilhører en av organisasjonene, måler

Herfindahl-indeksen sannsynligheten for at de to tilhører forskjellige organisasjoner.⁵ Hvis det bare er én organisasjon, blir indeksen 0. Hvis det er to like store organisasjoner, er indeksen 0,5. Indeksen går mot 1 når det blir mange organisasjoner med omtrent samme størrelse. For et gitt antall organisasjoner er målet størst hvis alle er omtrent like store, og mindre hvis en eller noen få dominerer i størrelse.

Høyre kolonne i tabell 1 viser Herfindahl-indeksen for hvert år. Vi ser at den har økt fra 0,914 i 1995 til 0,933 i 2005. Det var en sterk grad av fragmentering i perioden siden indeksen hele tiden er forholdsvis høy. Indeksen øker over tid, men økningen er ikke spesiell stor så fragmenteringen har ikke i veldig stor grad økt over tid.

La oss til slutt forsøke å få en oversikt over i hvor stor grad noen få store organisasjoner dominerer. En første indikator får vi ved å sammenlikne medianorganisasjonen, dvs. den som har like mange over seg som under seg, med gjennomsnittet. Hvis gjennomsnittet er størst, indikerer dette at noen store dominerer. Med våre data er gjennomsnittet nesten fire ganger så stort som medianen, så noen få organisasjoner dominerer.

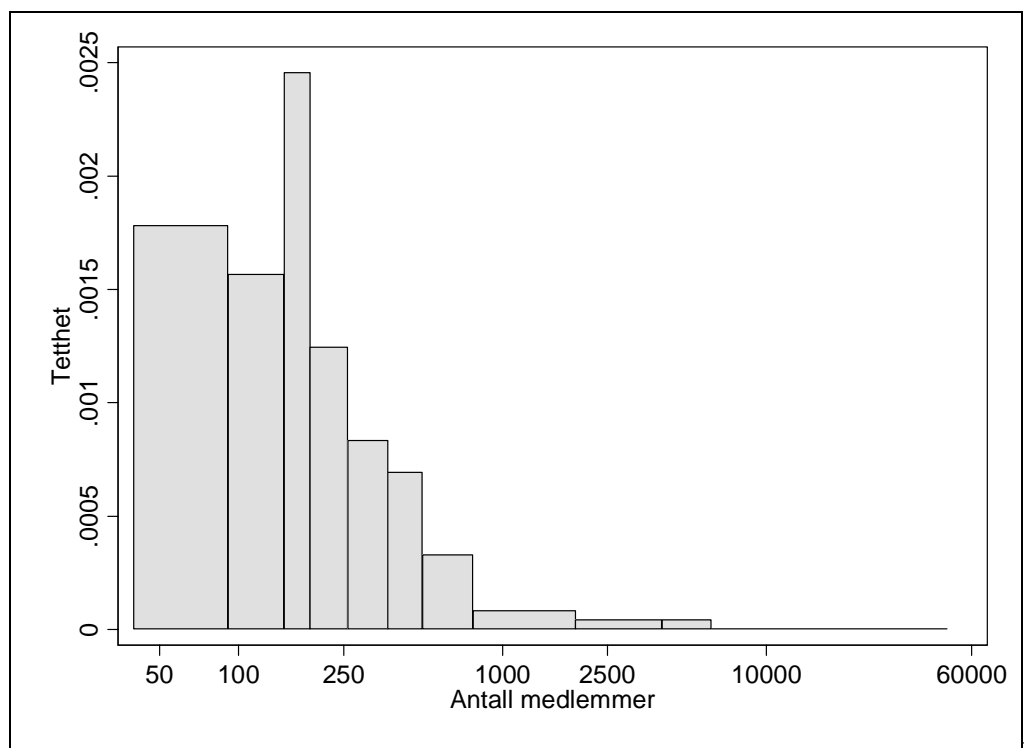
Vi kan også illustrere fordelingen mellom store og små organisasjoner ved et histogram. Dette er gjort i figur 3. Hver av søylene representerer like mange organisasjoner. Høyden angir hvor hyppig organisasjoner med dette medlemstallet er. Hvis vi sammenlikner søylen som dekker 100 og søylen som dekker 1000, angir forskjellen i høyde hvor mange organisasjoner som har rundt 100 medlemmer i forhold til hvor mange som har rundt 1000. Merk at siden det er mange små og noen få store organisasjoner, er det brukt en logaritmisk skala, dvs. det er like langt fra 10 til 100 som fra 100 til 1000. Vi ser av figuren at de aller fleste organisasjonene er små, så det er stor skjevhet.

---

⁵ Presist regnes den ut som $1 - \sum_{i=1}^N q_i^2$ hvor N er antall organisasjoner og q_i er andelen av total medlemsmasse som er medlem i organisasjon i .

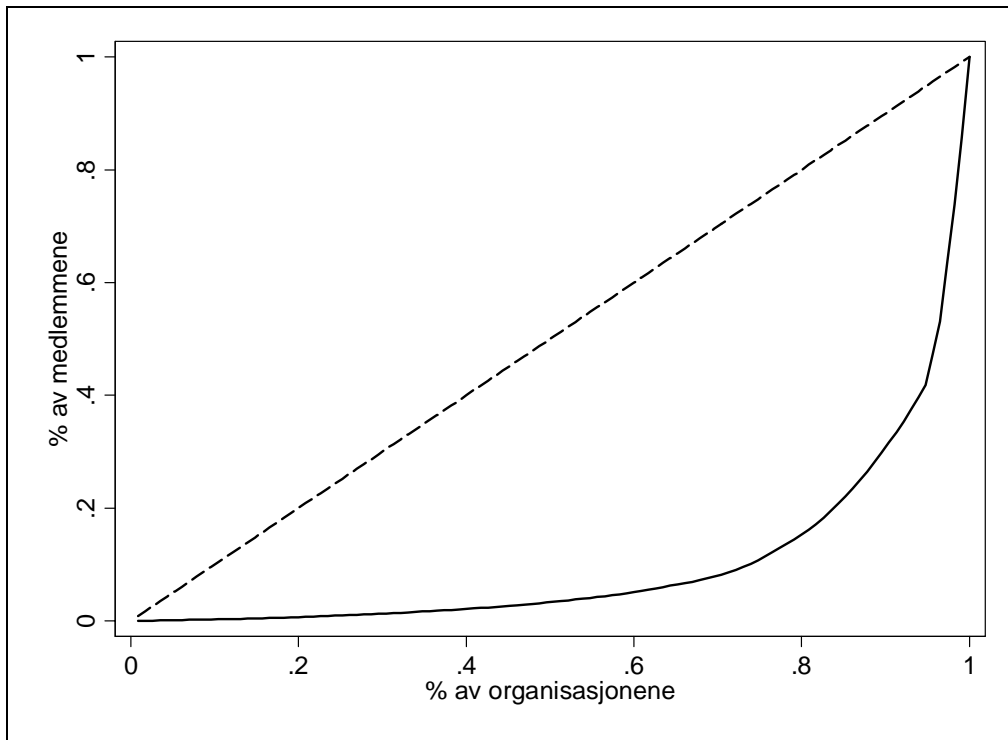
Figur 3 Histogram over medlemstall 2005

For å få et klarere bilde av skjevheten kan vi konstruere en Lorenz-kurve for medlemstall, se figur 4. Langs den horisontale aksen er organisasjonene rangert fra den minste til den største, og langs den vertikale aksen vises hvor stort andel av total medlemsmasse som finnes i disse organisasjonene. Hvis vi for eksempel ser på de 60 % minste organisasjonene (dvs. de minste 69 av de totalt 115 organisasjonene), har disse bare 5 % av medlemsmassen. Det betyr at 95 % av medlemmene av funksjonshemmedes organisasjoner er medlem i de 40 % største organisasjonene.

Hvis alle organisasjonene var like store, ville Lorenz-kurven fulgt den rette stiplede linjen i figuren. Jo lengre fra denne kurven vi er, jo større forskjell er det mellom store og små organisasjoner. I vårt tilfelle er det stor grad av ulikhet mellom store og små, faktisk er nesten halvparten av medlemmene i 5 % av organisasjonene.

Figur 4 Lorenz-kurve for medlemstall 2005

2.2 Tilskuddet til organisasjonene

La oss behandle tilskuddene organisasjonene har fått i perioden 1995-2005. En oversikt er gitt i tabell 4. Totalt tilskudd er forholdsvis konstant mellom 1995 og 2004, mens det er et sprang fra 2004 til 2005 (For å kunne sammenlikne over tid er alle verditall i denne rapporten prisjustert til 2005-kroner). Spranget skyldes i all hovedsak at støtten til ferie- og velferdstiltak ble inkorporert i den ordinære støtten.

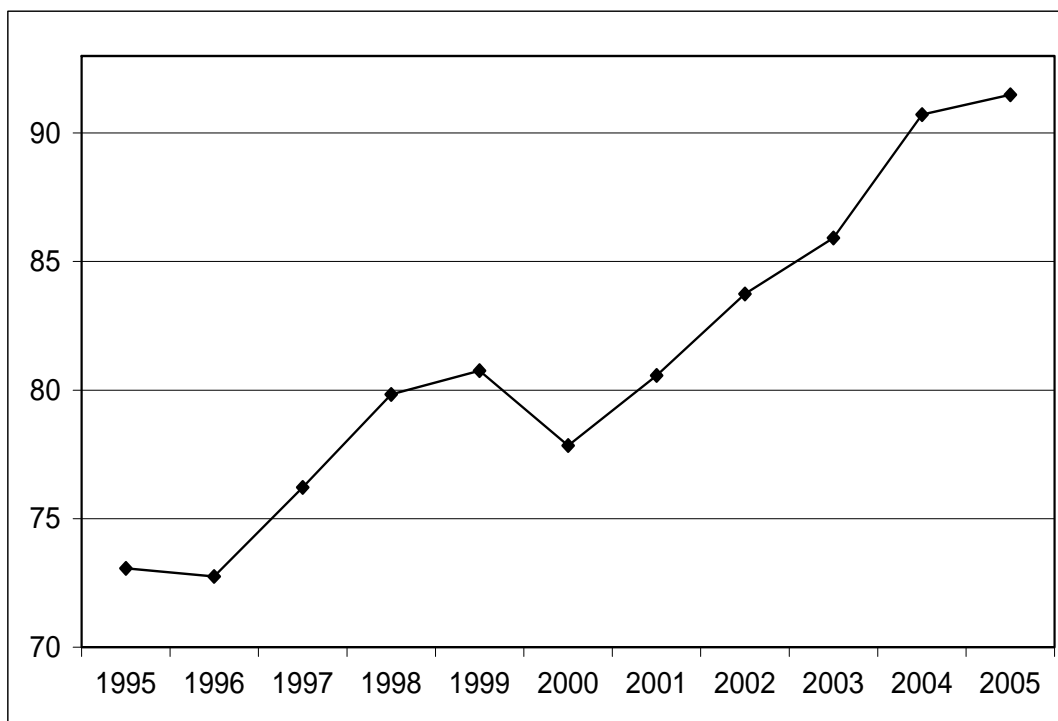
Figur 5 viser utviklingen i totalt tilskudd når vi tar med ferie- og velferdstilskudd. Vi ser da at endringen fra 2004 til 2005 var forholdsvis ubetydelig, men at det over det meste av 2000-tallet har vært en jevn vekst i tilskuddet.

Tabell 4 Tilskudd til organisasjonene

År	Totale tilskudd			Tilskudd per medlem				Tilskudd per organisasjon				
	Basis-tilskudd	Medlems-tilskudd	Skjønns-tilskudd	Totalt tilskudd	Basis-tilskudd	Medlems-tilskudd	Skjønns-tilskudd	Totalt tilskudd	Basis-tilskudd	Medlems-tilskudd	Skjønns-tilskudd	Totalt tilskudd
1995	4 685 253	20 057 176	24 924 161	53 236 705	18	76	95	202	80 780	345 813	429 727	917 874
1996	4 923 707	20 379 157	24 834 274	52 931 450	18	76	93	198	80 717	334 085	407 119	867 729
1997	6 999 324	21 089 114	25 508 319	56 224 408	26	78	94	207	80 452	242 404	293 199	646 258
1998	7 890 052	22 503 322	25 865 982	59 133 903	29	82	94	215	83 937	239 397	275 170	629 084
1999	8 250 142	23 966 990	24 850 266	59 995 331	28	81	84	204	84 185	244 561	253 574	612 197
2000	8 576 554	24 305 861	21 588 341	57 110 433	29	81	72	191	84 084	238 293	211 650	559 906
2001	9 095 898	25 573 022	22 437 833	59 797 772	29	81	71	189	84 221	236 787	207 758	553 683
2002	9 487 097	26 862 844	23 478 260	62 384 889	30	85	74	198	88 664	251 055	219 423	583 036
2003	10 299 741	29 255 066	21 280 972	63 597 493	32	91	66	197	94 493	268 395	195 238	583 463
2004	11 261 317	31 481 947	20 866 102	66 152 362	34	95	63	200	99 658	278 601	184 656	585 419
2005	19 537 580	49 756 764	22 196 983	91 491 371	58	147	66	270	169 892	432 668	193 017	795 577

Alle tall er justert til 2005-priser. Tilskudd per medlem og per organisasjon er beregnet etter antall organisasjoner som var fullt støtteberettiget og deres medlemstall. Tilskudd til ferie- og velferdstiltak er ikke tatt med i tabellen.

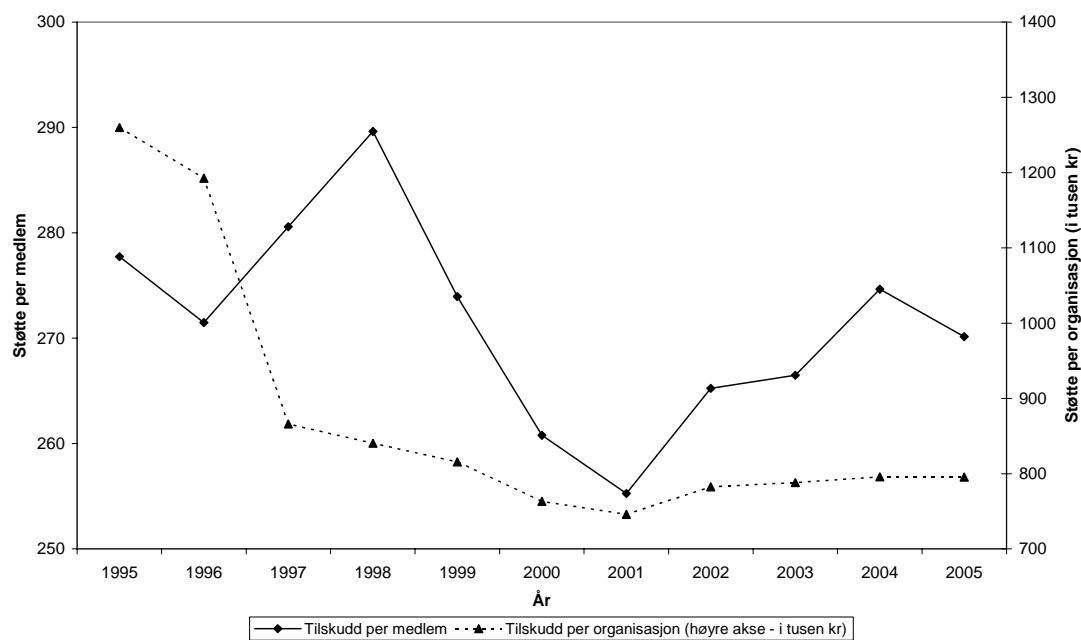
Figur 5 Totalt tilskudd

Alle beløp er i millioner 2005-kroner. Tilskudd inkluderer tilskudd til ferie- og velferdstiltak.

Selv om det har vært vekst i totalt tilskudd, har også antall organisasjoner og antall medlemmer i organisasjonene økt. Figur 6 viser hvordan totalt tilskudd per organisasjon og per medlem har utviklet seg. Den heltrukne linjen viser tilskudd per medlem, og verdiene skal leses av på venstre akse. Den stiplede linjen viser tilskudd per organisasjon. Her skal verdiene leses av på høyre akse. Midt på 1990-taller fikk organisasjonene i gjennomsnitt rundt 1,3 millioner i tilskudd, som svarte til nærmere 300 kroner per medlem. Fra 1997, da det var en kraftig økning i antall støtteberettigede organisasjoner, gikk gjennomsnittlig støtte per organisasjon ned til i underkant av 900 000 kroner, og har ligget mellom 800 000 og 900 000 fram til 2005.

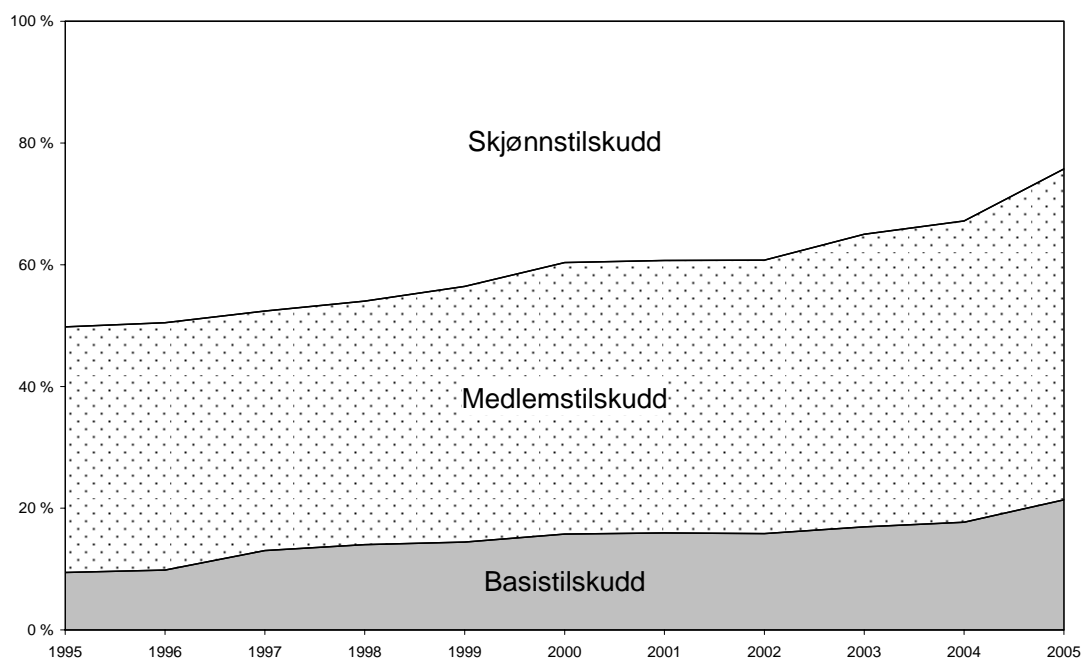
Figur 6 Utvikling i tilskudd per medlem og per organisasjon

Alle tall i konstante 2005-priser. Antall organisasjoner er antall som fikk basis- og medlemsstøtte. Tilskudd inkluderer tilskudd til ferie- og velferdstiltak.

Neste faktor vi skal ta for oss er hvordan fordelingen mellom basis-, medlems- og skjønnstilskudd har utviklet seg over tid. Figur 7 viser fordelingen mellom disse tre komponentene for perioden 1995 til 2005. I starten av perioden utgjør skjønnstilskuddet over 50 % av det sentralt fordelte tilskuddet, mens basistilskudd bare utgjør rundt 10 % og medlemstilskudd 40 %. Gjennom perioden vokser basistilskuddsandelen, særlig i forbindelse med endringen fra 2004 til 2005, og ender rundt 20 %. Medlemstilskuddet vokser også, på bekostning av skjønnstilskuddet, som er nede i 22 % i 2005.

Figur 7 Fordeling mellom ulike former for tilskudd

3 Effekter av endringen i 2005

Endringene i tilskuddsordningen i 2005 ble beskrevet i avsnitt 1.2. I korte trekk gikk de ut på å innføre en grense på minst 250 medlemmer for at nye organisasjoner skal bli støtteberettiget, og en overføring av de lokale tilskuddene til ferie- og velferdstiltak til den sentrale fordelingen. Det siste har gjort at fordelingsnøkkelen for basis- og medlemstilskudd også har blitt revidert.

La oss nå se på effekten av disse reformene. En hovedbegrunnelse for reformen var å begrense videre oppsplitting av organisasjonene, og om mulig oppmuntre til sammenslåing av allerede eksisterende organisasjoner.

3.1 Effekten av høyere terskel for støtteberettigelse

Innføring av en nedre grense for nye støtteberettigede organisasjoner på 250 medlemmer vil ha minimal effekt på organisasjonene som allerede er støtteberettiget, men kan tenkes å ha effekt på tilveksten av nye organisasjoner. Siden det bare er gått ett år siden endringen ble gjennomført, kan vi ikke vente at en statistisk analyse av eventuelle endringer i antall organisasjoner vil gi klare konklusjoner. Til det har vi for få observasjoner. Hvis vi likevel forsøker med en statistisk analyse, får vi at det ble

0,625 (2,65) færre organisasjoner i 2005 enn i et normalår (dvs. andre år enn 1997 og 2005), eller 1,27 (2,76) prosentpoeng mindre vekst (standardfeil i parentes).^{6,7} Ingen av tallene er signifikant forskjellig fra null på noe i nærheten av normale signifikansnivåer (p-verdier på 0,82 og 0,66), så dette gir ikke grunnlag for å si at veksten fra 2004 til 2005 var annerledes enn i tidligere år.

Vi kan imidlertid bruke erfaringen fra 1997, da noe i nærheten av den motsatte reformen ble gjennomført, til å si noe om virkninger av regelendringer. Som vist i tabell 1 ble 27 nye organisasjoner berettiget til basis- og medlemsstøtte da grensen på 250 medlemmer ble fjernet i 1997. Men 17 av disse organisasjonene fantes allerede, og mottok i de fleste tilfeller allerede skjønnskudd (på grunn av en overgangsordning). Det var altså bare 10 organisasjoner som ikke fikk tilskudd tidligere, men som nå fikk det. De aller fleste som kom til i 1997 er små organisasjoner. De 17 som hadde fått støtte tidligere hadde i gjennomsnitt 113 medlemmer, mens de 10 nye i gjennomsnitt hadde 161 medlemmer.

De 17 organisasjonene som hadde fått støtte tidligere ble selvsagt ikke etablert som følge av endringen fra 1996 til 1997. For de 10 som kom til i 1997, er ting mindre klart. Fra spørreundersøkelsen beskrevet i avsnitt 4 vet vi at fire av disse 10 ikke var nystiftede i 1997 (men én ble stiftet i 1996), de resterende seks vet vi ikke når ble stiftet. Disse kan i prinsippet ha blitt stiftet, i alle fall delvis, som en konsekvens av at det nå var mulig å få tilskudd til drift av mindre organisasjoner. Det vil si at regelen om minst 250 medlemmer, som var i kraft fram til 1996, kan ha redusert tilveksten av nye organisasjoner. Merk også at det etter 1997 ikke er klare tegn på høyere vekst i antall organisasjoner enn før 1996, men vi har data bare for et år før 1996, så sammenlikningen blir ikke veldig presis.

3.2 Effekten av endrede regler for tilskudd

Den endringen vi kan si en del om er omleggingen hvor tilskuddet til ferie- og velferdstiltak, som tidligere ble administrert av fylkeslegene, nå fordeles sentralt. Som

---

⁶ Tallene er basert på en tidsserieanalyse hvor vi regresserer år til år økning i antall organisasjoner og log av antall organisasjoner på en dummyvariabel for 2005 for å få nivå og vekstratetall. En dummy for 1997 er også tatt med siden dette året er spesielt.

⁷ Standardfeilen (eller standardavviket) sier noe om hvor presist et estimat er. Jo lavere standardfeilen er, jo mer presist er estimatet. Hvis den estimerte koeffisienten er omtrent to ganger så stor som standardfeilen, vil estimatet være signifikant på 5 % nivå.

en konsekvens av dette har også reglene for tildeling av basis- og medlemstilskuddet blitt endret. For å se på effekten av endringen kan én metode være å sammenlikne hva hver organisasjon fikk i 2005 med hva de fikk i 2004, etter å ha justert for inflasjon. Dette er vist i figur 8. Korrelasjonen mellom mottatt støtte i 2004 og 2005 er 0,979, så det er ikke store forandringer fra 2004 til 2005. Vi ser imidlertid at organisasjonene som får stort tilskudd i stor grad kommer dårligere ut. Problemet med denne tilnærmingen er at fordelt beløp gikk noe opp fra 2004 til 2005, og at medlemstallene også endret seg for en del organisasjoner. Da kan en organisasjon komme bedre ut enten fordi reglene gjør at den kommer bedre ut, fordi den totale rammen har blitt økt, eller fordi de har fått flere medlemmer.

Boks 3-1 Beregning av kontrafaktisk tilskudd etter gamle (2004) regler

Basistilskudd er beregnet som 1 ‰ av totalt tilskudd i 2005.

Medlemstilskudd er beregnet som 1 ‰ av basistilskuddet multiplisert med tildelingsnøkkelen for antall medlemmer. Denne nøkkelen er uforandret etter endringen.

Tilskudd til ferie- og velferdstiltak er beregnet ved først å finne ut hvor stor andel av totalt tilskudd gitt til organisasjonene som ble brukt på tilskudd til ferie- og velferdstiltak i 2004. Denne andelen er holdt konstant for å finne totalt beløp brukt på ferie- og velferdstiltak. Så er det funnet hvilken andel av denne summen som tilfalt hver av organisasjonene i 2004. Disse andelenes er også holdt konstante.

Skjønnstilskudd er beregnet ved først å finne hvor mye som er igjen til fordeling til skjønnstilskudd, dvs. total tildeling minus det som er delt ut i de tre kategoriene over. Dette beløpet er fordelt mellom organisasjonene slik at hver organisasjon får samme

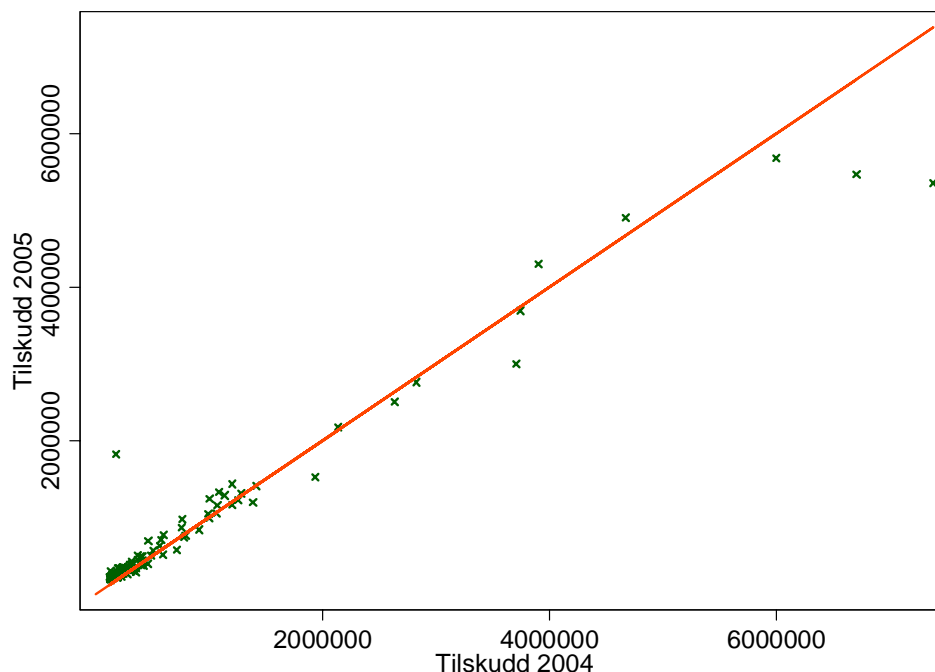
For å skille mellom disse effektene har vi rekonstruert hva hver av organisasjonene ville ha fått i 2005 hvis reglene fra 2004 var beholdt⁸. Vi bruker samme totalbeløp og medlemstall som i 2005. Detaljene i beregningene er gitt i Boks 3-1.

---

⁸ Beregningen som er vist legger til grunn tilskudd til ferie- og velferdstiltak i 2004. Appendix C viser at vi i all hovedsak får de samme resultatene ved å legge til grunn tallene for 2003.

Figur 8 Tilskudd i 2004 og 2005

Figuren viser faktiske tilskudd i konstante 2005-priser. Organisasjonene under linja har tapt på endringen, organisasjonene over har vunnet.

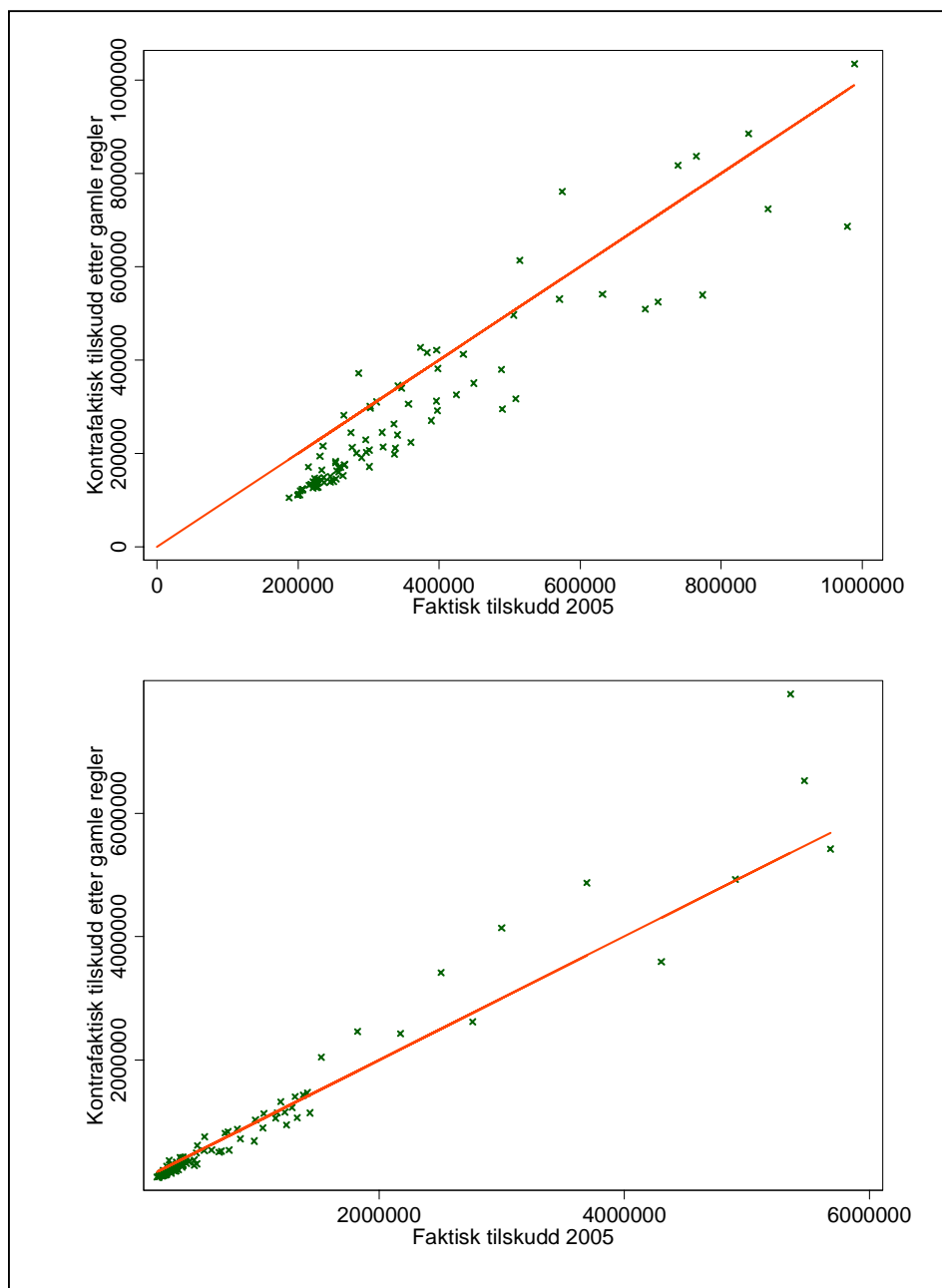
En liste over hvor mye organisasjonene reelt mottok i støtte i 2005, hva de hypotetisk ville ha fått i 2005 etter de gamle reglene, og forskjellen mellom disse er vist i appendiks A. Figur 9 viser hvordan organisasjoner med ulike tilskudd i 2005 hadde kommet ut hvis tildelingen i stedet hadde vært gjort med de gamle reglene. Det øverste diagrammet viser alle organisasjonene. Siden det er vanskelig å se hvordan organisasjonene med lave tilskudd kommer ut i denne figuren, er figuren forstørret i det nedre diagrammet. Her er det bare tatt med organisasjoner som mottok under 1 million i støtte i 2005. Organisasjoner til høyre for (under) diagonalen kom bedre ut økonomisk etter reformen enn de ville ha gjort etter de gamle reglene, mens organisasjoner til venstre (over) har tapt på omleggingen. Vi ser at en del av organisasjonene som mottar store tilskudd har tapt, mens det er en lav andel av organisasjonene som mottar små tilskudd som har tapt. Av de 115 organisasjonene kom 26 dårligere ut økonomisk, mens 89 kom bedre ut. Siden totalt fordelt beløp er holdt konstant, vil summen av tapene tilsvare summen av gevinstene.

Hvis vi ser på prosentvis gevinst av endringen i reglene i forhold til hva organisasjonene ville fått etter de gamle (2004) reglene, får vi fordelingen som er vist

i figur 10. Organisasjonene som kom prosentvis dårligst ut fikk 32,5 % mindre enn den ville ha fått etter de gamle reglene, mens den som kom best ut fikk 81,0 % mer enn den ville ha fått med de gamle reglene. Den glatte kurven, som er en såkalt kerneltetthetsestimator, forsøker å gi et glattere bilde av hvor det er mange organisasjoner og hvor det er få enn det som kommer fram ved det vanlige histogrammet. Vi ser at det er en opphopning rundt null, dvs. organisasjoner som i liten grad ble berørt av regelendringen, og en opphopning rundt 50-60 %, dvs. organisasjoner som kom godt ut av reformen. Den siste gruppen består i stor grad av veldig små organisasjoner.

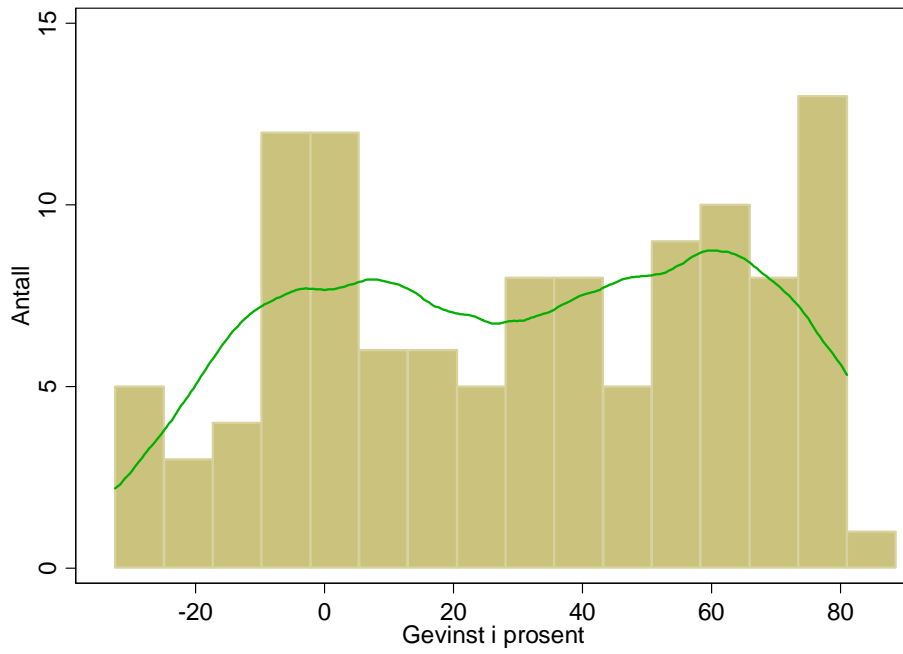
Figur 11 viser fordelingen av gevinsten i kroner. Vi ser at de fleste organisasjonene konsentrerer seg rundt området mellom tap på 100 000 og gevinst på 200 000. Det er en del organisasjoner som har fått store tap, men få som har fått store gevinster.

Figur 9 Tilskudd i 2005 etter nye og gamle regler

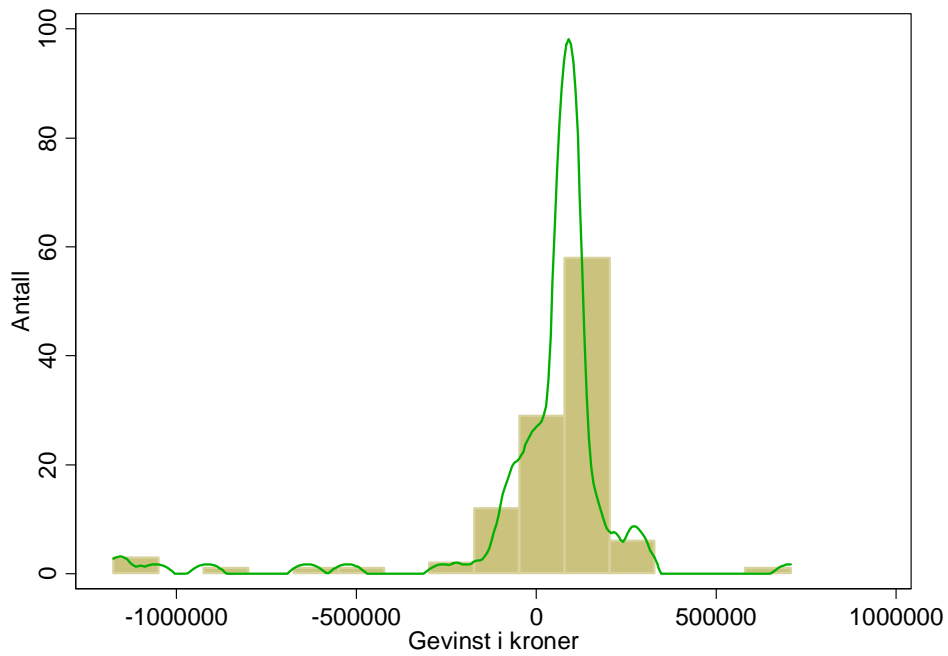

Figurene viser tilskudd i 2005 og beregnet tilskudd i 2005 etter 2004-regler. Øvre diagram viser alle organisasjoner, mens nedre diagram bare viser organisasjoner med tilskudd under 1 000 000 i 2005. Organisasjoner til høyre for diagonalen har vunnet økonomisk på endringen, mens organisasjoner til venstre har tapt.

Figur 10 Fordeling av prosentvis gevinst av endringen

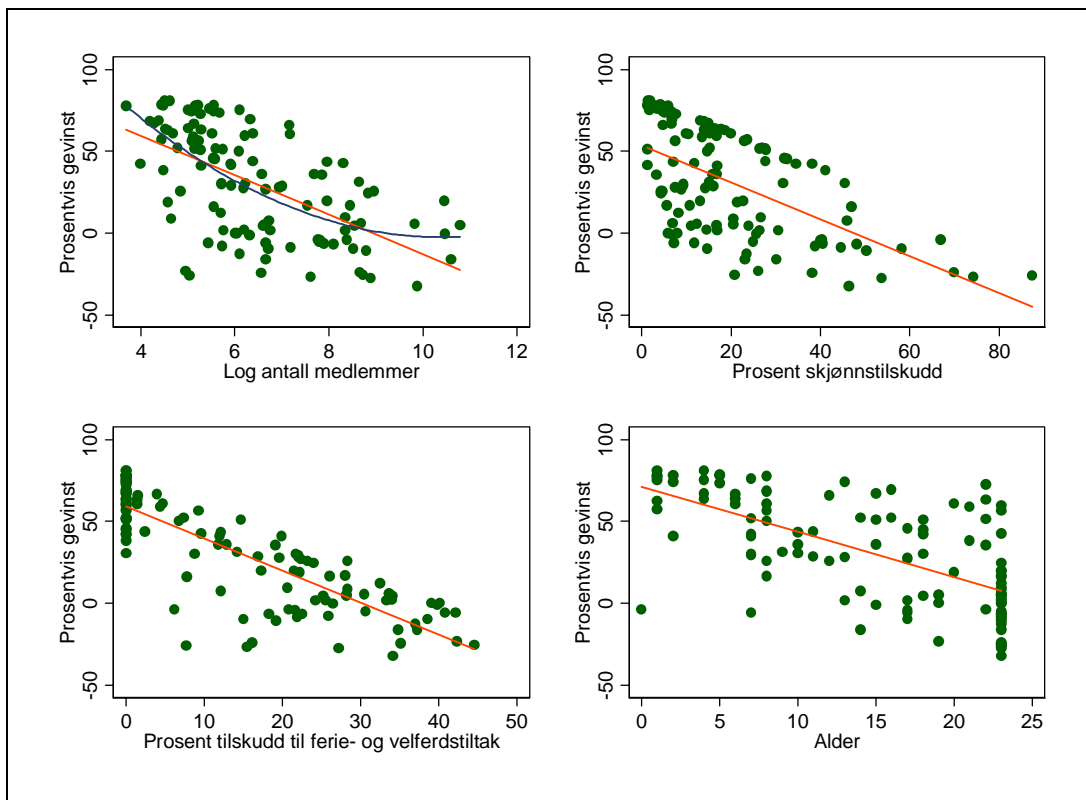
Figur 11 Fordeling av absolutt gevinst av endringen

En organisasjon med gevinst under 1 500 000 er utelatt fra figuren for å øke lesbarheten.

Som diskutert ovenfor antyder figur 9 at de organisasjonene som fikk størst tilskudd var de som i størst grad tapte på reformen. For å få et bedre innblikk i hvilke faktorer som trekker gevinsten opp eller ned, er prosentvis gevinst ved omleggingen kryssplottet mot fire andre variable i figur 12. Vi ser at flere medlemmer, høyere prosent av samlet tilskudd mottatt som skjønnstilskudd, høyere prosent av samlet tilskudd mottatt som ferie- og velferdstiltak, og økt alder ser ut til å trekke i retning av lavere prosentvis gevinst.

Figur 12 Korrelasjon mellom gevinst ved endringen og andre variabler

For å se på størrelsen av effektene viser tabell 5 resultatene fra en regresjonsanalyse. I tabellen angir kolonne (1) hvordan en rekke variable påvirker prosentvis endring i tilskuddet som følge av regelendringen. Variablene er antall medlemmer, prosent av tilskuddet under den gamle ordningen som var skjønnstilskudd eller ferie- og velferdstilskudd, alder (år siden organisasjonen fikk tilskudd første gang) og en binær variabel som angir om organisasjonen har fått støtte helt siden 1982. Antall medlemmer er inkludert på logaritmisk form. Estimater må derfor tolkes som en semielastisitet, dvs. at én prosent økning i antall medlemmer er estimert til å føre til

1,75 prosentpoengs reduksjon i gevinst av endringen.⁹ Hvis man mottar 1 prosentpoeng mer av støtten som skjønnstilskudd eller ferie- og velferdstiltak, fører dette til henholdsvis 1,02 og 1,79 prosentpoengs reduksjon i forventet gevinst av endringen.

Organisasjoner som har fått støtte lenger kommer dårligere ut: Et år økt alder fører til 0,05 prosentpoeng redusert gevinst. Men dette ser ut til i mindre grad å påvirke de som har vært med siden 1982, siden de har 0,96 prosentpoeng større gevinst enn andre organisasjoner, alt annet holdt likt. Standardfeilene er små for alle estimatene, bortsett fra effektene av alder, som er forholdsvis upresist estimert og ikke signifikant forskjellig fra null.

Tabell 5 Regresjonsanalyse av prosentvis gevinst ved endringen

	(1)		(2)	
	Koeffisient	Standardfeil	Koeffisient	Standardfeil
Log antall medlemmer	-1.75	0.09	-5.60	0.42
Log antall medlemmer i andre			0.27	0.03
Prosent skjønnstilskudd	-1.02	0.01	-1.01	0.01
Prosent ferie- og velferdstiltak	-1.79	0.01	-1.77	0.01
Alder	-0.05	0.02	-0.04	0.02
Støtte siden 1982	0.96	0.38	0.43	0.29
Konstantledd	89.13	0.55	101.53	1.41
R ²	0.99		0.99	

Det viser seg at én prosent flere medlemmer har ulik effekt på store og små organisasjoner. For å ta høyde for dette inkluderer vi i spesifikasjonen i kolonne (2) logaritmen av antall medlemmer i andre potens. Dette leddet er positivt, så effekten av én prosent flere medlemmer har sterkest negativ effekt for små organisasjoner. I organisasjoner med mer enn omtrent 32 000 medlemmer tilsier estimatet at flere medlemmer gir økt gevinst. Men siden det er få organisasjoner med mer enn 32 000 medlemmer, er dette estimatet lite presist. Når vi inkluderer det kvadratiske leddet blir

⁹ Dette skal tolkes som følger: Anta at en organisasjon får 10 % økning i tilskuddet ved overgang fra 2004 til 2005 regler. Da forventer vi at en annen organisasjon, som er identisk med den første, bortsett fra at den har 1 % flere medlemmer (men samme alder, samme skjønnstilskuddsandel og samme ferie- og velferdstilskuddsandel), får en økning på 8.25 % (=10 % -1.75 %) i tilskuddet ved overgang fra 2004 til 2005 regler.

koeffisienten på variabelen for å ha fått støtte siden 1982 halvert, og er ikke lenger signifikant. Dette tyder på at det er liten forskjell på de som har føtt støtte fra 1982 og andre når vi i) holder andre faktorer konstante og ii) tar hensyn til at økt medlemsmasse har mindre marginal effekt hvis organisasjonen har mange medlemmer.

Vår konklusjon er at de organisasjonene som tidligere hadde høy skjønnskuddsandel, høy andel fra ferie- og velferdstiltak, samt organisasjoner med mange medlemmer, kommer dårligere ut. Dette kan nok i stor grad komme av at basistilskuddet har prosentvis økt mer enn de andre tilskuddene.

4 Organisasjonenes holdning til endringene

For å kartlegge hvordan organisasjonene har reagert på endringene i tilskuddsordningen ble det gjennomført en spørreundersøkelse. Før undersøkelsen ble designet, inviterte vi 14 organisasjoner til et møte der også representanter fra Fordelingsnemnda, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Sosial- og helsedirektorater deltok. Fra organisasjonene møtte representanter fra fem organisasjoner. Etter møtet sendte vi ut en pilotundersøkelse til ti organisasjoner. Skjemaet som ble brukt i pilotundersøkelsen fungerte bra, slik at senere ble et nesten identisk skjema sendt til de resterende organisasjonene.

Inkluderte de som var med i pilotundersøkelsen ble skjemaet sendt til alle de 115 organisasjonene som mottok støtte i 2005. Av disse svarte 44 organisasjoner,¹⁰ som gir en svarprosent på 38 %. Den lave oppslutningen skyldes trolig til en viss grad en forholdsvis kort svarfrist siden hele utredningsprosjektet hadde en tidsramme på bare to måneder. Svarprosenten var høyere for store organisasjoner enn for små. For å ta høyde for dette har vi i deler av analysen benyttet en vektning for frafall hvor alle de 115 organisasjonene er delt inn i fem like store grupper etter størrelse (like mange organisasjoner i hver gruppe). I de tre minste gruppene var svarprosenten 30 %, i gruppe fire var den 39 % og i gruppen med de største organisasjonene var svarprosenten 61 %.

---

¹⁰ Det kom også inn noen besvarelser så sent at vi ikke var i stand til å ta dem med i rapporten.

Undersøkelsen har en del åpne spørsmål, noen spørsmål hvor man kan krysse av for flere alternativer, og en del spørsmål med ett enkelt svar. Mange av spørsmålene gir også rom for utdypende forklaringer. En oversikt over alle avgitte svar er gitt i Appendix D. Avsnitt D.1 tabulerer svarene på spørsmålene med ett enkelt svar. I tabuleringene er det brukt tre metoder for å veie organisasjonene. Først er det uveide tallet oppgitt. Så følger resultater hvor organisasjonene er veid med korreksjon for ulik svarprosent for å forsøke å rekonstruere svarene hvis alle organisasjonene hadde besvart undersøkelsen. Siden 30 % av organisasjonene i en av de tre gruppene med de minste organisasjonene svarte på spørreundersøkelsen, vil én besvarelse her telle for $1/0,3 \approx 3,33$ organisasjoner. En besvarelse i gruppen med de største organisasjonene, hvor svarprosenten var 60 %, vil telle for $1/0,6 \approx 1,67$ organisasjoner. I gruppen med de nest største organisasjonene var svarprosenten 39 %, så en besvarelse får her vekt $1/0,39 \approx 2,56$.

Til sist er en tabulering hvor antall medlemmer legges til grunn. Hvis vi antar at alle medlemmene i organisasjonen er enige, svarer dette til resultatet man hadde fått ved å intervju individuelle medlemmer i stedet for organisasjoner. Appendix D.2 gir svarene på spørsmålene med flere svaralternativer. Avsnitt D.3 gir svarene på de åpne spørsmålene.

I tillegg til bakgrunnsinformasjon om organisasjonene har undersøkelsen spørsmål om hvor fornøyde organisasjonene er med ulike sider ved endringene i tilskuddsordningen, og hvilke konsekvenser dette har hatt og kan komme til å få for organisasjonene. Videre er det spørsmål om hvor mange organisasjoner det bør være, og hvilke tiltak som er hensiktsmessige for å oppnå dette antallet.

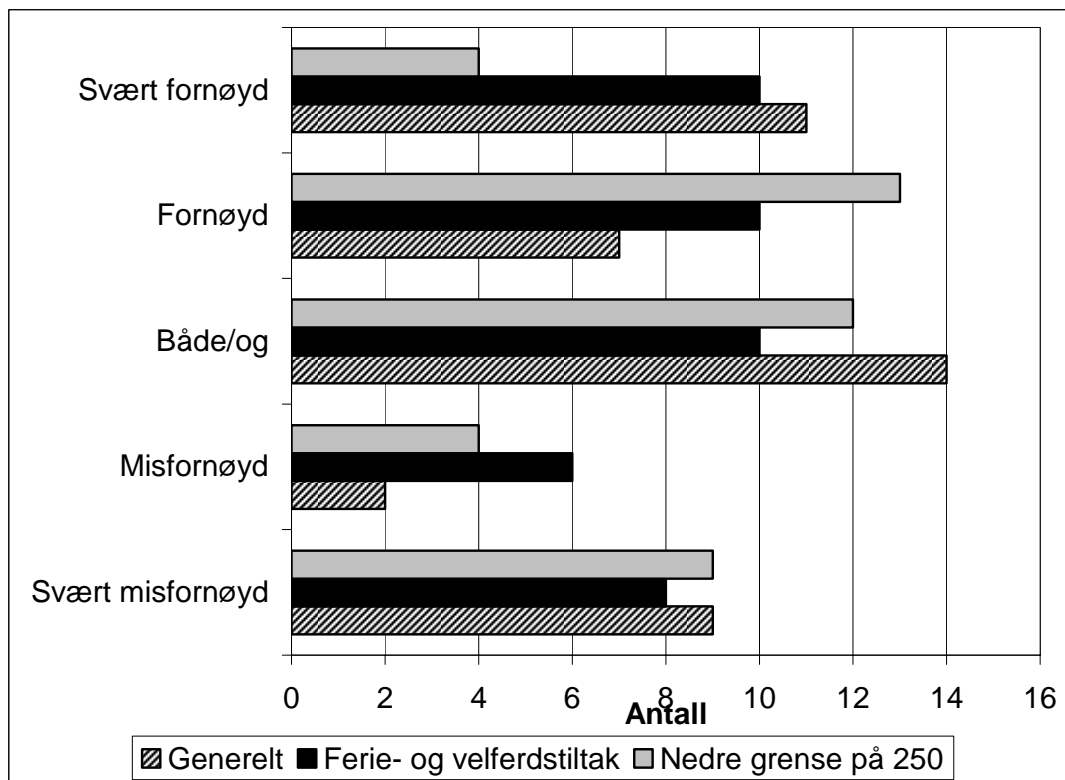
4.1 Hva er holdningene generelt?

Det mest sentrale spørsmålet er kanskje hva organisasjonene mener om endringene. Figur 13 viser en oversikt over holdninger til i) endringene generelt, ii) overføring av tilskudd til ferie- og velferdstiltak og iii) innføring av en nedre grense på 250 medlemmer for nye organisasjoner. Selv om alle svaralternativer forekommer, er et flertall av organisasjonene positive til endringene. Dette blir enda klarere hvis vi veier etter frafall. Hvis vi derimot veier med antall medlemmer, står de fleste medlemmene bak et nøytralt svar, men flere står bak et negativt enn et positivt svar. Årsaken er at

det er de små organisasjonene som er mest positive til endringene. Dette mønsteret blir omtalt nærmere i avsnittet under.

Figur 13 Organisasjonenes holdning til endringene

Svar på spørsmålene 2.1, 2.13 og 2.15, som angir hvor fornøyd organisasjonene er med endringene i sin helhet, hvor fornøyd de er med at tilskuddet til ferie- og velferdstiltak er blitt overført til den sentrale tildelingen, og hvor fornøyd de er med innføringen av et krav om 250 medlemmer for å bli støtteberettiget.

Blant de positive trekkene ved endringen som trekkes frem er større bevilgninger enn før. Mange er også fornøyd med bedret oversikt over midlene etter at støtten til ferie- og velferdstiltak har blitt sentralisert. Mer rettferdig fordeling blir også trukket fram av en del. Blant de negative forholdene som trekkes fram er redusert tilskudd og økt byråkrati ved å fordele midler til organisasjonenes lokalledd.

Organisasjonene som er negative til sentraliseringen av tilskuddet til ferie- og velferdstiltak trekker typisk frem at aktive organisasjoner ikke lenger får mer penger enn mindre aktive organisasjoner, samt at lokallagene kan bli mindre aktive som følge av endringen. De som er positive trekker frem at de tidligere ikke har fått støtte fra

fylkesmennene, og at organisasjonene har bedre oversikt over lokallagenes aktivitet enn det fylkesmennene har.

De som er negative til en nedre grense på 250 medlemmer for å bli støtteberettiget trekker stort sett frem at det finnes små diagnosegrupper som vanskelig kommer over 250 medlemmer, samtidig som diagnosegruppene fungerer best hvis de kan ha en egen organisasjon. Noen mener det bør være mulig med dispensasjon fra denne regelen. Positive effekter som trekkes fram er at minstekravet forhindrer oppsplitting av organisasjonene, og kan redusere tilveksten av nye organisasjoner.

Det er omtrent like mange organisasjoner som tror endringene vil føre til økt aktivitetsnivå som til redusert aktivitetsnivå. Bare én organisasjon svarer at de tror det er mer sannsynlig enn før at de blir lagt ned, mens 27 % tror det er mindre sannsynlig enn før at de blir lagt ned. Siden tilskuddet til ferie- og velferdstiltak, som tidligere ble gitt til organisasjonenes lokalledd, nå gis til organisasjonene sentralt, kunne man tro at innflytelse flyttes fra lokalt til sentralt plan. Men bare 30 % av organisasjonene frykter dette. Merk dog at mange av skjemaene er besvart av organisasjonenes sentralledd.

Ingen av organisasjonene tror endringene har gjort det mer sannsynlig at de vil slå seg sammen med andre organisasjoner, mens 11 % av de som besvarte undersøkelsen mener det er mindre sannsynlig enn før at de vil slå seg sammen med noen.

Organisasjonene ble også spurt om hvilke tiltak de støtter som tar sikte på å redusere antall organisasjoner. Hele 43 % støttet økt tilskudd til organisasjoner som slår seg sammen (43%). Et utvalg for å mekle fram sammenslåinger og strengere krav til antall medlemmer for å bli støtteberettiget fikk støtte fra hhv. 33 % og 30%. Det er også en viss oppslutning om å øke medlemstilskuddet (18%) og skjønnstilskuddet (14%). Upopulære tiltak er reduserte tilskudd til alle organisasjonene (0%), reduserte tilskudd til små organisasjoner (9%), og redusert basistilskudd (9%). De siste tallene avspeiler nok også en generell skepsis til alle typer kutt i tilskuddet.

Argumenter som trekkes fram for å begrunne at det kan være viktig å begrense antall organisasjoner er i) sikre økt innflytelse for de nåværende organisasjonene (50%) og ii) sikre at alle organisasjonene får et rimelig tilskudd (43%). Hovedargumentet mot å

begrense antall organisasjoner er hensynet til at alle grupper av funksjonshemmede skal ha en organisasjon som representerer dem (77%).

4.2 Hvem mener hva?

For å undersøke hvilke organisasjoner som er positive og hvilke som er negative til endringene, har vi sammenstilt dataene fra spørreundersøkelsen med tallene for tilskudd. I tabell 6 presenterer vi resultatene fra en ordnet probit-analyse.¹¹ Dette er en metode som tar høyde for at det er flere svaralternativer som har en naturlig rangering, i vårt tilfelle fra svært negative holdninger til svært positive holdninger. Siden ”avstanden” mellom svaralternativene ikke nødvendigvis er like stor – det kan for eksempel være mindre skille mellom svært negativ og negativ enn mellom negativ og nøytral – kan vi ikke bruke en vanlig lineær modell. Den ordnede probit-modellen vil derimot ta høyde for denne typen problemer. I denne typen modeller kan ikke de estimerte parameterne gis en direkte tolkning, men større tall betyr større effekt av denne variabelen.

Den første kolonnen i tabell 6 viser holdninger til endringene generelt (spørsmål 2.1), mens de to neste kolonnene angir holdningene til å overføre tilskuddet til ferie- og velferdstiltak til generell driftsstøtte og innføring av kravet om minst 250 medlemmer for nye støtteberettigede organisasjoner (hhv. spørsmålene 2.13 og 2.15). Den klareste tendensen er at organisasjonene som tjente mest på endringen, målt ved gevinst i forhold til den kontrafaktiske analysen beskrevet i Boks 3-1, er mest positive til endringene generelt og til overføringen av tilskuddet til ferie- og velferdstiltak. Antall medlemmer og alder har mindre effekt, og er ikke signifikant. Men det er en tendens til at organisasjonene er mer positive til endringene jo eldre de er. Effekten av antall medlemmer er så usikker at den bør sees på som nær null. Holdningene til 250 regelen er i liten grad korrelert med noen av forklaringsvariablene, selv om det er en tendens til at større organisasjoner er mer positive til dette enn små organisasjoner. Noe av årsaken til at denne holdningen er vanskelig å forklare kan være at dette i mindre grad angår de organisasjonene som allerede er støtteberettiget.

---

¹¹ Se for eksempel Greene (1997: Kap. 19.8) eller Wooldridge (2002: Kap. 15.10) for flere detaljer rundt ordnede probit-analyser.

Tabell 6 Ordnet probit-analyse av holdninger til endringene

	Generelt		Ferie- og velferdstiltak		Nedre grense på 250	
	Koef	s.f.	Koef	s.f.	Koef	s.f.
Prosentvis gevinst	0.032	0.008	0.032	0.008	-0.004	0.007
Log antall medlemmer	-0.055	0.115	0.155	0.114	0.137	0.109
Alder	0.050	0.033	0.008	0.027	0.003	0.027
Pseudo-R ²	0.18		0.18		0.03	

Koef er estimert parameter og s.f. er standardfeil. Prosentvis gevinst er gevinst i forhold til den kontrafaktiske analysen med tilskudd etter 2004-regler beskrevet i Boks 3-1.

5 Hvor mange organisasjoner bør det være?

Vi har ovenfor studert hvordan antall organisasjoner og deres medlemstall har utviklet seg over tid, samt hva som har vært gjort for å påvirke dette tallet. Før vi kan gi en meningsfull drøfting av hvor hensiktsmessige endringene har vært, er det nødvendig å se litt på hvor mange organisasjoner det ideelt bør være, og i alle fall hvilke faktorer dette avhenger av.

Organisasjonene har flere roller. For det første skal de drive likemannsarbeid og fungere som et samlingspunkt for personer med samme nedsatte funksjonsevne. Videre skal de arbeide som interessegruppe for å informere politikere og byråkrati, og jobbe for å få gjennomført tiltak som er viktige for sine medlemmer.

For å kunne utføre dette på en mest mulig tilfredsstillende måte er det nødvendig med en viss grad av spesialisering siden ulike former for nedsatt funksjonsevne fører til forskjellige behov og interesser. Men det er også kostnader forbundet med drift av mange organisasjoner, så det bør være et begrenset antall organisasjoner. I Appendiks B presenterer vi en modell basert på politisk økonomi hvor vi finner optimalt antall organisasjoner. Modellen er stilisert, så den kan ikke brukes til å gi noe eksakt tall. Den sier derimot noe om hva som påvirker optimalt antall organisasjoner, og kanskje viktigere hvordan forskjellige finansieringsordninger påvirker hvor mange organisasjoner som blir etablert.

I modellen antar vi at funksjonshemmede kan klassifiseres langs en akse etter funksjonshemmingens karakter. Dette skal bare tolkes som at de som er nær hverandre på akse med større fordel kan være i samme organisasjon enn de som er langt fra hverandre. Vi plasserer så et gitt antall organisasjoner på akse. Disse organisasjonene produserer et gode for medlemmene sine. Dette bør tolkes vidt som alt man får ut av å være medlem av en organisasjon, som tilbud om samlinger, informasjonsmateriale og noen som jobber for ens rettigheter og interesser. Jo bedre tilpasset organisasjonen er det enkelt medlem, jo bedre er det å være medlem av den. Dette modellerer vi ved at organisasjonen er bedre hvis den ligger nær medlemmet på den tenkte linjen. Hver person vil da være medlem i den organisasjonen som i best grad svarer til ens behov, det vil si den som er ”nærmest”. Hvor mange organisasjoner det bør være, kommer an på tre faktorer. For det første hva kostnadene ved å drive en organisasjon er; jo dyrere det er å drive en organisasjon, jo færre organisasjoner bør det være. For det andre hvor nyttige organisasjonenes arbeid er; jo nyttigere det er, desto flere organisasjoner bør det være. For det tredje hvor problematisk det er å være med i en organisasjon som ikke helt svarer til ens behov, det som i deler av økonomilitteraturen kalles ”transportkostnaden”.

Vi ser så på hva som skjer hvis organisasjonenes medlemmer selv må bære kostnaden ved å drive organisasjonen. En likevekt er her definert som en situasjon hvor det ikke er flertall i noen organisasjon for å dele den i to. Legg merke til at hvis en organisasjon favner veldig vidt, vil det være mange som er i periferien av organisasjonens hovedområde, og disse vil kunne ha interesse av å bryte ut. Hvis organisasjonen er liten, vil det være få i periferien, og liten interesse for å bryte ut. Vi kan beregne hva som er den største organisasjonen uten fare for utbrytere. Det viser seg at når medlemmene selv må bære kostnadene ved å drive organisasjonen, blir optimalt antall organisasjoner etablert. Dette kan sees på som en parallell til frikonkurranseløsningens effektivitetsegenskaper i standard økonomisk teori. Problemet med denne løsningen er selvfølgelig at det kan bli svært dyrt for medlemmene å være medlem av organisasjonen, så det er ønskelig at det offentlige gir økonomisk støtte av fordelingsmessige hensyn.

Vi studerer også hva som skjer hvis det innføres et offentlig tilskuddssystem. Først tar vi for oss hva som skjer hvis alle organisasjonene får det samme støttebeløp, noe

som svarer til at hele støtten blir gitt som basistilskudd. Dette fører til at organisasjonene står overfor en lavere kostnad ved å drive en organisasjon enn den reelle kostnaden siden deler av kostnaden kan veltes over på staten. Dette fører til overetablering av organisasjoner. Årsaken er at nytten av en ekstra organisasjon er uforandret av den offentlige støtten, mens kostnaden er redusert.

Videre ser vi på effekten av tilskudd per medlem. Hvis tilskuddet per medlem er lik for alle medlemmer, vil en organisasjon få like mye støtte uavhengig av om den splittes opp. Mindre organisasjoner får mindre støtte enn store, og dette vil gjøre at det ikke lenger er noen feilvurdering av de reelle kostnadene ved å drive store versus små organisasjoner. På denne måten kan man gi økonomisk støtte uten å gi incentiver til overetablering. Hvis derimot tilskudd per medlem er mindre for store organisasjoner enn for små, som tilfellet er med dagens tilskuddsordning, vil det igjen være lønnsomt å dele en stor organisasjon i to. Dette fører til overetablering av organisasjoner.

Man kunne tenke seg at siden noen diagnoser er mer spesialiserte enn andre, er det behov for et mer sofistikert overføringssystem. Men siden medlemmene også i denne situasjonen vil ta inn over seg nytten av en ekstra organisasjon, er problemer fortsatt å gi riktige signaler om kostnadene ved å drive en organisasjon. Dette er ikke et argument i favør av relativt større overføringer til mindre organisasjoner enn til større.

6 Har endringene vært hensiktsmessig?

Endringene i tilskuddsordningen skulle primært hindre videre oppsplitting av organisasjonene. Det var også en målsetning om å stimulere til at organisasjonene skulle slå seg sammen, men det skulle ikke legges inn for sterke virkemidler i form av straff for organisasjoner som ikke slo seg sammen. For å avgjøre om endringene har vært hensiktsmessige må en for det første analysere om endringene har redusert sannsynligheten for videre oppsplitting, og for det andre om endringene stimulerer til at organisasjonene slår seg sammen.

6.1 Hensiktsmessighet for å hindre videre oppsplitting

Innføringen av en nedre grense på 250 medlemmer for å bli støtteberettiget er et effektivt virkemiddel for å hindre at mindre organisasjoner splittes opp eller at mindre grupper går ut av store organisasjoner siden disse ikke vil bli støtteberettiget. En nedre

grense er derimot et problematisk tiltak fra en rettferdighetsvinkel, og muligens også fra en juridisk synsvinkel (like forhold skal behandles likt), siden det er en rekke organisasjoner med mindre enn 250 medlemmer som allerede er (og vil forbli) støtteberettiget. Om man er støtteberettiget vil derfor avhenge av om man ble dannet tilstrekkelig tidlig siden de som ble dannet for sent får en annen behandling enn de som ble dannet tidlig. Det er mulig at det fins virkemidler som er mer hensiktsmessige ved at de oppnår samme effekt uten å forskjellsbehandle mellom gamle og nye organisasjoner. Vi forsøker å komme med noen forslag i denne retningen i kapittel 7.

6.2 Hensiktsmessighet for å stimulere til sammenslåing

Videre kan en spørre seg om endringen i tilskuddsordningen har økt incentivene for organisasjoner til å slå seg sammen. Anta at vi har to organisasjoner som begge er støtteberettiget (det vil si at de får basis- og medlemstilskudd), og som vurderer om de skal slå seg sammen til én. Positive effekter av sammenslåingen kan være en bedret interessepolitisk stilling og lavere totale driftskostnader som følge av at de bedre kan utnytte stordriftsfordeler. Men slik tilskuddsordningen er utformet vil de få redusert tilskudd av to grunner. For det første går de fra to basistilskudd til ett. For det andre vil medlemstilskuddet kunne gå noe ned siden gjennomsnittlig medlemstilskudd per medlem er mindre for store organisasjoner enn for små. Disse to effektene har ikke blitt endret av omleggingen. Faktisk har de blitt forsterket noe, siden basistilskuddet økte prosentvis mest. Tilskuddsordningen gir altså ikke incentiver til at organisasjonene skal slå seg sammen.

Anta nå det motsatte tilfellet, dvs. at deler av en større organisasjon vurderer å bryte ut for å danne en ny organisasjon. Hvis utbryterorganisasjonen kommer over 250 medlemmer, vil begge de nye organisasjonene motta basistilskudd, og til sammen noe mer i medlemstilskudd en den gamle organisasjonen gjorde. De vil altså i sum tjene økonomisk på oppsplitting i to organisasjoner. Denne effekten er ikke endret i nevneverdig grad av endringen i 2005. Hvis utbrytergruppen ikke kommer over 250 medlemmer, vil den ikke få tilskudd, og den gamle organisasjonen vil tape noe i medlemstilskudd siden den nå har færre medlemmer. Tilskuddsordningen gir altså incentiver til oppsplitting hvis utbrytergruppen får mer enn 250 medlemmer, men etter endringen i 2005 gir den ikke lenger incentiver til oppsplitting av organisasjoner hvis utbrytergruppen får mindre enn 250 medlemmer. Trolig må en organisasjon ha mer

enn 500 medlemmer for at utbrytergruppen skal få over 250 medlemmer, siden det er naturlig å anta at utbrytergruppen er et mindretall. Det er 63 av de 115, eller 55 %, som har 500 eller færre medlemmer, og som derfor etter endringen bør være mindre utsatt for utbrytere enn de var før.

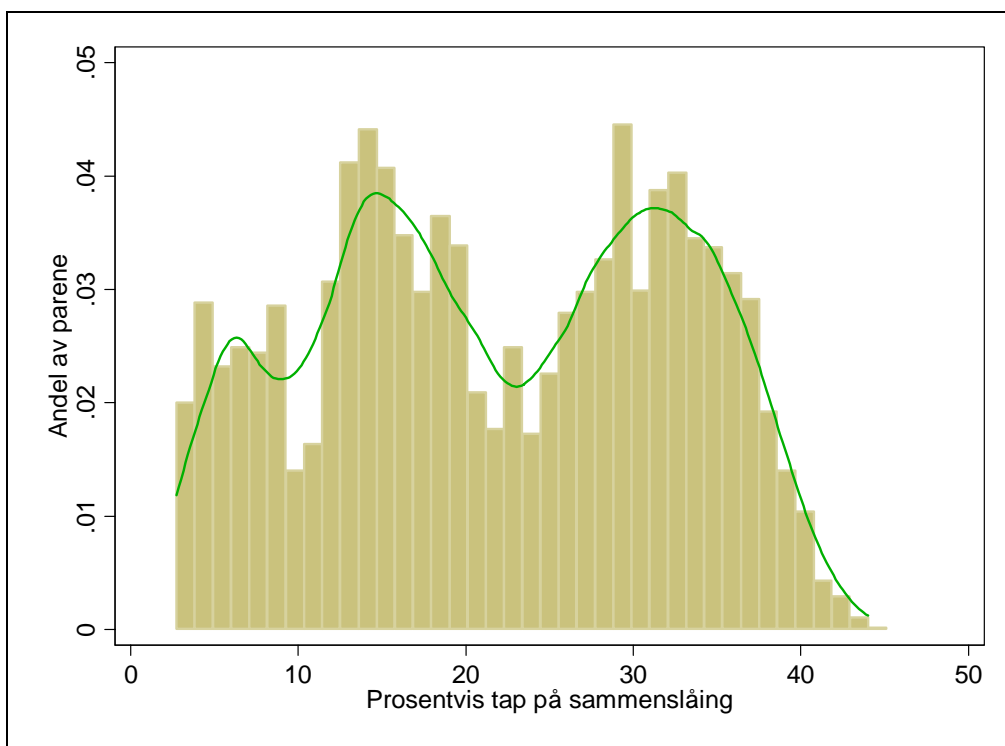
6.3 Simulering av hypotetiske sammenslåinger

For å inntrykk av de økonomiske konsekvensene det vil ha for ulike organisasjoner av å slå seg sammen, har vi foretatt et eksperiment hvor vi ser på konsekvensene av alle tenkelige sammenslåinger av par av organisasjoner. Den nye organisasjonen vil da få ett basistilskudd, samt medlemstilskudd som svarer til summen av medlemmene i de to organisasjonene som har slått seg sammen. Siden dette er et mindre beløp enn de to organisasjonene fikk tidligere, er samlet beløpet som skal deles ut i skjønnstilskudd noe høyere. For å ta høyde for dette antar vi at den nye organisasjonen får en andel av skjønnstilskuddet som tilsvarer summen av andelene de to tidligere organisasjonene hadde.

Beregningen viser som forventet at alle tenkelige sammenslåinger leder til redusert tilskudd. I gjennomsnitt får et par av organisasjoner 22 % lavere tilskudd ved å slå seg sammen, og tapene går fra 3 % til 44 %. Figur 14 viser fordelingen av tapene for de forskjellige parene som hypotetisk slår seg sammen. Det er få tegn til mønster i fordelingen, men den er forholdsvis jevn mellom lave og høye tap.

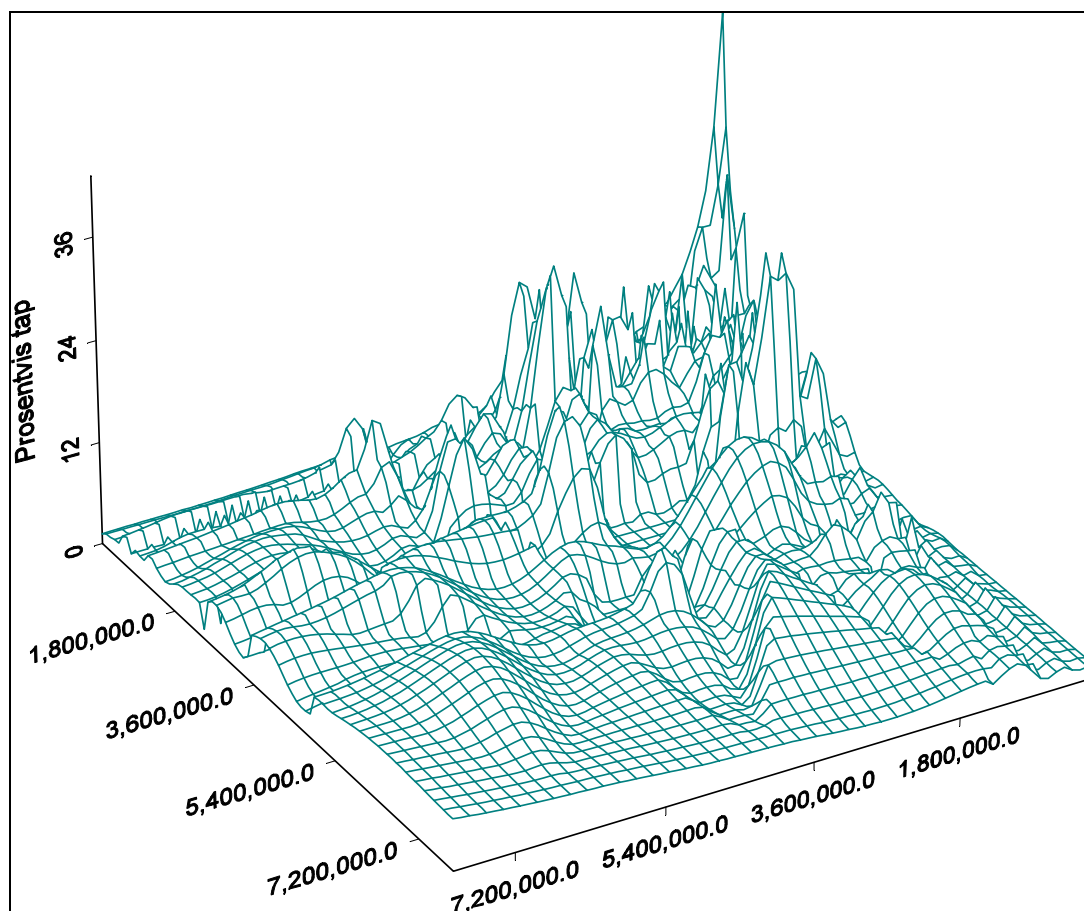

Figur 14 Fordeling av tap ved hypotetiske sammenslåinger

Vi kan også se på hvem som taper mest på å slå seg sammen. Figur 15 viser prosentvis tap ved sammenslåing ved ulike kombinasjoner av tilskudd før sammenslåingen. I figuren fremkommer prosentvis små tap som lave områder, mens det er prosentvis store tap i høye områder. Siden de store tapene i all hovedsak er i øvre høyre hjørne, hvor vi finner de små organisasjonene, kan vi konkludere at det er små organisasjoner som har mest å tape på å slå seg sammen. Dette kommer nok mye av at basistilskuddet utgjør en større andel av tilskuddet til små organisasjoner enn til store. Bortfall av basistilskuddet rammer derfor små organisasjoner (prosentvis) mer enn det rammer store organisasjoner.

Figur 15 Prosentvis tap på sammenslåing etter tilskudd før sammenslåing

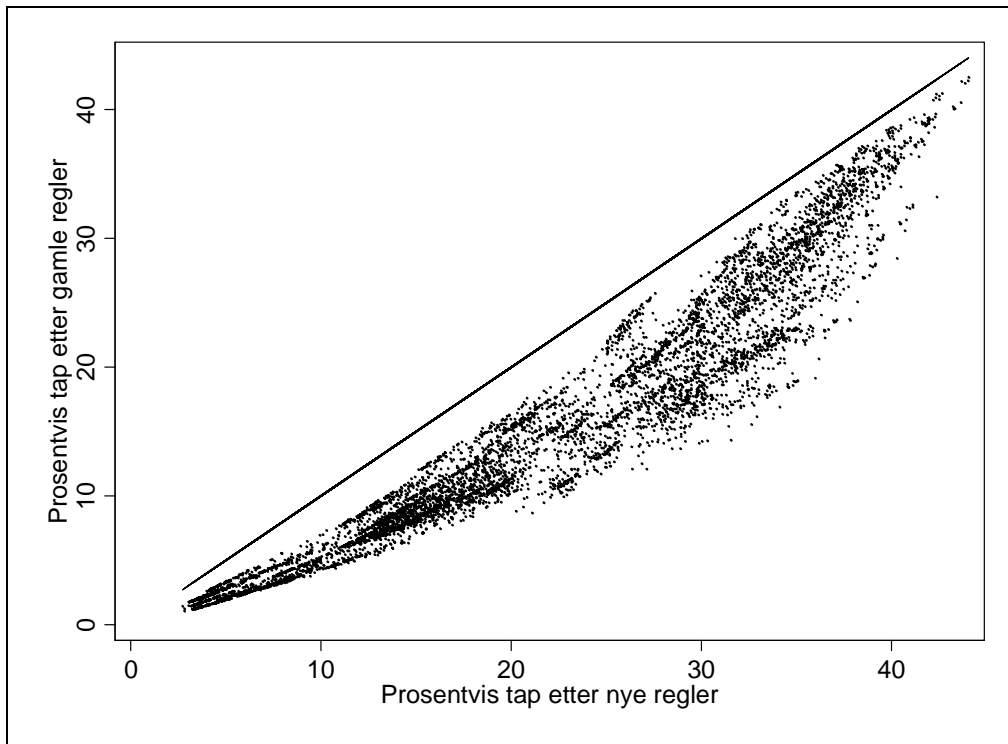
X- og Y-aksene er tilskudd til hver av organisasjonene før sammenslåing. Merk at aksene er snudd slik at i nedre venstre hjørne finner vi store organisasjoner, mens vi finner små organisasjoner i øvre høyre hjørne.

Et annet viktig spørsmål er om disse tapene er mindre etter endringen av tilskuddsordningen i 2005 enn de var før, dvs. om endringen reduserte de økonomiske hindringene for sammenslåinger. For å besvare dette spørsmålet utførte vi samme eksperiment som beskrevet over, men hvor parene av hypotetisk sammenslåtte organisasjoner fikk tilskudd etter de gamle reglene. Metoden for å beregne tilskuddene er beskrevet i Boks 3-1. Også etter de gamle reglene ville alle mulige sammenslåinger lede til redusert totalt tilskudd. Gjennomsnittlig tap er 16 %, og tapene strekker seg fra 1 % til 43 %.

Sammenlikner vi tap etter gamle og nye regler, finner vi at alle kombinasjonene gir lavere prosentvise tap etter de gamle reglene. Figur 16 viser effekten av de gamle og de nye reglene for hvert av de hypotetiske parene. Årsaken til at tapene blir større etter de nye reglene er at en større andel av støtten nå gis som basis- og

medlemstilskudd siden tilskuddet som tidligere ble fordelt av fylkesmennene er tatt inn i den sentrale tildelingen. Siden reglene for tildeling av basis- og medlemstilskudd gjør det lite lønnsomt å slå sammen organisasjoner, vil økt vekt på disse delene av tilskuddet forsterke tapet. Konklusjonen er altså at endringen av reglene ganske klart har svekket organisasjonenes økonomiske incentiv til å slå seg sammen hvis begge allerede er støtteberettiget.

Figur 16 Tap ved sammenslåing etter gamle og nye regler

7 Videre endringer av tilskuddsordningen

Analysen har vist at tilskuddsordningen slik den er i dag gir incentiver til at for mange organisasjoner dannes. Dette kommer i stor grad av at basistilskuddet, som gis likt til alle organisasjonene. En liten organisasjon kan derfor sikre seg et forholdsvis stort tilskudd hvis den blir støtteberettiget, og tilskuddet blir kraftig redusert hvis to små organisasjoner slår seg sammen siden de da går fra to til ett basistilskudd. Avtagende støtte per medlem i medlemstilskuddet trekker i samme retning, men denne effekten er svakere.

Viktige målsettinger for videre reformer av tilskuddsordningen er

- i) hindre fortsatt oppsplitting av organisasjonene
- ii) forøke å stimulere til økt sammenslåing, i hvert fall å redusere det økonomiske tapet ved sammenslåing.

Ved videre endringer av tilskuddsordningen bør en se nærmere på basistilskuddet. Vi foreslår at en mindre andel av tilskuddet gis i form av basistilskudd (et ytterpunkt er at basistilskuddet bortfaller). Dette vil samtidig innebære å øke medlemstilskuddet, kanskje også å øke skjønnstilskuddet.

Det er også viktig å utforme ordningen slik at det fortsatt er mulig å drive organisasjoner for små grupper som vanskelig kan slå seg sammen med andre grupper. Man kan tenke seg flere måter å gjøre dette på. Den som medfører minst forandring fra dagens system er å gi økt skjønnstilskudd. Problemet med den løsningen er at det er lite gjennomiktig hvordan skjønnstilskuddet fordeles, og det kan bli uklart hvilke organisasjoner som får denne formen for ekstra skjønnstilskudd. En mer gjennomiktig løsning vil være å gradere medlemstilskuddet etter funksjonshemmingens karakter. Organisasjonene kunne deles inn i for eksempel to grupper der medlemstilskuddet per medlem varierer mellom gruppene. De teoretiske betraktningene i kapittel 5 tilsier at det er uproblematisk om medlemstilskuddet er forskjellig for forskjellige personer, så lenge dette ikke avhenger av hvilken organisasjon de er medlem av, bare deres form for funksjonshemming. Inndelingen i grupper må selvsagt bestemmes skjønnsmessig, for eksempel av Fordelingsnemnda.

Basert på de teoretiske betraktningene i kapittel 5 mener vi videre at for hver gruppe bør medlemstilskuddet per medlem være konstant.

Under et system hvor basistilskuddet reduseres blir det mindre tendens til overetablering av organisasjoner, som igjen reduserer behovet for den nedre grensen på 250 medlemmer for å bli støtteberettiget. Som argumentert for i avsnitt 6.1 slår denne regelen veldig forskjellig ut for nye og gamle organisasjoner. Trolig vil dagens regel stimulere til lobbyvirksomhet fra nye organisasjoner som dels vil jobbe mot regelen, og dels vil kreve å få ekstraordinær støtte inntil regelen er opphevet. 250-

regelen kan være i strid med god forvaltningspraksis, som bygger på prinsippet i norsk jus om at (på lang sikt skal) like tilfeller skal behandles likt. En oppheving av regelen kan derfor ha verdi i seg selv.

Referanser

- Alesina, A., og E. Spolaore (1997): "On the number and size of nations." *Quarterly Journal of Economics* 112: 1027-56.
- Greene, W. H. (1997): *Econometric Analysis*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Innst. S. nr. 162 (2003-2004): "Innstilling til Stortinget fra sosialkomiteen."
- St. medl. nr. 40 (2002-2003): "Nedbygging av funksjonshemmedes barrierer. Strategier, mål og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne."
- Tilskuddsutvalget (2001): "Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner og tilskudd til likemannsarbeid." Oslo: Sosial- og helsedepartementet.
- Wooldridge, J. M. (2002): *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data*. Cambridge, MA: MIT Press.

Appendiks A Detaljerte tilskudd

Faktisk tilskudd i 2004 og 2005 og beregnet tilskudd i 2005 etter gamle (2004) tildelingsregler.

<i>Organisasjon</i>	<i>Tilskudd 2004</i>	<i>Tilskudd 2005</i>	<i>Tilskudd etter gamle regler</i>	<i>Gevinst</i>	<i>Prosentvis gevinst</i>
ADHD-foreningen	1 135 107	1 285 999	1 233 202	52 797	4
AURORA	187 543	214 191	170 370	43 821	26
Afasiforbundet i Norge	998 466	988 606	1 034 300	-45 694	-4
Aniridi Norge	147 275	220 706	140 270	80 436	57
Assistanse	713 363	574 157	760 400	-186 243	-24
Autismeforeningen i Norge	1 063 379	1 055 977	1 129 228	-73 251	-6
CarciNor	119 645	226 061	127 290	98 771	78
Cerebral Parese-foreningen	1 280 323	1 313 254	1 406 939	-93 685	-7
Cochleaklubben	124 639	199 286	111 596	87 690	79
Cri du chat-foreningen	145 807	223 935	139 160	84 775	61
DEBRA Norge	166 987	254 672	162 875	91 797	56
Den Norske PKU-forening	302 211	301 824	301 177	647	0
Dysleksiforbundet i Norge	762 938	978 901	686 002	292 899	43
Forbundet Tenner og Helse	370 178	508 263	316 737	191 526	60
Foreldreforeningen for døvblinde	166 999	233 116	163 901	69 215	42
Foreningen DiGeorge Syndrom	137 477	218 481	134 349	84 132	63
Foreningen Norges Døvblinde	178 613	1 823 181	2 459 054	-635 873	-26
Foreningen for Cornelia de Langes syndrom	133 733	202 616	120 355	82 261	68
Foreningen for Fragilt X-syndrom	164 549	260 129	171 085	89 044	52
Foreningen for Galaktosemi	125 148	199 177	110 092	89 085	81
Foreningen for Kroniske Smertepasienter	458 034	396 296	420 745	-24 449	-6
Foreningen for Muskelsyke	790 053	764 315	836 583	-72 268	-9
Foreningen for Rubinstein Taybi Syndrom	144 555	206 086	123 416	82 670	67
Foreningen for Søvn sykdommer	410 688	434 007	412 155	21 852	5
Foreningen for blødere i Norge	229 350	337 909	211 605	126 304	60
Foreningen for brystkreftopererte	1 203 825	1 434 772	1 142 765	292 007	26
Foreningen for gynekologisk krefttrammede	209 850	282 622	200 070	82 552	41
Foreningen for hjertesyrke barn	908 090	838 609	884 732	-46 123	-5
Hørselshemmedes Landsforbund	4 672 822	4 905 151	4 930 798	-25 647	-1
Interesseforeningen for LMBB Syndrom	193 152	230 731	193 708	37 023	19
Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser	313 735	397 118	291 964	105 154	36
Klinefelterforeningen i Norge	134 069	220 673	125 737	94 936	76
Knappen foreningen	139 700	250 116	140 453	109 663	78
Krigsinvalidforbundet	412 189	489 660	294 776	194 884	66
Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte	297 562	388 749	270 243	118 506	44
Landsforbundet for Synshemmede	226 867	235 077	216 198	18 879	9
Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende	504 879	570 424	530 510	39 914	8
Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede	350 429	285 626	371 838	-86 212	-23
Landsforeningen Alopecia Areata	195 694	264 968	175 312	89 656	51
Landsforeningen We Shall Overcome	239 185	295 918	229 219	66 699	29
Landsforeningen for Huntingtons sykdom	345 161	346 306	339 766	6 540	2
Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte	756 935	866 177	723 459	142 718	20
Landsforeningen for Prader Willy Syndrom	212 607	300 822	207 108	93 714	45
Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri	566 003	631 389	540 558	90 831	17
Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge	1 201 171	1 164 894	1 146 326	18 568	2
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke	5 997 641	5 683 602	5 421 232	262 370	5
Landsforeningen mot fordøyelsessykdommer	595 613	773 501	539 353	234 148	43

<i>Organisasjon</i>	<i>Tilskudd 2004</i>	<i>Tilskudd 2005</i>	<i>Tilskudd etter gamle regler</i>	<i>Gevinst</i>	<i>Prosentvis gevinst</i>
Leppe/ganespalte foreningen	195 490	336 387	198 564	137 823	69
Leverforeningen	129 711	186 725	104 969	81 756	78
Marfanforeningen	302 029	302 190	297 152	5 038	2
Mental Helse Norge	1 935 157	1 523 789	2 048 003	-524 214	-26
Momentum	201 629	340 645	239 431	101 214	42
Morbus Addison Forening	352 540	341 403	344 951	-3 548	-1
Multippel Sklerose Forbundet i Norge	2 135 940	2 173 326	2 430 155	-256 829	-11
Myalgisk Encefalopati Nettverket i Norge	146 717	253 706	145 462	108 244	74
Norges Astma- og Allergiforbund	2 823 694	2 761 080	2 617 814	143 266	5
Norges Blindeforbund	3 743 160	3 694 325	4 868 764	-1 174 439	-24
Norges Diabetesforbund	3 905 050	4 301 101	3 593 832	707 269	20
Norges Døveforbund	2 632 630	2 503 157	3 417 198	-914 041	-27
Norges Fibromyalgi Forbund	1 384 516	1 196 585	1 324 430	-127 845	-10
Norges Handikapforbund	7 385 238	5 356 109	7 931 962	-2 575 853	-32
Norges Migreneforbund	461 502	692 194	508 974	183 220	36
Norges Myalgisk Encefalopati Forening	328 708	395 752	311 957	83 795	27
Norges Parkinsonsforbund	1 415 916	1 411 501	1 468 584	-57 083	-4
Norsk Craniofacial Forening	135 461	202 309	111 794	90 515	81
Norsk Cøliakiforening	1 083 607	1 329 448	1 066 597	262 851	25
Norsk Dysmeliforening	288 298	356 306	306 232	50 074	16
Norsk Dystoniforening	235 267	359 502	223 823	135 679	61
Norsk Epilepsiforbund	1 071 491	1 154 430	1 054 749	99 681	9
Norsk Forbund for Svaksynte		1 380 779	1 434 370	-53 591	-4
Norsk Forbund for Utviklingshemmede	3 704 669	2 998 159	4 138 770	-1 140 611	-28
Norsk Foreldrelag for Funksjonshemmede	330 280	311 117	310 853	264	0
Norsk Forening for Albinisme	131 651	215 507	131 725	83 782	64
Norsk Forening for Analtresi	238 733	274 780	244 795	29 985	12
Norsk Forening for Blæreexstrofi og Epispadi	161 274	227 533	145 403	82 130	56
Norsk Forening for Cystisk Fibrose	483 658	505 214	496 408	8 806	2
Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom	278 514	264 468	281 397	-16 929	-6
Norsk Forening for Nevrofibromatose	277 634	335 513	262 883	72 630	28
Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta	399 189	383 092	415 674	-32 582	-8
Norsk Forening for Rett Syndrom	223 682	296 170	202 918	93 252	46
Norsk Forening for Stomi- og Reservoaropererte	992 005	1 047 730	894 931	152 799	17
Norsk Forening for Tuberøs Sklerose	257 828	318 966	244 930	74 036	30
Norsk Forening for Williams' Syndrom	189 538	265 583	175 895	89 688	51
Norsk Forening for Øsofagusatresi	158 441	236 979	137 378	99 601	73
Norsk Forum for Konduktiv Pedagogikk	140 338	245 603	139 414	106 189	76
Norsk Hemokromatoseforbund	176 355	263 448	151 780	111 668	74
Norsk Immunsviktforening	186 653	289 649	191 132	98 517	52
Norsk Interesseforening for Kortvokste	158 940	235 992	148 613	87 379	59
Norsk Interesseforening for Stamme	182 229	245 510	150 494	95 016	63
Norsk Intravenøs Forening	131 230	205 591	122 979	82 612	67
Norsk Keratose Forening	159 048	233 013	142 031	90 982	64
Norsk Landsforening for Laryngektomerte	420 442	373 262	426 526	-53 264	-12
Norsk Leddgiktforbund	163 594	225 221	129 336	95 885	74
Norsk Lymfødemforening	370 893	448 825	350 336	98 489	28
Norsk OCD Forening, Ananke	154 995	227 988	136 598	91 390	67
Norsk Porfyriforening	186 426	252 791	179 346	73 445	41
Norsk Psoriasis Forbund	1 253 218	1 227 556	1 156 968	70 588	6
Norsk Revmatikerforbund	6 707 999	5 468 703	6 527 005	-1 058 302	-16
Norsk Sarkoidose Forening	132 066	228 369	128 116	100 253	78

<i>Organisasjon</i>	<i>Tilskudd 2004</i>	<i>Tilskudd 2005</i>	<i>Tilskudd etter gamle regler</i>	<i>Gevinst</i>	<i>Prosentvis gevinst</i>
Norsk Spielmeier-Vogt Forening	170 636	253 123	182 987	70 136	38
Norsk Thyreoideaforbund	1 003 116	1 239 561	945 203	294 358	31
Norsk Tourette Forening	388 821	398 063	381 465	16 598	4
Norsk forening for Angelmans Syndrom	196 253	257 240	169 708	87 532	52
Norsk forening for personer med urologiske sykdommer	214 813	320 469	213 392	107 077	50
Prostatakreftforeningen	131 404	300 564	171 331	129 233	75
ROS - Rådgivning Om Spiseforstyrrelser	178 441	257 283	160 077	97 206	61
Retinitis Pigmentosa Foreningen	314 433	424 436	325 783	98 653	30
Ryggforeningen i Norge	396 532	487 873	379 231	108 642	29
Ryggmargsbrokk- og Hydrocephalusforeningen	590 108	514 131	613 845	-99 714	-16
Støtteforeningen for Kreftsyke Barn	573 457	710 480	524 345	186 135	36
Synshemmedes Akademikeres Forening	138 166	206 357	122 194	84 163	69
TMD-foreningen	123 865	200 669	112 542	88 127	78
Trafikk og Ulykkeskaddes Landsforbund	229 798	276 426	212 483	63 943	30
Turner Syndrom Foreningen	161 889	223 389	146 679	76 710	52
Vestlandske Blindeforbund	778 035	738 176	816 697	-78 521	-10

Appendiks B

En modell for optimalt antall organisasjoner

Vi setter opp en modell for funksjonshemmedes organisasjoner hvor oppsettet er inspirert av Alesina og Spolaore (1997). Samfunnsplanleggerens problem er også så godt som identisk med Alesina og Spolaore (1997), men den desentraliserte løsningen var det naturlig å løse på en litt annen måte enn i Alesina og Spolaore (1997) siden vi studerer organisasjoner, ikke land slik de gjør.

Modellen

Anta at vi har et kontinuum av funksjonshemmede med masse Z . Funksjonshemmingens type kan beskrives med en faktor x , og vi antar at x har en uniform fordeling over $[0,1]$. Faktoren x skal tolkes som at personer med forholdsvis like x -er har forholdsvis like typer funksjonshemming, og derfor i større grad kan samarbeide i samme organisasjon enn personer med mer ulike x -er.

Det finnes N organisasjoner, og hver organisasjon spesialiserer seg på tjenester til en funksjonshemmed av type gitt ved $q_1, \dots, q_N$, og yter tjenestevolumet g , som antas å være det samme for alle organisasjonene. En funksjonshemmed av type x vil ved å være medlem i organisasjon i få nytten

$$U(i; x) = g(1 - a|x - q_i|)$$

hvor leddet $|x - q_i|$ skal tolkes som at man har mer nytte av tjenester ytt av en organisasjon nær en selv, men den behøver ikke å være helt skreddersydd. Parameteren a angir nyttetapet ved å være medlem av en organisasjon som ikke er helt riktig, også kalt transportkostnaden.

Det er en fast kostnad C ved drift av en organisasjon. Dette er administrasjon og ytelse av tjenesten, og for enkelhets skyld er den regnet i samme enhet som nytten.

Samfunnsplanleggerens problem

Samfunnsplanleggeren ønsker å bestemme antallet organisasjoner N og deres plassering $q_1, \dots, q_N$ for å maksimere summen av nyttene til de funksjonshemmede minus totale kostnader, dvs. hun maksimerer

$$\int_0^1 U(i, x) Z dx - NC.$$

Plasseringen av organisasjonene er enkel siden personene er uniformt fordelt: Da må organisasjonene også spres likt utover. Med N organisasjoner skal disse da plasseres på

$$\frac{1}{2N}, \frac{1}{2N} + \frac{1}{N}, \frac{1}{2N} + \frac{2}{N}, \dots, 1 - \frac{1}{2N}.$$

Den korteste avstanden er 0, og den lengst $\frac{1}{2N}$, så gjennomsnittlig avstand er $\frac{1}{4N}$. Gitt at alle er medlem av den nærmeste organisasjonen, blir gjennomsnittlig nytte

$$\bar{U} = g \left(1 - a \frac{1}{4N} \right).$$

Siden samfunnsplanleggeren maksimerer

$$Z\bar{U} - CN = Zg \left(1 - a \frac{1}{4N} \right) - CN$$

blir optimalt antall organisasjoner¹²

$$N^* = \sqrt{\frac{Zga}{4C}}.$$

Det vil si at jo viktigere tjenesten er (høy g), jo flere funksjonshemmede det er (høy Z) og jo større problemer det er å flytte på seg (høy a), jo flere organisasjoner bør det være. Derimot vil høyere kostnader forbundet med å drive en organisasjon føre til at det bør være færre organisasjoner.

Desentralisert løsning

Anta at organisasjonene danner seg selv uten offentlig inngrep. Kostnaden ved å drive organisasjonen må dekkes av medlemmene. For enkelhets skyld antar vi at hvert

---

¹²Antall organisasjoner må være et heltall, så det vil være nærmeste hele tall over eller under N^* . Heltallsproblematikken har ikke konsekvenser for de kvalitative konklusjonene nedenfor.

medlem i hver organisasjon betaler like mye. Hvis det er N like store organisasjoner, har hver organisasjon Z/N medlemmer. Da blir kostnaden $\frac{C}{Z/N} = \frac{NC}{Z}$ per medlem.

Det er flere måter å definere en likevekt på, i stor grad avhengig av hvordan man modellerer oppsplittingsprosessen. Vi antar at en organisasjon kan ta opp til votering om den skal dele seg i to like deler. Hvis et flertall er tilhenger av forslaget, får vi to organisasjoner.

Generelt vil medlemmene i midten av organisasjonen være mot oppsplitting siden de allerede får et godt tilpasset produkt og har mange å spre kostnadene på, mens medlemmene i periferiene vil være mest positive siden de er mest misfornøyd med produktet de får. Det avgjørende vil være om aktørene på 25. og 75. persentil (som har like preferanser) vil ønske å splitte eller ei. Ved å ikke splitte vil disse aktørene få

$$g\left(1 - \frac{a}{4N}\right) - \frac{CN}{Z},$$

mens de får

$$g - 2\frac{CN}{Z}$$

ved å splitte. De vil ønske å splitte hvis

$$N < \sqrt{\frac{Zga}{4C}},$$

det vil si at hvis organisasjonenes medlemmer må dekke alle kostnadene selv, vil det bli dannet et optimalt antall organisasjoner. Problemet er at kostnaden for hvert medlem kan bli svært høy, så vanligvis vil staten ønske å kompensere medlemmene for deler av denne kostnaden.

Desentralisert løsning med tilskudd

Likt beløp til alle

Anta nå at myndighetene gir hver av organisasjonene et tilskudd $T \leq C$ til å delvis kompensere for kostnadene de har. Organisasjonene vil nå gå inn for splittelse hvis

$$g\left(1 - \frac{a}{4N}\right) - (C - T)\frac{N}{Z} < g - 2(C - T)\frac{N}{Z}$$

Da blir antall organisasjoner

$$N = \sqrt{\frac{Zga}{4(C - T)}} > \sqrt{\frac{Zga}{4C}},$$

Vi har for mange organisasjoner siden organisasjonene ikke tar inn over seg de reelle kostnadene ved å drive en ekstra organisasjon.

Tilskudd per medlem

En annen mulighet ville være å gi et tilskudd i form av et fast beløp t per medlem. Siden en organisasjon som ikke splittes har $\frac{1}{N}$ medlemmer mens en som blir delt i to bare har $\frac{1}{2N}$, blir beslutningen å splitte hvis

$$g\left(1 - \frac{a}{4N}\right) - \left(C - t\frac{Z}{N}\right)\frac{N}{Z} < g - 2\left(C - t\frac{Z}{2N}\right)\frac{N}{Z}.$$

Siden tilskuddet blir halvert for en splittet organisasjon, får vi nå igjen at optimalt antall organisasjoner blir etablert:

$$N = \sqrt{\frac{Zga}{4C}}.$$

En annen mulighet er at organisasjonene får mest støtte for de første medlemmene, dvs. at man for x medlemmer får $h(x)$ kroner i støtte hvor h er voksende men konkav. Da er total støtte til to splittede organisasjoner $2h\left(\frac{Z}{2N}\right) > h\left(\frac{Z}{N}\right)$. Altså får de to splittede mer til sammen de ville fått som én stor. Organisasjonen vil da splittes hvis

$$g\left(1 - \frac{a}{4N}\right) - \left(C - h\left(\frac{Z}{N}\right)\right)\frac{N}{Z} < g - 2\left(C - h\left(\frac{Z}{2N}\right)\right)\frac{N}{Z},$$

som fører til

$$N = \sqrt{\frac{Zga}{4C - [2h\left(\frac{Z}{2N}\right) - h\left(\frac{Z}{N}\right)]}} > \sqrt{\frac{Zga}{4C}}.$$

I dette tilfellet blir det for mange organisasjoner. I hvor stor grad det blir overetablering avhenger av hvor mye man taper på å slå to organisasjoner sammen, dvs. hvor konkav h -funksjonen er.

Heterogen medlemsmasse

Så langt har vi antatt at alle utviklingshemmede er like ulike, dvs. at fordelingen er lik over hele intervallet $[0,1]$. Det kan derimot tenkes at det er visse funksjonshemminger som er forholdsvis mer vanlige enn andre. For å modellere dette innfører vi to linjer; A og B . Personene på linje A er som fr, mens personene på linje B antas å ha transportkostnad $b > a$ for å plukke opp at de i mindre grad kan samarbeide med hverandre. Hver av linjene antas for enkelthets skyld å ha masse $Z/2$. Optimalt antall organisasjoner blir nå

$$N_A^* = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{Zga}{4C}} \text{ og } N_B^* = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{Zgb}{4C}}$$

så

$$N^* = N_A^* + N_B^* > \sqrt{\frac{Zga}{4C}}.$$

Uten offentlig inngrep får vi fortsatt den optimale løsningen. Effekten av de ulike finansieringsordningene har de samme effektene på N_A^* og N_B^* , så innføring av heterogenitet har ingen effekt på konklusjonene.

Variable kostnader

Så langt har vi antatt at organisasjonene bare har faste kostnader. I virkeligheten vil det være dyrere å drive store organisasjoner enn små. Anta derfor at kostnaden kan beskrives som $C = \bar{C} + cm$ når organisasjonen har m medlemmer. Samfunnsplanleggerens problem blir nå å maksimere

$$Z\bar{U} - CN = Zg \left(1 - a \frac{1}{4N} \right) - CN - cZ$$

siden $m = Z/N$. Dette vil ikke ha konsekvenser for optimalt antall organisasjoner, dvs. uten offentlig inngrep får vi optimalt antall organisasjoner.

Hvis en organisasjon ikke splittes, har den kostnadene $\bar{C} + c\frac{Z}{N}$, som skal fordels på Z/N medlemmer, altså $\frac{\bar{C}N}{Z} + c$ per medlem. Hvis den splittes får hver av de nye organisasjonene $\bar{C} + c\frac{Z}{2N}$, som skal fordeles på $\frac{Z}{2N}$ medlemmer. Dette gir $2\bar{C}N + c$ per medlem. Leddet c vil da kunne strykes mot hverandre. Forutsetningen om konstante kostnader er derfor ikke avgjørende for konklusjonene ovenfor.

I tilfellet med en ikke-lineær kostnadsfunksjon $C(m)$ blir det litt mer komplisert. Samfunnsplanleggeren velger et antall organisasjoner som oppfyller

$$\frac{ga}{4N^2} = C\left(\frac{Z}{N}\right) - \frac{Z}{N}C'\left(\frac{Z}{N}\right),$$

dvs. at gevinsten ved en ekstra organisasjon skal være lik kostnaden justert for endringene i gjennomsnittlig kostnadsnivå ved en ekstra organisasjon. I den desentraliserte løsningen vil en organisasjon velge å dele seg i to hvis

$$2\frac{N}{Z}C\left(\frac{Z}{2N}\right) < \frac{ga}{4N} + \frac{N}{Z}C\left(\frac{Z}{N}\right).$$

Samfunnsplanleggeren og enkeltorganisasjonene står nå ikke ovenfor ekvivalente problemer. Hvis imidlertid Taylor-utviklingen

$2\left[C\left(\frac{Z}{2N}\right) - C\left(\frac{Z}{N}\right)\right] \approx C\left(\frac{Z}{N}\right) - \frac{Z}{N}C'\left(\frac{Z}{N}\right)$ er en god tilnærming, vil forskjellen bli

liten. Det vil særlig være tilfelle hvis $1/N$ er et lite tall eller hvis C ikke er for krum nær $1/N$.

Heterogene kostnader

Hittil har vi antatt at alle organisasjonene har like kostnadsnivåer. Ofte vil det derimot være dyrere å drive organisasjoner til støtte for enkelte former for utviklingshemning enn andre. Så lenge støtten avhenger lineært av antallet medlemmer, slik at total støtte ikke blir endret av en oppsplitting eller sammenslåing, vil ikke nivået på støtten påvirke om det blir for mange eller for få organisasjoner. Årsaken til dette er i all hovedsak at medlemmene internaliserer nytten og kostnadene forbundet med flere organisasjoner.

Hvis det for enkelte grupper av funksjonshemmede er høyere faste kostnader ved å drive organisasjonene enn for andre, tilsier modellen at det er samfunnsøkonomisk optimalt med færre organisasjoner. Hvis derimot kostnadene per medlem er lavere jo flere medlemmer en organisasjon har, noe som i de fleste tilfeller sannsynligvis er den mest realistiske forutsetningen, er optimalt antall organisasjoner uavhengig av kostnadsnivået, jf. avsnittet om variable kostnader over. Derimot kommer det et rettferdighetsaspekt inn siden det vil komme høyere kostnader for hvert enkelt medlem i organisasjoner som har høye kostnader per medlem. Hvis man kan dele massen av funksjonshemmede inn i forskjellige segmenter etter kostnader ved drift av organisasjoner, kan en ha forskjellige tilskudd per medlem i forskjellige segmenter. Man kan på denne måten forsøke å rette opp noe av urettferdigheten som skapes av at kostnadene ved å drive organisasjoner er høyere per medlem for noen grupper enn andre.

Appendiks C Kontrafaktisk analyse 2003 versus 2004

I teksten er det stort sett lagt vekt på å sammenlikne tilskudd organisasjonene fikk i 2005 mot kontrafaktiske beregninger hvor tilskuddet til ferie- og velferdstiltak ble beregnet ut ifra hva organisasjonene fikk i 2004. For å forsikre oss om at disse resultatene ikke er drevet av spesielle forhold i 2004, gjennomførte vi tilsvarende beregninger for kontrafaktiske tilskudd i 2005 hvor vi la 2003-tallene til grunn. Resultatene, som er gjengitt i tabellen under, er i all hovedsak sammenfallende med dem vi fant ved å bruke 2004 tallene.

Faktisk 2005 er faktisk beløp mottatt i 2005. Kontrafaktisk tilskudd er beregnet tilskudd etter gamle (2004) regler. Gevinst er differansen mellom faktisk og kontrafaktisk støtte. Prosentvis gevinst angir prosentvis differanse mellom faktisk og kontrafaktisk støtte. Rang er rangering av prosentvis gevinst der organisasjonen som prosentvis tapte mest har rang 1. 2003 og 2004 viser til hvilket år som er lagt til grunn for beregning av kontrafaktiske tilskudd til ferie- og velferdstiltak.

Organisasjon	Faktisk 2005	Kontrafaktisk 2003				Kontrafaktisk 2004			
		Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang	Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang
ADHD-foreningen	1285999	1149877	136123	12 %	41	1233202	52797	4 %	33
Afasiforbundet i Norge	988606	1033828	-45222	-4 %	18	1034300	-45694	-4 %	22
Aniridi Norge	220706	141170	79536	56 %	85	140270	80436	57 %	83
Assistanse	574157	758429	-184272	-24 %	6	760400	-186243	-24 %	6
AURORA	214191	180123	34068	19 %	47	170370	43821	26 %	51
Autismeforeningen i Norge	1055977	1146993	-91016	-8 %	15	1129228	-73251	-6 %	18
CarciNor	226061	127397	98664	77 %	108	127290	98771	78 %	108
Cerebral Parese-foreningen	1313254	1417729	-104475	-7 %	16	1406939	-93685	-7 %	17
Cochleaklubben	199286	111720	87566	78 %	113	111596	87690	79 %	113
Cri du chat-foreningen	223935	139911	84024	60 %	90	139160	84775	61 %	89
DEBRA Norge	254672	163886	90786	55 %	84	162875	91797	56 %	81
Den Norske PKU-forening	301824	303417	-1593	-1 %	24	301177	647	0 %	28
Dysleksiforbundet i Norge	978901	682842	296059	43 %	68	686002	292899	43 %	69
Forbundet Tenner og Helse	508263	321291	186972	58 %	86	316737	191526	60 %	86
Foreldreforeningen for døvblinde	233116	165594	67522	41 %	64	163901	69215	42 %	67
Foreningen DiGeorge Syndrom	218481	135024	83457	62 %	91	134349	84132	63 %	90

Organisasjon	Faktisk 2005	Kontrafaktisk 2003				Kontrafaktisk 2004			
		Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang	Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang
Foreningen for blødere i Norge	337909	212564	125346	59 %	87	211605	126304	60 %	85
Foreningen for brystkrefteropererte	1434772	1127934	306838	27 %	52	1142765	292007	26 %	50
Foreningen for Cornelia de Langes syndrom	202616	120810	81806	68 %	99	120355	82261	68 %	98
Foreningen for Fragilt X-syndrom	260129	172338	87791	51 %	79	171085	89044	52 %	79
Foreningen for Galaktosemi	199177	110145	89032	81 %	114	110092	89085	81 %	114
Foreningen for gynekologisk kreftrammede	282622	196720	85902	44 %	69	200070	82552	41 %	66
Foreningen for hjertesyke barn	838609	851056	-12447	-1 %	23	884732	-46123	-5 %	21
Foreningen for Kroniske Smertepasienter	396296	414029	-17733	-4 %	19	420745	-24449	-6 %	20
Foreningen for Muskelsyke	764315	908727	-144412	-16 %	10	836583	-72268	-9 %	15
Foreningen for Rubinstein Taybi Syndrom	206086	123919	82167	66 %	97	123416	82670	67 %	96
Foreningen for Søvn sykdommer	434007	405704	28303	7 %	36	412155	21852	5 %	36
Foreningen Norges Døvblinde	1823181	2516677	-693496	-28 %	4	2459054	-635873	-26 %	4
Hørselshemmedes Landsforbund	4905151	4911429	-6278	0 %	25	4930798	-25647	-1 %	26
Interesseforeningen for LMBB Syndrom	230731	198401	32330	16 %	45	193708	37023	19 %	46
Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser	397118	301092	96027	32 %	59	291964	105154	36 %	63
Klinefelterforeningen i Norge	220673	125926	94747	75 %	105	125737	94936	76 %	106
Knappen foreningen	250116	140500	109616	78 %	110	140453	109663	78 %	110
Krigsinvalidforbundet	489660	295395	194266	66 %	96	294776	194884	66 %	94
Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte	388749	265824	122925	46 %	72	270243	118506	44 %	71
Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede	285626	353329	-67703	-19 %	9	371838	-86212	-23 %	8
Landsforbundet for Synshemmede	235077	215766	19311	9 %	38	216198	18879	9 %	40
Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende	570424	541911	28513	5 %	34	530510	39914	8 %	39
Landsforeningen Alopecia Areata	264968	173995	90973	52 %	82	175312	89656	51 %	76
Landsforeningen for hjerte- og lungsyke	5683602	5459237	224366	4 %	29	5421232	262370	5 %	35
Landsforeningen for Huntingtons sykdom	346306	332335	13971	4 %	30	339766	6540	2 %	32
Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte	866177	742356	123821	17 %	46	723459	142718	20 %	48
Landsforeningen for Prader Willy Syndrom	300822	208934	91888	44 %	70	207108	93714	45 %	72
Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri	631389	558639	72750	13 %	42	540558	90831	17 %	44
Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge	1164894	1116064	48830	4 %	31	1146326	18568	2 %	29
Landsforeningen mot fordøyelsessykdommer	773501	544111	229390	42 %	66	539353	234148	43 %	70
Landsforeningen We Shall Overcome	295918	229829	66090	29 %	55	229219	66699	29 %	56
Leppe/ganespalte foreningen	336387	198929	137458	69 %	100	198564	137823	69 %	100
Leverforeningen	186725	105135	81590	78 %	109	104969	81757	78 %	109
Marfanforeningen	302190	226373	75817	33 %	60	297152	5038	2 %	30

Organisasjon	Faktisk 2005	Kontrafaktisk 2003				Kontrafaktisk 2004			
		Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang	Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang
Mental Helse Norge	1523789	2005719	-481930	-24 %	7	2048003	-524214	-26 %	5
Momentum	340645	241672	98973	41 %	65	239431	101214	42 %	68
Morbus Addison Forening	341403	330145	11258	3 %	28	344951	-3548	-1 %	25
Multippel Sklerose Forbundet i Norge	2173326	2426620	-253294	-10 %	13	2430155	-256829	-11 %	12
Myalgisk Encefalopati Nettverket i Norge	253706	159269	94437	59 %	88	145462	108244	74 %	104
Norges Astma- og Allergiforbund	2761080	2628142	132938	5 %	33	2617814	143266	5 %	37
Norges Blindeforbund	3694325	4902282	-1207957	-25 %	5	4868764	-1174439	-24 %	7
Norges Diabetesforbund	4301101	3611278	689824	19 %	48	3593832	707269	20 %	47
Norges Døveforbund	2503157	3475516	-972359	-28 %	3	3417198	-914041	-27 %	3
Norges Fibromyalgi Forbund	1196585	1229329	-32744	-3 %	21	1324430	-127845	-10 %	13
Norges Handikapforbund	5356109	7977279	-2621170	-33 %	1	7931962	-2575853	-32 %	1
Norges Migreneforbund	692194	486210	205984	42 %	67	508974	183220	36 %	62
Norges Myalgisk Encefalopati Forening	395752	325761	69991	21 %	49	311957	83795	27 %	52
Norges Parkinsonsforbund	1411501	1479329	-67828	-5 %	17	1468584	-57083	-4 %	23
Norsk Craniofacial Forening	202309	111839	90471	81 %	115	111794	90515	81 %	115
Norsk Cøliakiforening	1329448	1069886	259562	24 %	50	1066597	262851	25 %	49
Norsk Dysmeliforening	356306	309200	47106	15 %	44	306232	50074	16 %	43
Norsk Dystoniforening	359502	224748	134754	60 %	89	223823	135679	61 %	87
Norsk Epilepsiforbund	1154430	1088963	65467	6 %	35	1054749	99681	9 %	41
Norsk Forbund for Svaksynte	1380779	1372269	8510	1 %	27	1434370	-53591	-4 %	24
Norsk Forbund for Utviklingshemmede	2998159	4269587	-1271428	-30 %	2	4138770	-1140611	-28 %	2
Norsk Foreldrelag for Funksjonshemmede	311117	284356	26761	9 %	39	310853	264	0 %	27
Norsk Forening for Albinisme	215507	132359	83148	63 %	93	131725	83782	64 %	92
Norsk Forening for Analtresi	274780	217744	57036	26 %	51	244795	29985	12 %	42
Norsk forening for Angelmans Syndrom	257240	170979	86261	50 %	77	169708	87532	52 %	78
Norsk Forening for Blæreexstrofi og Epispati	227533	154971	72562	47 %	74	145403	82130	56 %	82
Norsk Forening for Cystisk Fibrose	505214	459682	45532	10 %	40	496408	8806	2 %	31
Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom	264468	246262	18206	7 %	37	281397	-16929	-6 %	19
Norsk Forening for Nevrofibromatose	335513	334925	588	0 %	26	262883	72630	28 %	53
Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta	383092	393227	-10135	-3 %	22	415674	-32582	-8 %	16
Norsk forening for personer med urologiske sykdommer	320469	211090	109379	52 %	80	213392	107077	50 %	74
Norsk Forening for Rett Syndrom	296170	204675	91496	45 %	71	202918	93252	46 %	73
Norsk Forening for Stomi- og Reservoaropererte	1047730	918456	129274	14 %	43	894931	152799	17 %	45
Norsk Forening for Tuberøs Sklerose	318966	247109	71857	29 %	57	244930	74036	30 %	58

Organisasjon	Faktisk 2005	Kontrafaktisk 2003				Kontrafaktisk 2004			
		Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang	Tilskudd	Gevinst	Prosentvis gevinst	Rang
Norsk Forening for Williams' Syndrom	265583	177225	88358	50 %	75	175895	89688	51 %	75
Norsk Forening for Øsofagusatresi	236979	137659	99320	72 %	101	137378	99601	73 %	101
Norsk Forum for Konduktiv Pedagogikk	245603	139543	106061	76 %	107	139414	106189	76 %	107
Norsk Hemokromatoseforbund	263448	151991	111457	73 %	102	151780	111668	74 %	102
Norsk Immunsviktforening	289649	192502	97147	50 %	78	191132	98517	52 %	77
Norsk Interesseforening for Kortvokste	235992	142714	93278	65 %	95	148613	87379	59 %	84
Norsk Interesseforening for Stamme	245510	161399	84111	52 %	81	150494	95016	63 %	91
Norsk Intravenøs Forening	205591	123475	82116	67 %	98	122979	82612	67 %	97
Norsk Keratose Forening	233013	142656	90357	63 %	94	142031	90982	64 %	93
Norsk Landsforening for Laryngektomerte	373262	417778	-44516	-11 %	12	426526	-53264	-12 %	11
Norsk Leddgiktforbund	225221	129568	95653	74 %	104	129336	95885	74 %	103
Norsk Lymfødemforening	448825	344661	104165	30 %	58	350336	98489	28 %	54
Norsk OCD Forening, Ananke	227988	131472	96516	73 %	103	136598	91390	67 %	95
Norsk Porfyriforening	252791	180252	72539	40 %	63	179346	73445	41 %	65
Norsk Psoriasis Forbund	1227556	1169503	58053	5 %	32	1156968	70589	6 %	38
Norsk Revmatikerforbund	5468703	6414798	-946095	-15 %	11	6527005	-1058302	-16 %	10
Norsk Sarkoidose Forening	228369	128196	100173	78 %	112	128116	100253	78 %	111
Norsk Spielmeier-Vogt Forening	253123	185028	68095	37 %	62	182987	70136	38 %	64
Norsk Thyreoideaforbund	1239561	910749	328812	36 %	61	945203	294358	31 %	60
Norsk Tourette Forening	398063	411561	-13498	-3 %	20	381465	16598	4 %	34
Prostatakreftforeningen	300564	171412	129152	75 %	106	171331	129233	75 %	105
Retinitis Pigmentosa Foreningen	424436	329798	94638	29 %	54	325783	98653	30 %	59
ROS - Rådgivning Om Spiseforstyrrelser	257283	158664	98619	62 %	92	160077	97206	61 %	88
Ryggforeningen i Norge	487873	383482	104391	27 %	53	379231	108642	29 %	55
Ryggmargsbrokk- og Hydrocephalusforeningen	514131	661087	-146956	-22 %	8	613845	-99714	-16 %	9
Støtteforeningen for Kreftsyke Barn	710480	483949	226532	47 %	73	524345	186135	35 %	61
Synshemmedes Akademikeres Forening	206357	135114	71243	53 %	83	122194	84163	69 %	99
TMD-foreningen	200669	112672	87998	78 %	111	112542	88127	78 %	112
Trafikk og Ulykkesskaddes Landsforbund	276426	214512	61914	29 %	56	212483	63943	30 %	57
Turner Syndrom Foreningen	223389	149033	74356	50 %	76	146679	76710	52 %	80
Vestlandske Blindeforbund	738176	812682	-74506	-9 %	14	816697	-78521	-10 %	14

Appendiks D Svar på spørreundersøkelsen

Av de 115 organisasjonene som fikk tilsendt spørreskjemaet svarte 44. Kolonnen ”Uveid” gir antall svar, både absolutt (”Antall”) og relativt (”Prosent”). I neste kolonne, ”Veid etter frafall”, er svarene veid med frafallsprosent hvor de 115 mottakerne av skjemaet er gruppert i fem grupper etter størrelse (Hver gruppe har én spesifikk frafallsprosent). Besvarelsene er veid slik at de skal gi et mest mulig korrekt bilde av alle organisasjonene. ”Antall” viser antall besvarelser multiplisert med vekt for å korrigere for frafallsprosenten. Bruk av vektene innebærer at oppgitt antall svar summerer til 115. Den siste kolonnen, ”Veid etter antall medlemmer”, veier organisasjonene på grunnlag av hvor mange medlemmer de representerer. De 44 organisasjonene som besvarte undersøkelsen representerer 206 126 medlemmer, dvs. summen av kolonnen ”Antall” er nettopp 206 126.

D.1 Spørsmål med ett svar

	Uveid		Veid etter frafall		Veid etter antall medlemmer	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1.6 Hvor mange lønnete årsverk har organisasjonens sentralledd?						
Ingen	15	34	48	42	4 947	2
Mindre enn ett	9	20	26	23	7 406	4
1 til 2	2	5	4	4	6 319	3
2 til 10	9	20	19	17	36 860	18
Mer enn 10	7	16	13	11	143 631	70
Ikke besvart	2	5	4	4	6 963	3
1.7 Hvor mange lønnete årsverk har organisasjonens lokal- og fylkesledd?						
Ingen	28	64	84	73	26 598	13
Mindre enn ett	5	11	10	9	20 213	10
1 til 2	4	9	7	7	46 790	23
2 til 10	3	7	7	6	11 873	6
Mer enn 10	4	9	7	6	100 652	49
1.8 Ble deres organisasjon stiftet på bakgrunn av en spesifikk diagnose?						
Ja	32	73	85	74	142 922	69
Nei	10	23	27	23	21 887	11
Ikke besvart	2	5	3	3	41 317	20
1.9 Ble organisasjonen stiftet på oppfordring av fagfolk?						
Ja	16	36	40	34	106 815	52
Nei	25	57	67	58	92 848	45
Ikke besvart	3	7	8	7	6 463	3

	Uveid		Veid etter frafall		Veid etter antall medlemmer	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
2.1 Hvor fornøyd er din organisasjon med endringene av tilskuddsordningen?						
Svært misfornøyd	9	20	21	18	25 503	12
Misfornøyd	2	5	4	4	42 670	21
Både/og	14	32	34	29	119 385	58
Fornøyd	7	16	19	17	12 268	6
Svært fornøyd	11	25	34	30	6 138	3
Ikke besvart	1	2	3	3	162	0
2.7 Hvilken virkning tror du endringene vil ha for din organisasjons aktivitet på lokalt nivå?						
Redusert	15	34	34	30	82 190	40
Uendret	11	25	30	27	65 272	32
Økt	15	34	41	35	58 123	28
Ikke besvart	3	7	10	9	541	0
2.9 Tror du endringene gjør at mer innflytelse blir flyttet over fra lokalt til sentralt plan?						
Ja	13	30	33	29	29 170	14
Nei	26	59	67	58	169 410	82
Ikke besvart	5	11	15	13	7 546	4
2.10 Tror du endringen har endret sannsynligheten for at din organisasjon vil bli lagt ned de neste to årene?						
Det er mer sannsynlig at vi vil bli lagt ned	1	2	3	3	153	0
Samme sannsynlighet som før	31	70	76	66	165 039	80
Det er mindre sannsynlig at vi vil bli lagt ned	12	27	36	31	40 934	20
2.11 Tror du endringen har hatt noen effekt på om din organisasjon vil slå seg sammen med en annen støtteberettiget organisasjon?						
Det er mer sannsynlig at vi vil slå oss sammen med noen						
Samme sannsynlighet som før	38	86	100	87	186 367	90
Det er mindre sannsynlig at vi vil slå oss sammen med noen	5	11	13	11	13 839	7
Ikke besvart	1	2	2	1	5 920	3
2.13 Vil du si at overføringen av midler fra ferie- og velferdstiltak (tidligere fordelt av fylkesmannen etter søknad) til driftsstøtte var:						
Svært uheldig	8	18	19	17	20 939	10
Uheldig	6	14	13	12	20 319	10
Både/og	10	23	26	22	91 475	44
Heldig	10	23	27	24	19 774	10
Svært heldig	10	23	30	26	53 619	26

	Uveid		Veid etter frafall		Veid etter antall medlemmer	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
2.15 Vil du si at å innføre en nedre grense på 250 medlemmer for nye organisasjoner for å bli støtteberettiget var:						
Svært uheldig	9	20	26	23	57 267	28
Uheldig	4	9	11	9	10 062	5
Både/og	12	27	34	30	50 337	24
Heldig	13	30	29	25	73 965	36
Svært heldig	4	9	9	8	13 123	6
Ikke besvart	2	5	6	5	1 372	1
3.1 De siste årene har det vært en økning i antall organisasjoner som får driftstilskudd. Mener du man bør innføre tiltak for å stoppe videre vekst i antall organisasjoner						
Innføre tiltak for å stoppe videre vekst i antall organisasjoner	14	32	34	29	73 201	36
Ikke trenger å gjøre noe med antall organisasjoner	24	55	66	58	40 432	20
Innføre tiltak for å stimulere til flere organisasjoner	6	14	15	13	92 493	45
4.1 Oppstod din organisasjon ved å gå ut av en annen organisasjon						
Ja	6	14	18	16	2 645	1
Nei	35	80	89	78	166 917	81
Ikke besvart	3	7	7	7	36 564	18
4.3 Har noen organisasjoner brutt ut av din organisasjon						
Ja	6	14	12	10	65 403	32
Nei	35	80	96	83	104 159	51
Ikke besvart	3	7	7	7	36 564	18
4.5 Tror du det er sannsynlig at en eller flere grupper i din organisasjon vil bryte ut og danne en ny organisasjon de neste fem årene						
Ja	1	2	2	1	5 772	3
Nei	41	93	108	94	195 791	95
Ikke besvart	2	5	5	4	4 563	2
4.7 Har din organisasjon vurdert å slå seg sammen med en eller flere andre organisasjoner?						
Ja	13	30	33	29	66 458	32
Nei	30	68	78	68	139 500	68
Ikke besvart	1	2	3	3	168	0
4.8 Hvis ja var noen av disse støtteberettiget?						
Ja	13	30	33	29	66 458	32
Nei	1	2	2	1	4 218	2
Ikke besvart	30	68	80	70	135 450	66

D.2 Spørsmål med flere svar

	Antall	Prosent
1.10 Hvem kan være fullverdig medlem i deres organisasjon?		
Personer med nedsatt funksjonsevne	43	98
Pårørende til personer som ikke kan ivareta egne interesser	26	59
Pårørende	38	86
Andre interesserte	25	57
2.17 Hva mener du er gode tiltak hvis man ønsker å begrense antall organisasjoner?		
Redusert tilskudd til små organisasjoner	4	9
Redusert tilskudd til alle organisasjonene	0	0
Økt tilskudd til organisasjoner som slår seg sammen	19	43
Økt krav til antall medlemmer for å bli støtteberettiget	13	30
Redusert basistilskudd	4	9
Økt skjønnstilskudd	6	14
Økt medlemstilskudd	8	18
Et utvalg som forsøker å mekle fram fornuftige sammenslåinger	14	32
Andre tiltak	8	18
3.3 Enkelte mener det er viktig å <i>begrense</i> antall organisasjoner som mottar driftsstøtte. Hva mener du kan være gode argumenter for dette synet		
Sikrer økt innflytelse for de organisasjonene som finnes	22	50
Sikrer økt innflytelse for funksjonshemmede generelt	10	23
Sikrer at alle organisasjonene får et rimelig beløp i tilskudd	19	43
Fører til økt samarbeid mellom ulike grupper funksjonshemmede	12	27
Mer rasjonell drift av organisasjonene	3	7
Andre ting	8	18
3.5 Enkelte mener man <i>ikke bør begrense</i> antall organisasjoner som mottar driftsstøtte. Hva kan være gode argumenter for dette synet?		
Viktig at alle grupper av funksjonshemmede har en organisasjon som representerer dem	34	77
Viktig å kunne bryte ut av organisasjoner som fungerer dårlig	8	18
Tiltak som begrenser antallet organisasjoner vil ha negative konsekvenser for organisasjonenes aktivitet	10	23
Andre ting	1	2

D.3 Svar på åpne spørsmål¹³

2.2 Hva er det mest negative som kom ut av endringene?

- Totalt har våre fylkeslag tapt anslagsvis 150000,- fått ca 2/3 i forhold til før. Fylkeslegene hadde en viss lokalkunnskap av betydning.
- Totalt sett mottok organisasjonen 200.000 kroner mindre enn året før når en hensyntar tilskuddet som året før ble utbetalt våre lokalledd gjennom fylkeslegene. I tillegg påførte det oss kostnader med å administrere fordelingen av velferdstilskuddet til våre lokalledd.
- Intet
- Store nedskjæringer i forhold til tidligere samlet tildeling til våre organisasjonsledd. Manglende kompensasjon for administrative kostnader og merarbeid
- kraftig reduksjon i overføringer
- Intet negativt.
- Merarbeid for org. Særlig ved begrunnelse av hvorfor vi skal motta støtte. Det kan bli et press for å komme opp med "kreative" løsninger for å vise våre behov.
- Tap av lokal tilskuddordning. Forsøk på å redusere støtte til FFO
- Negativt at minstekravet er hevet ganske betraktelig til 250 medlemmer isteden for 50 som var før, kanskje 150 hadde vært et bedre tall.
- NFU sentralt får ikke stort nok driftstilskudd til å kunne fordele på fylkeslagene som erstatning for det som er gått tapt fra fylkeslegen og fylkesmennene. Videre er det ikke høyt nok innslagspunkt, slik at man får flere organisasjoner, enn det Korseth utvalget anbefalte og hvor man ville få en samling av organisasjonene. Det blir oppsplitting i stedet for samling
- For liten overføring til lokal og fylke med velferdsordningen
- Overføring av lokale velferdstiltak og sterkt fokus på antall medlemmer vi vet ikke utfallet av endring i skjønntilskuddet
- At den ikke skulle få praktisk betydning. Dette ble uttrykt på informasjonsmøtet direktoratet holdt i Oslo den 19. januar 2005: På spørsmål fra VB om bruk av funksjonsnedsatt i stedet for funksjonshemmet i retningslinjene fikk konsekvenser i den praktiske fordelingen av tilskuddene i forhold til tidligere har vi notert følgende svar fra Heidi Lohrmann: Ordrbruken er en omlegging i tråd med den generelle uttrykksmåten. Departementet legger ikke noe annet i dette.
- Solidarisk sett er det negativt at nye små org. ikke kan få tilskudd. Paraplytilskuddet forårsaket mer byråkrati til ingen nytte. Omleggingen av tilskuddet til lokale midler medfører konkurranse mellom lokallag. Flere foreninger får mindre midler nå enn de gjorde fra fylkeslegene samlet.
- Mindre midler til hver enkelt organisasjon, dvs mindre midler til fordeling til fylkes- og lokallag.
- Det er at det krever flere ansatte og legger press på ressursene i spesialisthelsetjenesten. Virker mot integrering av funksjonshemmede i samfunnet.
- Mindre midler til lokale velferdstiltak
- Egentlig ingen negative konsekvenser
- For oss kan det bli at det kreves et høyere medlemstall
- Bare merarbeid med å få lagene til å søke midler.
- Tilskudd til små organisasjoner
- Størst mulig handikap (og hvordan måles det?)
- Betydelig bevilgningsreduksjon, og at man ikke tar høyde for ulike økonomiske behov innenfor tilsynelatende samme gruppe. Endringene tar ikke høyde for at organisasjoner kan ha ulike oppgaver som har ulike økonomiske utslag.
- FGKs hovedstyret fordelte midler til Service Tiltak til lokallagene sett i forhold til antall medlemmer tilknyttet de enkelte lokallag og aktiviteten i henhold til lokallagenes program for søknadsåret. Dette leder til at enkelte lokallag mottok vesentlig lavere økonomisk støtte sett i forhold til størrelsen på beløpende de mottok direkte fra Fylkesmennene. Endringer i tilskuddordningen ledet til økende arbeidsmengde for FGKs hovedstyremedlemmer
- Merarbeid med søknader fra lagene.
- Rammen for tilskudd er satt uavhengig av aktiviteter foreningen ønsker midler til.

---

¹³ En organisasjon reserverte seg mot at vi skulle oppgi svarene på denne måten. Denne organisasjonens svar er derfor ikke tatt med i listen.

- Vet ikke om det blir noen endring i det hele tatt.
- Uforutsigbart og vanskelig å beregne, skjulte funksjonshemminger kommer lett i skyggen, oppdeling av medlemsmassen i A- og B-medlemmer, hvordan sannsynliggjøre merkostnader
- Vi ser ingen negative konsekvenser av endringen for vår organisasjon.
- Det er et meget stort arbeid å fordele midler til sosiale tiltak.
- Vår organisasjon fikk en vesentlig reduksjon i beløpet tildelt.
- Vanskelig å besvare.
- Distriktslag/fylkeslagene fikk ca 1/3 tilskudd sammenliknet med da tilskuddet ble fordelt via fylkesmennene. Dessuten hadde vi forventet at organisasjoner som betjener samme type funksjonshemming skulle bli likeverdig behandlet.

2.3 Hva er det mest positive som kom ut av endringene?

- Økte ressurser
- Fordeling og styring av midlene gjennom egen organisasjon - på det nivå som samlet sett kjenner aktiviteter og tiltak innen organisasjonen
- Høyere tilskudd.
- En mer rettferdig ordning. Likestilling av nye og gamle org. Like ordninger med medlemsregistrering.
- Avlastet sekretariatet og lokalleddene ved at de lokale tilskuddene ble gitt som samlepost. Fordelingen til lokalleddene ble mer rettferdig.
- Velferdstilbudet er flyttet. Har da muligheter til å bestemme litt selv hvordan man skal bruke pengene på tiltak til sine medlemmer.
- Tilskuddet blir kanalisert til hovedorganisasjonen
- At det er satt en nedre grense for hvor mange medlemmer en organisasjon skal ha
- Stabil god driftsøkonomi
- At det ble satt fokus på at øremerkede tilskudd skulle komme målgruppen mer til gode.
- Motta ferie- og velferdsmidlene sentralt (før var det tilfeldig om hvem av lokallagene som søkte. Dette er personavhengig om hvem som søker)
- Som en liten organisasjon som ikke har benyttet seg av tilskudd fra Fylkesmennene, fikk vi en betydeligere bedre økonomi etter omleggingen.
- Mer drifts- og likemannsmidler til fordeling (da potten ble økt pga at tilskuddet til de andre frivillige organisasjonene forsvant). Enklere å søke en instans mht midler til lokale tiltak.
- Enklere for fylkes- og lokallag å søke om midler. Hver org. bestemmer hvordan midlene skal fordeles og brukes.
- At tilskuddene tilføres hovedlaget
- Mer midler til det sentrale leddet i organisasjonen
- Økonomi til å arrangere årssamling for medlemmene. Større mulighet til å holde kurs/foredrag.
- Større tilskudd - større handlefrihet
- Forhåpentligvis klarere linjer for tildeling av likemannsmidler.
- Vi fikk mer tilskudd
- De lokale lagene søker nå mer om tilskudd/har flere tilbud etter at velferds- og trivselstilskuddet kan fordeles fra sentralleddet i organisasjonen.
- økt tilskudd
- Større mulighet for de med stort handicap
- At antallet medlemmer en organisasjon må ha for å bli støtteberettiget ble satt til 250. Taket burde vært enda høyere.
- FGKs hovedstyre har i mye større grad oversikt over i hvilke grad de enkelte lokallagene er aktive i sine regioner og som vi vektlegger ved fordeling av midlene. Dette leder til mer rettferdig fordeling av midlene og at det kommer den enkelte kreftammede kvinne til gode i større grad enn tidligere
- At vi selv kunne fordele midlene. Vi har best kompetanse på hvilke tiltak som bør prioriteres. Vi kan gi raskere svar til lagene.
- Sentralisering. Vi slipper å søke flere steder, bl.a. fylkesleger.
- Vet ikke om det blir noen endring i det hele tatt.
- Organisasjonene settes i større grad i stand til å forvalte tildelte midler etter det til enhver tids gjeldende behov.
- Større tilskuddsbeløp i 2005, hvilket vi er meget tilfredse med

- Rettferdig - lik vurdering av alle organisasjonene
- Positivt at organisasjonen selv har muligheten til å dele ut midlene til lokale tiltak.
- Vi så meget positivt på å motta paraplytilskuddet og SELV sende det til FFO.
- Det er positivt at hele ordningen blir vurdert på nytt, ikke minst med hensyn til hvordan antall medlemmer telles. Det kan bli mer rettferdig.
- Ved økt innsats får vi anledning til større innsats.
- Har ikke opplevd noen endring så langt.

2.4 Hvilke konsekvenser tror du endringene vil ha for din organisasjon?

- Endringene har og har hatt som konsekvens at lokale ferie-, velferds- og aktivitetstilbud blir mye dårligere
- Svært negativt at våre lokalledd som arbeider på "grasrota" får redusert sitt tilskudd med 200.000 kroner.
- Større egenandel og derved færre som har anledning til å delta ved tiltak som igangsettes. Dette kan i sin tur føre til lavere aktivitet.
- Dette gjør kanskje at vi må redusere lokal aktivitet
- Enklere å møte medlemmenes behov og forventninger.
- Vi håper det ikke medfører mer byråkrati. Håper på mer rettferdighet. Det kan virke fornuftig med en klasseinndeling.
- Vet ikke, jeg håper ikke endringen er ferdig enda.
- Økt aktivitet i lokalleddene
- Bedre muligheter å la medlemmene treffes på f.eks. medlemstreff.
- Hvis vi ikke får større del av tilskudd til fylkeslagene, så vil aktiviteten bli mindre ute da man mangler penger. Vi får mer oppsplitting av organisasjoner ved at diagnoseforeninger for støtte. Blir en oppsplitting i stedet for en samling.
- Økonomiske konsekvenser for arbeidet med lokal og fylkeslag
- Økende belastning på administrasjonen, større fokus på medlemsrekruttering, mindre fornøyde lokallag
- Større mulighet for daglig driftskontinuitet
- Hvis grunnlaget for fordeling blir begrenset til funksjonsnedsatte og deres pårørende vil det bli mer på organisasjoner som VB.
- Sentralt kan fordele midlene på alle lokallag. Sette i gang tiltak som omfatter dette
- Omleggingen vil gi oss mulighet til å dekke medlemmenes utgifter i forbindelse med møter og annen samlende virksomhet, og på den måten kunne gi medlemmene en mer direkte tilknytning til organisasjonen uavhengig av bosted.
- Økt aktivitet sentralt pga større tilskudd.
- Bli mer bevisst på hvordan midlene kan brukes. Midlene anvendes bedre.
- Mindre resurser blir brukt på målgruppen. Resursene bindes opp i unødig byråkrati vedr. tildelingen.
- Lik fordeling per lokalforening
- Større misnøye med det sentrale leddet, da en del lokale lag har fått mindre til sitt lokale arbeid.
- Større mulighet til vekst og økning av aktivitetsnivå.
- Høyere aktivitet
- Forhåpentligvis vil det bety noe mer støtte siden det lettere kan bli belyst alle merkostnader man har for tilrettelegging på bredt plan.
- Vi må jobbe svært aktivt for å øke medlemstallet
- Større aktivitet både sentralt og lokalt.
- Ingen. Kanskje flere samlinger
- Dårligere tilbud til medlemmene i form av færre arrangementer i regi av organisasjonen, større egenandeler og mindre praktisk individuell bistand i forbindelse med arrangementer, på grunn av redusert tilskudd.
- Endringene leder til at medlemmer vegrer seg i større grad til å påta seg verv i hovedstyret pga økende arbeidsmengder/papirarbeid.
- Merarbeid med søknader. Raskere svar til lagene.
- Foreningen vil sannsynligvis få tildelt mindre midler.
- Vet ikke om det blir noen endring i det hele tatt.

- Som følge av org. ikke har fylkeslag, settes org. i bedre stand til å arrangere regionale samlinger.
- Bedret økonomi som gir oss muligheter til å arbeide med tiltak vi er opptatt av
- For en stor organisasjon betyr endringen mindre selv om resultatet blir et lavere tilskudd
- En liten positiv konsekvens ved at vi kan styre midlene til lokale tiltak der vi som organisasjon ser de vil gjøre mest nytte.
- Vi vet ikke at det hadde spesielle konsekvenser for oss, bortsett fra at det muligens økte tilskuddet i antall kroner.
- Det har blitt mindre penger til lokale ledd. Vi har aktive lokallag som før fikk tildelt mer midler enn vi får tildelt til dette arbeidet i 2005.
- Forutsatt at midlene øker med økning av medlemstallet, vil det virke meget gunstig for organisasjonen.
- Dersom merkostnadstilskudd blir valgt håper vi på mer rettferdig fordeling av tilskudd. Med dagens ordning har distrikts- og fylkeslagene fått mye dårligere økonomi.

2.5, 2.6 Hvilken virkning tror du endringene vil ha for din organisasjons aktivitet på sentralt nivå? Begrunnelser:

Redusert

- Fordi vi prøver å kompensere "tapet" for lokalleddene.
- NFU må hvis ikke tilskuddet øker slik at man får dekket det fylkeslagene har tapt, redusere aktiviteten sentralt for å gi mer av tilskuddet til fylkeslagene
- Store resurser bindes opp i å administrere ordningen.
- Mindre mulighet til å ansette folk i sekretariatet, som organisasjonen er helt avhengig av, siden vår gruppe funksjonshemmede har få muligheter til å bidra med sekretariatsoppgaver/praktiske oppgaver selv. Arrangementer krever mye tilrettelegging.

Uendret

- Har ikke hatt ferie- og velferdstilbud på sentralt plan. De lokale ledd er de beste til å ivareta dette.
- Midlene brukes i hovedsak til lokale tiltak i lokal regi.
- endringen gjelder tilskudd til lokale aktiviteter og derfor vil dette ikke gi økt aktivitet sentralt, med unntak av at vi nå må bruke tid og ressurser på å fordele noe midler til lokalleddene.
- Det økte tilskuddet har i stor grad gitt høyere aktivitet lokalt.
- Uklart hva resultatet av endringen er på tilsagn av ulike støtteordninger
- Siden det meste av aktiviteten foregår av frivillige tillitsvalgte vil nok aktiviteten bli endret på kort sikt, men over lang kan det bli en reduksjon
- Ikke stor nok økning til å øke aktiviteten signifikant.
- Vår organisasjon er så liten at vi merker ikke de helt store endringene. Vi ønsker å prøve å få til de samme aktivitetene.
- Har få medlemmer, spredt over hele landet. kostbare møter/aktiviteter.
- Vi er godt etablert og har en stor medlemsmasse
- Vi kompenserer med økte egenandeler.
- Tilskuddet utgjør en forholdsvis liten del av driftsbudsjettet
- Det er ikke et stort beløp det her er snakk om.
- Det skjedde ikke de store endringene
- Ingen endring på sentralt nivå

Økt

- Mer ressurser betyr økt aktivitet og muligheter til å gjøre mer for medlemmene
- Hvis det blir en endring, blir det i negativ retning mer byråkrati, og i positiv retning kan det bli et konstruktivt samarbeid med likestilte organisasjoner.
- Fylkesvise tilskudd virket tilfeldige, og var avhengig av det enkelte lokalledds dyktighet til å søke. Nå kan midlene settes inn der sentralledet ser behovet
- Som jeg skrev over, muligheter å la medlemmene treffes oftere og ha treff og f.eks. foredrag av leger/kostholdseksperter/trykdeetter mm.
- Økt driftstilskudd vil resultere i bedre og større tilbud til de synsnedatte på Vestlandet som arrangeres sentralt.
- Den bedre økonomien åpner for større reisevirksomhet og hyppigere kontakt innen styret uavhengig av bosted.

- Større tilskudd. Organisasjonen sentralt har mer påvirkning på fordeling av midler til lokale tiltak.
- Midlene gjør det mulig å finansiere en hel stilling som organisasjonskonsulent som har som primær oppgave å følge opp fylkes- og lokallag.
- Hovedorganet må nøyer vurdere behovet for støtte til det enkelte lokallag.
- Bedre økonomi til å sette i gang nye prosjekt.
- Større tilskudd - større handlefrihet
- Ved større tilskudd vil man nå lenger i muligheter for å legge til rette for leire for barn, unge og voksne. Den personlige omsorgen vil få større plass i stedet for at vi må sørge for å samle inn midler til dette.
- Ved økt driftstilskudd har vi fått mulighet til å øke aktiviteten rettet mot fylkes- og lokallag og økt mulighet til å opprette nye lokale lag for ytterligere å stimulere organisasjonens demokratiske oppbygging.
- FGK har bare mottatt midler de 3 siste årene beregnet etter antall medlemmer med nedsatt funksjonsevne og som hadde betalt kontingent det inneværende år og vil således ikke få noen vesentlig endring i tildeling av midler dersom man endrer reglene sett i forhold til hvilke medlemmer man får beregnet tilskudd av. Sett i forhold til at jeg har vært medlem av hovedstyret siden landsmøtet 2002, fylkeskontakt siden 2002 og lokallagsleder siden 2004 har jeg god oversikt over organisasjonens aktiviteter både sentralt og på landsbasis.
- Det forventes at NCF vil styrke sin stilling som samlende/eneste pasientforening for kraniofaciale tilstander.
- Bedret økonomi i våre tiltenkte prosjekter
- Merarbeid som ikke kommer medlemmene til gode. Vi får arbeidet med å fordele og forklare for de lokale lagene hvorfor de får mindre å rutte med. Vi får også arbeid med å finne en rettferdig fordelingsnøkkel.

2.7, 2.8 Hvilken virkning tror du endringene vil ha for din organisasjons aktivitet på lokalt nivå? Begrunnelser:

Redusert

- Alt nå ser vi meget uheldige konsekvenser ved at tilskuddet er gått kraftig ned. Bidrar til frustrasjon og følelse av maktesløse og ut-over-sidelinjefølelse
- Fikk 200.000 kroner mindre i velferdsmidler enn året før.
- Vi har fått en kraftig reduksjon til lokale aktiviteter sammenliknet med tidligere år og dette reduserer mulighetene til lokal aktivitet.
- Støtteordning tatt bort
- Fylkes- og lokallagene får mindre penger til aktivitet
- Siden lagene blir tilført mindre midler vil nok den sosiale aktiviteten bli redusert
- Drastisk lavere tilskudd til lokale velferdstiltak etter at fylkeslegen overførte ansvaret til org. sentralt
- Ansatte får mindre tid til å bistå lokalt. Våre tillitsvalgte er svaksynte som må ha administrativt bistand.
- Mindre midler gir lavere aktivitet. Lokallagenes primære oppgave mange steder er velferdstiltak.
- Det er sekretariatet sentralt som tilrettelegger for den lokale aktiviteten.
- Vi får ikke midler øremerket lokale tiltak.
- De får mindre penger å rutte med, enkelt og greit.
- Distriktslagene har fått mindre til tross for at de har fått overført hele mertilskuddet.

Uendret

- Vi har ikke lokale lag. Vi er for liten org. til det.
- De vil fortsatt måtte planlegge aktiviteter ut fra tildelte midler.
- Vi har et svært godt samspill sentralt og lokalt.
- Aktiviteten vil trolig forbli uendret eller kanskje øke sett i forhold til størrelsen på tildelte midler/at hovedstyret kanalisere midlene til de av lokallagslederne som er best i stand til å forvalte midlene i favør av den enkelte krefttrammede kvinne. Lokallagene er grunnstammen i FGKs virksomhet på landsbasis.
- Styret i org. vil prioritere regional og sentral virksomhet.
- Lokale tiltak finansieres stort sett av egne midler fra medlemmene, pluss likemannsmidler.

- LHL sentralt vil kompensere for et evt. redusert tilskudd. Positivt at de tidl. velferdsmidlene nå forvaltes av organisasjonene selv.

Økt aktivitet fører til økning i medlemstall, som igjen fører til økt engasjement og aktivitet lokalt. Ringvirkninger.

- Styret valgte å la det økte tilskuddet gå til økt aktivitet og samlinger lokalt - arrangert av likemennene.
- Økonomien for det enkelte lokalledd blir forutsigbar. Dette under den forutsening at tilskuddet samlet sett blir på samme nivå som tilskudd fra fylkene enkeltvis.
- Bedre økonomiske rammevilkår vil gi bedre tilbud lokalt både i den oppsøkende virksomhet til alle som rammes av synstap, men også i de lokale sosiale arrangementene.
- Alle lokallag får midler overført fra sentralt.
- Vi har benyttet den bedre økonomien til å avholde lokale møter med medlemmer og styret/likemenn. Dette gir oss kontakt med medlemmer som vanligvis ikke har direkte personlig kontakt med ledelsen i foreningen.
- Vi får bedre mulighet til å følge opp lokal aktivitet.
- Vi har ingen lokale lag ennå, men muligheten er der i større grad.
- Vi vil ha større mulighet til å legge til rette for lokalt arbeid, bruke sentrale krefter på å backe opp ledere lokalt.
- Økt aktivitet fører til økning i medlemstall, som igjen fører til økt engasjement og aktivitet lokalt. Ringvirkninger.
- Lokallag kan søke sentralt om støtte til lokale aktiviteter
- Alle lagene kan få støtte. Lettere for lagene å søke hos oss.
- Flere søkte tilskudd til sosiale tiltak

2.11, 2.12 Tror du endringen har hatt noen effekt på om din organisasjon vil slå seg sammen med en annen støtteberettiget organisasjon? Begrunnelser:

Samme sannsynlighet som før

- Sammenslåing med andre er uaktuelt. Hadde et forsøk med annen org. på sammenslåing, men det skar seg på grunn av organisasjonsdriftsholdninger (det representative prinsipp bl.a.)
- Sammenslåing med annen forening har aldri vært en aktuell problemstilling for foreningen.
- Det ligger ingen incitament for sammenslåing av bestående organisasjoner i reformen
- Vår diagnoseforening passer dårlig sammen med andre, og vi har klart oss selv i 20 år.
- Vi ønsker ikke sammenslåing. Selve hensikten med vår org. Er det felles forumet for de som trenger intravenøs tilførsel. Noen medlemmer er i tillegg medlemmer i større org.
- Begge deler helt usannsynlig
- LFS ble stiftet som et alternativ til Borges Blindeforbund. En ser ikke bort fra at endring i "klimaet" mellom organisasjonene kan gjøre en gjenforening aktuell.
- Vi driver slik vi ha gjort og det fungerer bra.
- Siden vi er den eneste organisasjon for medlemmer med fibromyalgi har vi ingen å slå oss sammen med
- Vi oppfyller kriteriet vedr min antall medlemmer - men kan gjerne samarbeide mer med relevante org som ikke oppfyller det kriteriet
- Spørsmålet om sammenslåing avgjøres mer av tilbud til medlemmene og økt interessepolitisk innflytelse enn av driftstilskuddets størrelse.
- Vi er omfattet av overgangsordningen, og har over 250 medlemmer. Vi er uansett en diagnoseforening med særinteresser relatert til diagnosen. Det er ingen andre foreninger som representerer samme diagnose, og ingen naturlige samarbeidspartnere.
- Det er ikke støtteordningen som avgjør det spørsmålet. Det er andre forhold som avgjør den saken.
- Krigsinvalidforbundet vil uansett bli nedlagt i løpet av en 5-årsperiode.
- For å vurdere sammenslåing må det ligge flere incentiver, både økonomiske og andre.
- Ser ikke noe umiddelbar grunn eller mulighet for at vi kommer til å slå oss sammen med en annen organisasjon.
- Kan være ønskelig å få en større organisasjon til å ivareta sekretariatet.
- Vi har ikke så mange støtteberettigede organisasjoner som jobber for synshemmede inn mot kirke og kristenliv å slå oss sammen med.

- Lymfødeme er en sammensatt gruppe lidelser som vanskelig lar seg definere inn under eller sammen med en annen organisasjon.
- Diagnosen er så spesiell, ingen naturlig organisasjon å bli slått sammen med
- FGK samarbeider per i dag med andre pasientorganisasjoner sett i forhold til temadager/turer/kurs, m.m. og endringene vil ikke påvirke graden av samarbeid med andre organisasjoner
- Ikke aktuelt for oss med sammenslåing.
- Det er ikke tilskuddsordningen som avgjør evt. sammenslåing.
- Kun om det blir krav om 250 medlemmer uansett, må vi slå oss sammen med noen andre, og da kun av økonomisk årsak der organiseringen vil være helt delt, kun med et felles medlems liste.
- Organisasjonene har en stabil medlemsmasse med helt spesielle interesseområder. Vil bestå uansett.
- LHL vurderer ikke økonomi som et insitament for sammenslåing, det viktigste er tilbudet til medlemmene og den politiske slagkraften en sammenslåing kan gi
- Det er ingen annen pasientorganisasjon det er naturlig å slå seg sammen med.
- Vi representerer en spesiell diagnosegruppe som krever spesiell tilrettelegging. Derfor kommer vi til å bestå som organisasjon.

Mindre sannsynlig

- Vi vil tape på å slå oss sammen med en annen organisasjon, først og fremst fordi vi da vil miste et basistilskudd.
- Ved at mindre organisasjoner får støtte, vil det føre til oppsplitting i stedet for vår målsetting om samling. Manglende støtte vil her være et incitament til å slå seg sammen med organisasjon som representerer samme hovedgruppe
- Omleggingen har ført til bedret økonomi for foreningen, som er liten. De organisasjoner/foreninger det hadde vært mulig å slå seg sammen med er i samme situasjon, og en sammenslåing ville hatt alvorlige konsekvenser på økonomien.
- Dersom vår organisasjon slår seg sammen med en annen organisasjon, vil tilskuddet til den ene organisasjonen falle helt bort, uten at den sammenslåtte nye organisasjonen vil få noe tillegg.
- Vi er den eneste organisasjonen som dekker hele det urologiske område.

2.13, 214 Vil du si at overføringen av midler fra ferie- og velferdstiltak (tidligere fordelt av fylkesmannen etter søknad) til driftsstøtte var. Begrunnelser:

Svært uheldig

- Mye lavere tildeling. Organisasjoner som ikke før har satset på ferie-, fritids- og aktivitetstilbud, får nå like mye som oss. Innsats burde vært belønnet. OG: Noen org. kan komme til å sitte på midlene for å styrke bare org.-drifta
- Gammel løsning gav støtte til aktivitet, den nye modellen tar ikke hensyn til lokal aktivitet i det hele tatt og straffer organisasjoner som har mye dokumentert lokal aktivitet. Vi vil hevde at organisasjoner med mye lokal aktivitet også var de som i størst grad fikk ut midler gjennom fylkesmannen, og det var også her en kontroll av at de omsøkte midlene gikk til slik aktivitet. Denne kvalitetssikringen er nå borte. Organisasjonene burde også fått økt den totale potten siden omorganiseringen har gitt stor innsparinger hos fylkesmannen siden de nå slipper å håndheve denne ordningen. Man bør vurdere å gi støtte på bakgrunn av totale dokumenterte utgifter til lokalt arbeid.
- For liten overføring. Midlene ble brukt for mye på basetilskudd
- Dette var viktig inntekt for lokallagene tidligere, nå får de mye mindre i tilskudd fordi vi får mindre overført. dessuten blir sentrale org klagemål og det kan lett skape konflikter i org
- Fordelingsnemnda tok ikke midlene til ferie- og velferdstiltak fra Fylkesmannen med i vurderingen av hva organisasjonen hadde fått i tilskudd sammenlagt tidligere år. Tilskuddet for 2005 innebar en betydelig reduksjon sett i forhold til sammenlagt sum av tilskudd fra Fordelingsnemnda og fra fylkesmennene.
- Vi har veldig aktive lokallag som fikk mye penger til tiltak. Dagens beregninger tar ikke dette med i beregningen. Organisasjoner uten lokale ledd får like mye i tilskudd som oss med flere lokale lag.

Uheldig

- Støtte til lokalledds viktige likemannsaktivitet tatt bort
- Når midlene ligger hos Fylkesmannen blir fylkesleddet (lokalleddet) mer aktiv for å få midlene.

- Skaper bråk og uro i organisasjonen da vi nå må rangere tiltakene og gi et lavere beløp enn det mange var vant til.
- Organisasjoner med få medlemmer mistet muligheten til å søke om større støtte enn tilskuddet er
- Både og! Merarbeid og problemer med å finne fordelingsnøkler er negativt. Positivt at flere lokale avdelinger søker.

Både/og

- Når det gjelder ferie og velferdstiltak for våre lokal- og fylkeslag er den uheldig fordi det gir mindre penger. Det er heldig hvis man tar høyde for den fordeling det har vært ute i fylkene slik at dette gir utslag på driftstilskuddet som NFU sentralt får. Når det gjelder ferie og velferdstilskudd til andre organisasjoner enn til funksjonshemmedes organisasjoner, er det ønskelig at disse midlene fordeles til funksjonshemmedes organisasjoner som selv kan disponere midlene
- Vil styrke driftsgrunnlaget til de sentrale oppgavene, men samtidig redusere lokale velferdstiltak.
- Vi fikk tildelt mye fra fylkeslegene i noen år, og har nok totalt sett kommet dårligere ut. Men det er enklere å forholde seg til færre instanser administrativt.
- Mange fylkes- og lokallag opplevde en stor nedgang i tilskudd. Dette skjedde fordi midlene ble fordelt på flere org. enn tidligere og flere fylkes- og lokallag søkte på midlene.
- Heldig sett i forhold til nytteverdien av midlene, men uheldig sett i forhold til økende arbeidsmengde for hovedstyremedlemmene som i tillegg utøver tjenesten gratis overfor det offentlige.
- Noen lag fikk mer støtte tidligere, andre lag fikk mindre.
- Som nevnt tidligere får vi ikke lenger midler øremerket lokale tiltak.
- Tror ikke det har store betydningen, gjør det kanskje letter med færre søknader.

Heldig

- Bedre muligheter for medlemmene å treffes og ha sammenkomster. Organisert sentralt.
- Vår forening kom godt ut av omleggingen og fikk bedret økonomien og nye muligheter. Vi antar imidlertid at for andre og større foreninger har virkningen vært motsatt, noe som er uheldig for disse.
- Hovedlaget vil da på en mer positiv måte kunne støtte velferdstiltak for den enkelte lokalforening.
- Veldig ofte måtte sentralt sette inn arbeidskraft for å hjelpe det lokale - derfor er det bedre at det styres sentralt!
- Vi fikk aldri noe fra fylkesmannen.
- Totalt fikk lokalforeningene mer midler enn nå og de mener de har fått redusert inntekt da vi ikke har fått øket vårt tilskudd sentralt like meget
- Tror organisasjonene er de rette til lå fordele midlene ut fra sine kunnskaper både sentrale og ikke minst lokale kunnskaper om reelle behov for støtte.

Svært heldig

- Vi er en liten forening, og sentralisering av midlene gjennom et kontaktpunkt reduserer arbeidsmengden for foreningens tillitsmenn.
- Vår organisasjon har ikke lokallag, det har derfor ikke vært søkt om midler fra fylkesmannen tidligere.
- Sentralleddet har større mulighet til å fordele midlene dit det er aktivitet. Tidligere kunne fylker med stor aktivitet og mange deltakere komme uheldig ut.
- Sikrere drift enn tidligere og et godt budsjettgrunnlag for driften
- Økonomi til å kunne arrangere årssamling for medlemmene.
- Aktiviteten økte i lokallagene, flere søknader fra lagene når tilskuddsordningen ble initiert fra organisasjonens sentralledd.
- Mer rettferdig siden vi som hovedorganisasjon best kjenner lokallagenes arbeid og behov. Tilskuddene gis nå mer i tråd med organisasjonens handlingsprogram og terskelen for å søke er lavere. Våre lokallag er svært fornøyd med omleggingen.
- Vi har en bedre oversikt over organisasjonen, og kan forhåpentligvis styre midlene til lokale tiltak bedre.
- Økning av midler gir økt mulighet til større innsats for pasienter.

2.15, 2.16 Vil du si at å innføre en nedre grense på 250 medlemmer for nye organisasjoner for å bli støtteberettiget var. Begrunnelser:

Svært uheldig

- Mange foreninger er så spesielle i sin natur og omfatter medlemmer med svært sjeldne sykdommer eller familier til barn og unge med slike sykdommer. Det er helt nødvendig at disse gis anledning til å organisere seg for å bidra til økt livskvalitet for medlemmene, ikke minst gjennom likemannsarbeid. NSVF har p.t. ca. 90 medlemmer og vil aldri bli særlig større, men behovet for foreningen er større enn noen sinne. Foreningene sparer samfunnet for mye penger, og tiltak som bidrar til at små foreninger opphører å eksistere er følgelig ikke samfunnsmessig gunstig, verken økonomisk eller på andre måter.
- Det er viktig å treffe andre i samme situasjon. For små diagnosegrupper med alvorlig sykdom/funksjonshemming er dette ekstra viktig. Dette ivaretas ikke med store sekkeorg.
- Tror at det vil ta fra de små foreningene med ukjente sykdommer viljen til å stå på og drive sitt arbeid, kanskje 150 hadde vært et bedre tall.
- Fører til at flere organisasjoner får støtte og derved får man ikke samling, men heller oppsplitting. Meget uheldig at man går i mot Korseth-utvalgets anbefaling
- Det er en rekke små og sjeldne diagnoser som ikke har mulighet til å oppnå 250 medlemmer med mindre de driver med utstrakt rekruttering av støtte/interesse medlemmer. Nettopp som en liten diagnose er det imidlertid uhyre viktig å kunne møte likesinnede og skaffe kunnskap om sin tilstand, da hjelpeapparatet som regel ikke sitter inne med den.
- Det hindrer de som trenger det aller mest å få støtte til drift. Dvs. de som er i en oppstartsfase.
- Det finnes mange nyttige og viktige små organisasjoner under 250 pers. Vi har ennå ikke passert 250 medlemmer.
- Uten driftstilskudd vil organisasjonene ha problemer med å overleve økonomisk.
- Jo mindre organisasjon, jo mer behov for økonomisk støtte

Uheldig

- Det vil ta støtten fra de minste og svakeste
- Vi er en liten gruppe med diagnosen (kun jenter). Lite med diagnosen (500-1000). Trur at personer med sjeldne tilstander heller står utanfor enn melde seg inn i ei lita forening som ikkje er støtteberettiget. Kostnader til samlinger blir egne midler
- Alle diagnoser trenger en egen selvstendig forening.
- Vi har sjeldne sykdommer som aldri vil få mange medlemmer i en organisasjon. De vil da ikke få noe støtte hvis nedre grense er 250 medlemmer.

Både/og

- Noen diagnosegrupper blir vel små som selvst. organisasjoner, men vi ser fordelene av en viss grense. Bra at de som er fra før nyordninga ikke skyves ut i mørket. Tvangssammenslåing ikke bra demokratisk prinsipp!
- NRF mener at nedre grensen på 250 medlemmer er satt for lavt. Grensen har ingen konsekvenser for allerede støtteberettigede organisasjoner - i motsetning til hva som var foreslått av Finansieringsutvalget
- Organisasjoner som kan passe sammen, bør ikke starte opp for seg selv, men heller gå inn i en eksisterende organisasjon. En del diagnoseforeninger er helt spesielle og passer ikke sammen med noen. Det bør taes hensyn til de som er små og spesielle.
- Favoriserer en viss størrelse, men kan bli vanskelig for enkelte "diagnoser" å nå dette tallet. Dispensasjon?
- Det kan være små diagnosegrupper som har mye felles, de vil andre oppnå støtte. Det bør være en nedre grense fordi dette synliggjør et behov.
- Det er svært mange små organisasjoner. Bør være mulig med sammenslåinger.
- En nedre grense på 250 kan hindre etablering av nye organisasjoner.
- Det vil bli vanskelig for en liten gruppe å starte egen organisasjon. Samtidig kan det motvirke at særgrupper melder seg ut fra hovedgruppa
- Både/og fordi det blir vanskeligere å etablere nye organisasjoner sett i forhold til hvilke diagnosegruppe man tilhører

- Mange sjelden diagnosegrupper rammes brutalt for å drive utstrakt hjelpearbeid. Samtidig drives "sammenfallende" diagnosegruppers foreninger sammen, hvilket i utg. pkt. er rasjonelt og interessepolitisk effektivt.
- Svært upraktisk med mange organisasjoner. Men samtidig tar man vekk noe av fordelene ved en spesifikk organisasjon med spesialkompetanse på sitt felt.
- Viktig at små diagnosegrupper også skal ha mulighet til å organisere seg - viktig både sosialt/interessepolitisk arbeid/informasjon for å øke deres livskvalitet.

Heldig

- En bør legge til rette for større og representative organisasjoner
- det bør være et visst grunnlag for å danne org og få støtte - dessuten må det ikke splittes opp i altfor mange små org
- Stopper den dramatiske økningen i stønadsberettigede organisasjoner. I 1960-årene var VB 1 av 8 som fikk statlig driftsstøtte. I 1985 var tallet 46, i 1996 var det 80 og i 2005 hele 115 organisasjoner som fikk driftsstøtte. Flertallet av de godkjente organisasjonene må betegnes som pasientorganisasjoner.
- Foreningene som omfatter det samme kan slå seg sammen
- Det medvirker til at behovet for oppsplitting av eksisterende foreninger ikke blir så aktuelt.
- Det bør være en viss medlemsmengde for at organisasjoner skal regnes med, ellers blir det litt mange små grupperinger.
- Det holder vel antall nye organisasjoner nede. Det er helt sikkert flere som kan slå seg sammen.
- Det er positivt at små organisasjoner får støtte
- Det begynte å bli svært mange støtteberettigede diagnoseforeninger, noe som medførte redusert tilskudd til allerede etablerte foreninger, uten at den totale summen til fordeling økte.
- Bør være en viss størrelse på en organisasjon.

Svært heldig

- Endringen stimulerer små grupper til å gå sammen i en organisasjon
- Vi er en organisasjon på nesten 6000 medlemmer og overføring av nedre medlemsgrense kan være et hinder i at organisasjonene splittes opp
- Vi er en sær interesse gruppe for en sjelden diagnose med 1-2 fødte i året. Dvs. at med en normal levetid på 80 år, har vi maks mulighet for 160 medlemmer med diagnose, + selvfølgelig pårørende. Vi er i dag 160 medlemmer og vi ser på det å kunne nå over 250 medlemmer som en utopi. Derfor vil det for oss være fundamentalt viktig at denne grensen ikke innføres. Dette siden vi helt sikkert ikke er de eneste med denne problematikken.
- En utvikling med stadig flere og mindre organisasjoner mener vi at vi ikke er tjent med. Det er stadig vanskeligere å få gjennomslag for saker, og da stilles det høyere krav til at vi samarbeider f.eks. gjennom FFO.
- Organisasjoner med få medlemmer er gjerne sjeldne diagnosegrupper. Det er viktig å kunne finne sammen med likesinnede i en organisasjon.

2.17 Hva mener du er gode tiltak hvis man ønsker å begrense antall organisasjoner?

Andre forslag:

- Tvangssammenslåing ved å fjerne/sterkt nedsette tilskudd er ikke demokratisk rettferdig og styrker ikke vilje og muligheter for å arbeide for grupper tilbud m.v.
- organisasjoner som slår seg sammen bør få garanti om at deres totale støtte minst opprettholdes, de bør beholde to basistilskudd og få økonomisk støtte til sammenslåingsprosessen.
- Flere organisasjoner med samme diagnosegruppe, bør håndteres som én. Små diagnosegrupper MÅ ha sin egen organisasjon pga sin egenart og spesielle behov.
- En gruppeinndeling med likeverdige små org.
- Som ovenfor: at man setter en nedre grense slik anbefalt i Korseth-utvalget
- Dette kan vi vanskelig svare på
- Gjennomføre nåværende retningslinjer der funksjonsnedsatte og deres pårørende skal være grunnlaget for beregning av tilskudd.
- Ifølge menneskerettighetsstatuttene skal det være fri etableringsrett av organisasjoner. Det er
- Se på aktivitetsnivået til organisasjonene.
- Redusere tilskudd til organisasjoner som konkurrerer om medlemmer
- Syntes ikke det er noe mål å begrense antall organisasjoner.

- Stimulere til at relaterte diagnoser slås sammen

3.1 De siste årene har det vært en økning i antall organisasjoner som får driftstilskudd. Begrunnelser:

Tiltak for å stoppe vekst

- For mange organisasjoner retter seg mot personer med samme eller sammenlignbare sykdommer/konsekvenser av sykdom. Svekker organisasjonenes interessepolitiske styrke. Feil bruk av offentlige midler.
- Nåløyet for å godkjennes som tilskuddsberettiget bør være trangt. Total støtte gjennom ordningen bør også økes kraftig for å kompensere for økt antall organisasjoner og redusert støtte for mange av organisasjonene.
- Finnes det allerede en tilsvarende organisasjon som den aktuelle nye, bør disse slå seg sammen.
- Det bør kanskje være en faglig, evt. medisinsk begrunnelse. En viss alvorlighetsgrad.
- Som ovenfor. Det blir altfor mange organisasjoner. Opptrer i konkurranse med hverandre. Lite grobunn for et samlet interessepolitisk arbeid. Ønskelig med en samling av hovedgrupper slik skissert i Korseth-utvalget
- Øke medlemsgrensen. Bør settes opp til minst 500 medlemmer pr. organisasjon
- Skill ut pasientorganisasjoner fra de funksjonsnedsattes organisasjoner.
- Jeg kan begrunne for psykiske lidelser. Som for vår del er det mange av disse lidelsene som går inn i hverandre og kunne jobbe sammen.
- Jo flere organisasjoner, jo mindre blir det på den enkelte organisasjon.
- På bakgrunn av økonomien.

Ingen tiltak

- Det bør være mulig å beholde antall organisasjoner, men en kan satse på frivillig samarbeid og ev. sammenslutning til større enheter. Mange diagnosegrupper vil forsvinne i en stor organisasjon og ikke få sine spesielle forhold ivaretatt.
- Eventuell reduksjon av antall organisasjoner må skje av "fri vilje".
- Medlemmer og aktuelle medlemmer skal og må selv bestemme om de trenger egen organisasjon.
- Store organisasjoner med underavdelinger som kan operere innenfor samme forutsetninger som i dag. Eksisterende organisasjoner bør ikke utraderes.
- Jeg tror at alle bør ha en sjanse å bli hørt og kanskje få hjelp til sitt arbeid.
- org gjør en viktig jobb i Norge - og derfor viktig at staten bidrar slik at org får muligheter til å utvikles og gjøre den jobben de skal
- Organisasjonene gjør en utrolig viktig jobb på et område hvor det offentlige ikke bidrar tilstrekkelig. Organisasjonene må få bestå!
- Det må være opptil norske borgere hvordan de vil organisere seg. Dette er ingen statlig oppgave. Staten har ikke noe med hvor mange organisasjoner det er. Staten skal bare administrere en tilskuddsordning.
- Det er viktigheten av nye organisasjoner som må være avgjørende.
- Behovet må avgjøre om nye organisasjoner skal dannes. Evt. må behovsprøving praktiseres.
- Sett fra vår vinkling i organisasjons-Norge er det greit nå
- Det er et visst antall organisasjoner fordi det har vært et behov for dem.
- Unødvendig å være diktatorisk. Er det behov for ei forening og medlemmer å ta av er det OK. Unødvendige organisasjoner " forsvinner" av seg selv
- Sett i forhold til at FGK bare er inne i sitt 4. driftsår er det særdeles viktig at ikke andre "glemte pasientgrupper" blir utestengt fra å ta del i fellesskapet ved å tilhøre en egen organisasjon innenfor sin pasientgruppe. Sett i forhold til interessepolitisk arbeid er det en styrke at flere organisasjoner samarbeider
- Det er logisk at det er en økning, pga. vitenskapens utvikling dukker det opp flere diagnoser og derav behovet for organisasjoner.
- Dette må være en naturlig utvikling, der det selvfølgelig må utvises skjønn. om det eks er som for oss pga noe medfødt og høyst ufrivillig eller om det er noe selvvalgt, som ikke er av en like fundamental viktighet for medlemmene.

- Har tro på at små organisasjoner kan gjøre mye godt arbeid mot sine medlemmer, bedre enn om man var en del av en stor organisasjon. Små organisasjoner driver også gjerne med flere frivillige tillitsmenn og er ofte billigere i drift. Det er en kjensgjerning av større organisasjoner har flere lønnede ansatte!
- Er fornøyd med tiltaket som er gjort mhp. å sette opp minstekravet på antall medlemmer fra 50 til 250 for å kvalifisere til tilskudd.
- Organisasjonene må selv få bestemme dette.
- Alt arbeid som gjøres for funksjonshemmede er bra.
- Begrensning i antall fratar mulighet til å organisere seg. Dette vil spesielt gå utover små/sjeldne diagnosegrupper. Dersom sammenslåing vil små grupper forsvinne - meget uheldig for den enkelte funksjonshemmede.

Tiltak for å stimulere til flere

- Vi kan vanskelig se at vi skal delta i prosessen for å begrense antall organisasjoner, selv om økt antall muligens vil medføre redusert driftsstøtte for vår del.
- Ingen av forslagene over passer helt vår holdning. Vi mener det er uhyre viktig med diagnosespesifikke organisasjoner. Dette kan også oppnåes ved at lignende diagnosegrupper har felles forening med undergrupper, og ikke med egne foreninger for hver diagnose
- Våre medlemmer har gjennom flere år gitt tilbakemelding om at den beste hjelpen de har fått ifht sine barn er gjennom foreningen og andre pårørende.
- Positivt med pasientorganisasjoner
- Mange, særlig dem med sjeldne diagnoser, har et stort behov for å møte andre i samme situasjon - og de trenger noen som snakker på alles vegne

3.3 Enkelte mener det er viktig å *begrense* antall organisasjoner som mottar driftsstøtte. Hva mener du kan være gode argumenter for dette synet. Andre forslag:

- Organisasjoner med store ekstrakostnader som følge av medlemmenes funksjonsnedsettelse har blitt de store taperne siden skjønnstilskuddet har fått stadig mindre betydning. Det er behov for å finne løsninger som gir organisasjoner med slike utgifter og mange tilbud til medlemmene sine langt høyere støtte enn det de får i dag.
- Reduksjon av antallet bør komme fra den enkelte organisasjon
- Øker legitimiteten både overfor myndigheter og samfunnet for øvrig.
- Mer rasjonell drift (det stod på papirskjemaet)
- De som mener dette er gamle monopolistiske organisasjoner som ikke ønsker konkurranse fordi dette fører til at svakheter og udugelighet blir eksponert.
- Tilskudd etter aktivitet.
- Syntes ikke det er noe mål å begrense antall organisasjoner som mottar driftsstøtte.

3.5 Enkelte mener man *ikke bør begrense* antall organisasjoner som mottar driftsstøtte. Hva kan være gode argumenter for dette synet? Andre forslag:

- Alle har rett til å organisere seg, også ulike pasientgrupper og andre som har behov for å møte andre med samme lidelse eller plage. De kan også få driftsstøtte, men det er feil å sette de i samme gruppe som de funksjonsnedsatte. I en slik sammenheng vil de funksjonsnedsatte tape.
- Viktig å legge tilrette for at alle, også dem med sjeldne diagnoser, kan møte andre i samme situasjon og ha et talerør

4.5 Tror du det er sannsynlig at en eller flere grupper i din organisasjon vil bryte ut og danne en ny organisasjon de neste fem årene (begrunn ditt syn):

Ja

- dagens system premierer grupper som blir godkjent som egen organisasjon med basistilskudd og tilskudd pr medlem

Nei

- NRF har valgt en organisasjonsform med "diagnosegrupper" som arbeider med bestemte revmatiske diagnoser både på sentralt- og fylkesplan. Eks.: Lupus, Sjøgren. Sklerodermi, PMR-AT, Fibromyalgi
- Vi er en liten og sammensveiset organisasjon, og det er viktig for oss å holde sammen.

- Medlemmene er fornøyde, blir hørt og har innflytelse i samfunnet
- LFS har blitt en trygg organisasjon som tar vare på sine medlemmer.
- Det er ikke så mange av oss, så det er nok ikke sannsynlig.
- Det er bred enighet om visjon og målsettinger
- Vi har ro innad i organisasjonen
- Vi har ulike interessegrupper i org f.eks. de som er blitt døve i voksen alder og de som CI opereres - men vi har mye felles og foreløpig er det ingen som ønsker å danne en egen org
- Flertallet er medlem for å få hjelp, ikke for selv å gjøre noe for organisasjonen.
- Krigsinvalidforbundet vil bli nedlagt i løpet av en 5-årsperiode.
- Da tror jeg de ville få problemer med å etablere seg. Det er vanskelig nok å være lymfødempasient, det er så mange forskjellige syndrom knyttet til lidelsen.
- Diagnosegruppa er liten. Det er ikkje plass til fleire. Dette er prøvd før uten hell. Utbrytergruppa frå oss er tilbake, utbryterforeningen er lagt død. (dersom den finnes enno er det eit enkelmannsforetak uten kontakt med personer med diagnosen)
- Vi er en godt etablert forening med 63 lokalforeninger. Vi har et godt samarbeid med alle lokalgruppene
- Nei, det er en liten gruppe funksjonshemmede, og det eksisterer allerede 2 andre organisasjoner for samme gruppe funksjonshemmede.
- Er en ensartet gruppe med diagnosen cøliaki og/eller dermatitis herpetiformis som må holde glutenfritt kosthold for å være symptomfrie.
- Vår organisasjon har klare mål som er i tråd med medlemmenes interesser. Liten organisasjon med god kontakt med landets medlemmer. Bekreftes på landsmøtet.
- Tendensen har vært at mindre diagnosegrupper har ønsket å bli en del av LHL
- Til tross for at vi har et misvisende navn: Norges Migreneforbund så representerer vi alle hodepinepasienter dvs. også de med vanlig tensjonshodepine, migrene, cluster og mer sjeldne hodepineformer. Hvis noen skulle bryte ut, så tror jeg evt. at det er cluster-pasientene. Men de er så få, ca. 2000 på landsbasis - som samtidig er så syke. De driver veldig bra innenfor NMF, så jeg velger å tro at de ikke vil bryte ut.

4.9 Hva vil øke sannsynligheten for at dere skal slå dere sammen med en annen organisasjon?

- At vi har en organisasjonsdannelse og et vedtaksverk som er demokratisk og basert på det representative system. Ideologien MÅ også stemme overens.
- Neuronal Ceroid Lipofuscinose er en så spesiell sykdomsgruppe at berøringspunkter med andre organisasjoner er få, om noen.
- NRF ønsker å gå i forhandlinger med sammenlignbare organisasjoner med tanke på sammenslåing. Hva som øker sannsynligheten for å lykkes er vanskelig å anslå.
- Det er positivt for sammenslåing dersom dette vil gi en økonomisk gevinst i forhold til lokal støtte og tilsvarende negativt dersom vi blir straffet økonomisk ved sammenslåing.
- Lite sannsynlig at dette vil skje, da vi ikke hører sammen med noen andre.
- At vedkommende organisasjon aksepterer det bruddet som skjedde, og at danning av LFS var eneste mulighet utbrytere/ekskluderte til å drive organisert arbeid for blinde og svaksynte.
- Det vil være en hjelp å få en nedre grense slik at man får diagnoseforeningene til å inngå som en del av NFU.
- Det er bare 2 store org i Norge som ivaretar døve og tunghørtes interesser. Vi har noen felles saker som vi samarbeider om men også tydelige forskjeller. samarbeid foretrekkes fremfor sammenslåing nå
- Vi har ikke vurdert å slå oss sammen med en annen organisasjon, men vi har vurdert kontorfallskap med andre.
- Økt interessepolitisk innflytelse samtidig som medlemmenes tilbud beholdes.
- Ønsker ikke å slå oss sammen, men kan gjerne samarbeide om prosjekter eller kurs
- Foreningens økonomi er for tiden god, og en sammenslåing vil medføre en betydelig nedgang dersom vi skulle slå oss sammen med den organisasjonen som er mest sannsynlig som samarbeidspartner. Det er imidlertid en rekke andre momenter enn økonomi som også spiller inn. Medlems- og organisasjonsutviklingen i begge foreningene er veldig lik. For å kunne utnytte de menneskelige ressursene foreningene har, og være en tyngre pådriver overfor våre behandlingssteder vil ett tettere samarbeid kunne bli naturlig.

- Vi kommer nok ikke til å slå oss sammen. Alternativet måtte være nedleggelse eller å danne en paraply med organisasjoner med lignende interesser, for å få stordriftsfordeler mht sekretariat osv.
- At de andre blir positivt innstilt til sammenslåing.
- Økt påvirkningsmulighet. Mer økonomisk støtte.
- Egentlig er vi såpass spesiell at det egentlig ikke er noen særskilt grunn for det
- Vanskelig å få en ulønnet person til å drive sekretariatet.
- Lite sannsynlig at vi vil slå oss sammen med noen.
- Dersom det blir så få medlemmer at foreningen står i fare for å bli nedlagt.
- At det samlede nivået på tilskudd til de to organisasjonene opprettholdes.
- FGK har ingen planer om å slå seg sammen med en annen organisasjon per i dag, men ser store utfordringer i å danne arbeidsutvalg på tvers av organisasjonene sett i forhold til utøvelse av ineressepolitisk arbeid
- At organisasjoner med flere medlemmer får større påvirkningskraft og innflytelse enn små organisasjoner.
- Det vil kun skje om det blir et generelt krav om en medlemsmasse over 250. Og da kun på papiret i fht en søknad, ikke i reell sammenslåing.
- At andre org. er i bedre stand enn NCD alene å fremme sine verdier og behov
- Problemstillingen er ikke diskutert. Iså fall må det være at vi ikke har økonomi til ordinær drift.
- Dersom vi kan gi et bedre tilbud til medlemmene (behandling, rehabilitering, forebygging, likemannsarbeide) og/eller øke vår mulighet til politisk påvirkning
- Det er ingen annen organisasjon det er naturlig å slå seg sammen med. Den eneste andre organisasjonen vi har relasjon til er Foreningen for Kroniske Smertepasienter, og de vil vi ikke kunne slå oss sammen med fordi de har smertepasienter i fra alle pasientgrupper.
- Radikalt bedre økonomi.

4.10 Andre synspunkter som dere ønsker å formidle

- NRF vil understreke behov for gjennomgang av finansieringsordningen og statlige tilskudd til organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne nok en gang. Kravet til minimum 250 medlemmer for ny godkjenning som stønadsberettiget organisasjon, har liten betydning i et bilde med 115 allerede godkjente organisasjoner. Mange organiserer personer med samme eller tilnærmet samme plager og funksjonsnedsettelse og med stor grad av fellesproblemer som resultat av denne. Det foreligger i dag ingen incitament for sammenslåing av organisasjoner. Basistilskuddets størrelse i tillegg til høyt skjønnstilskudd har motsatt effekt. Legges disse faktorer til grunn ville eksempelvis NRF oppnå en stor økonomisk gevinst ved å organisere arbeidet for revmatikere i selvstendige organisasjoner under en ”reumatiker”-paraply, fremfor modellen med kostnadskrevede diagnosegrupper. NRF har valgt den modell vi mener tjener revmatikere best og styrker vårt interessepolitiske arbeid. At dette gir negative økonomiske konsekvenser og svekker det økonomiske grunnlaget og mulighetene for interessearbeidet tilsier behov for fortsatt arbeid for å finne frem til en finansieringsordning som kan oppleves rettferdig for samtlige organisasjoner.
- Støtte til lokal aktivitet bør gies ut fra dokumenterte utgifter til lokal aktivitet for hver organisasjon. Man bør vurdere å legge om tilskuddsordningen og basere støtte mer på det tilbudet organisasjoner gir for å kompensere for manglende tilbud i samfunnet. dette kan f.eks. skje ved å basere støtten ut fra to hovedkriterier: 1. at man er stønadsberettiget (basistilskudd) og antall medlemmer (medlemstilskudd) og 2. På bakgrunn av totale kostnader til tilbud til medlemmene, den totale støtten til driftstilskuddet bør fordeles likt mellom pkt 1 og 2.
- Vår lille forening er svært viktig for personene med Prader Willi syndrom og deres familier. Syndromet er svært sjeldent og spesielt, og vi bor spredt over hele landet. Vi er avhengig av driftsstøtten for å kunne eksistere og for å kunne gi et tilbud til våre medlemmer.
- Vi er en svært liten org. for pasienter i en vanskelig livssituasjon. Vi blir lett "slukt" av andre når vi slår oss sammen. Andre org med mage/tarmlidelser er mye større, og problemstillingene blir helt andre.
- Omleggingen, møter, høringer og pålagt arbeid i forbindelse med dette tar verdifull tid fra våre resurser.
- Ordningen er bra som den er.

- Vi har et sterkt samarbeid og nettverk i Norden, Europa og internasjonalt. Det er mer relevant for oss - dette bør også tas i betraktning ved tildeling av driftstilskudd. Vi jobber for rettigheter for alle døve og tunghørte - ikke bare medlemmer, derfor føles det urettferdig at det fokuseres så mye på antall medlemmer
- VB er sannsynligvis den siste interesseorganisasjonen for funksjonsnedsette som krever at synstapet dokumenteres. Dette har vært helt sentralt i VBs over 100-årige historie. I dag blir dette sett på som en forhistorisk overlevning, mens det i vårt bilde er garantien for at synsnedsette kan ha fullstendig kontroll over egen organisasjon. For oss er det fremmed at seende medlemmer skal øke legitimiteten til organisasjonen.
- LMF takker for de midlene vi får!
- La oss få ha tilskuddsordningene uendret i noen år for å se hvordan disse fungerer. Alle omleggingene og uendelige evalueringene skaper utrolig mye merarbeid, spesielt for de små organisasjonene uten ansatte og sekretariat.
- NFS har mottatt tilskudd bare fra 2005. NFS søkte om tilskudd i 8 år men ble motarbeidet av organisasjoner som allerede fikk tilskudd. Dette er heldigvis historie nå og det gleder vi oss over.
- Det er i dag etablert et nevrologisk interesseforum, som består av Norsk epilepsiforbund, CP-foreningen, Parkinsonforbundet og MS-foreningen. Samarbeider om konferanser, felles høringsuttalelser o.l.
- Vært veldig nyttig om driftstilskuddet eller ordningen hadde vært slik at vi kunne ha hatt én lønnet arbeider.
- Det er viktig å poengtere hvor nødvendig det er med tilskudd til organisasjonen, for at vi kan drive arbeidet for synshemmede videre. Det bør være lagt større vekt på utgifter til tilrettelegging, arrangement, likemannsarbeid.
- De etablerte organisasjonene kunne fått tilskudd etter de tiltak og aktiviteter de planlegger for hvert år. Det hadde da blitt litt mer planlagt og konstruktivt bruk av midlene.
- NLF ønsker å bringe kunnskap om lymfødem ut til flest mulig, og da er vi svært avhengig av et godt driftstilskudd for å drive opplysningsarbeid både innad og utad.
- Utbryterorganisasjoner bør ikke få støtte. Dette er som regel resultat av interne /personlige konflikter som årsmøte bør rydde opp i. "Kverulanter" bør fjernes og personer som vil jobbe for medlemmers beste må settes i de rette posisjoner
- Egne arbeidsutvalg på tvers av organisasjonene bør samarbeide med opp under pasientene, få frem kunnskap om hva som bør bedres i helsevesenets diagnostisering, behandling, rehabilitering og oppfølging
- For oss er det viktig at vi får jobbe for våre medlemmer som er såpass spesielle at det er vi som kjenner dem og kan hjelpe dem. Det er et fåtall innen helsevesenet også som kjenner oss, noe som gjøre likemannsjobben veldig viktig. Dette har jeg vanskelig for å se kan bli ivaretatt av andre. Vi kjenner til en del andre grupper i vår situasjon som ikke fungerer like godt. Vi er fullt oppegående og leverer tilbud til alle aldersgrupper, på de meste områder. Dette er noe vi kan gjøre pga at vi har økonomi til det og viljen, for dette er snakk om frivillig arbeid. Diagnosen er ganske alvorlig og det er mange som sliter, både fysisk og psykisk med enkelte som også har prøvd å ta selvmord. Det er meg ukjent om noen har klart det.
- Det er ulik praksis for hvordan organisasjonene teller antall medlemmer. Dette er ikke riktig. Reglene må være like i og med at antall medlemmer er en viktig faktor for størrelsen på tildelingen.

Publikasjoner fra Frischsenteret

Alle publikasjoner er tilgjengelig i Pdf-format på : www.frisch.uio.no

Rapporter

1/2004	Causality and Selection in Labour Market Transitions. Dissertation for the Dr.Polit Degree	Tao Zhang
2/2004	Arbeidstilbud når svart arbeid er en mulighet	Tone Ognedal, Øystein Jørgensen, Steinar Strøm
3/2004	Er det lengden det kommer an på? – Hvordan arbeidslediges jobbmuligheter påvirkes av nivået på dagpengene og hvor lenge de har gått ledig	Øystein Jørgensen
4/2004	Pris- og avanseregulering for legemidler	Dag Morten Dalen, Steinar Strøm
5/2004	Statlig styring av prosjektledelse	Dag Morten Dalen, Ola Lædre, Christian Riis
6/2004	Veier inn i, rundt i, og ut av det norske trygde- og sosialhjelpssystemet	Elisabeth Fevang, Knut Røed, Lars Westlie, Tao Zhang
7/2004	Undersysselsatte i Norge: Hvem, hvorfor og hvor lenge?	Elisabeth Fevang, Knut Røed, Oddbjørn Raaum, Tao Zhang
8/2004	Realopsjoner og fleksibilitet i store offentlige investeringsprosjekter	Kjell Arne Brekke
9/2004	Markeder med svart arbeid	Erling Barth, Tone Ognedal
10/2004	Skatteunndragelse og arbeidstilbud. En empirisk analyse av arbeidstilbudet når svart arbeid er en mulighet	Kristine von Simson
1/2005	Pliktige elsertifikater	Rolf Golombek, Michael Hoel
2/2005	En empirisk analyse av indeksprissystemet i det norske legemiddelmarkedet	Tonje Haabeth
3/2005	Formelle og totale skattesatser på inntekt for personer med svak tilknytning til arbeidsmarkedet	Elisabeth Fevang, Morten Nordberg, Knut Røed
1/2006	Finansiering av tros- og livssynsamfunn	Aanund Hylland
2/2006	Optimale strategier i et to-kvotesystem	Rolf Golombek, Cathrine Hagem, Michael Hoel
3/2006	Evaluering av tilskuddsordningen for organisasjoner for personer med nedsatt	Rolf Golombek, Jo Thori Lind

funksjonsevne

4/2006	Aetats kvalifiserings- og opplæringstiltak – En empirisk analyse av seleksjon og virkninger	Ines Hardoy, Knut Røed, Tao Zhang
---------------	--	-----------------------------------

Arbeidsnotater

1/2004	Samtidig bruk av Trygdeetaten, Arbeidsmarkedsetaten og Sosialtjenesten	Morten Nordberg, Lars Westlie
2/2004	Arbeidsledighet og svart arbeid. En empirisk analyse 1980 – 2003	Øyvind Johan Dahl
1/2005	Lifetime earnings	Fedor Iskhakov
2/2005	Skattefunksjoner i Norge 1990 - 2004	Vivian Almendingen
1/2006	Costs and coverage of occupational pensions	Erik Hernæs, Tao Zhang

Memoranda

Serien publiseres av Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo, i samarbeid med Frischsenteret. Listen under omfatter kun memoranda tilknyttet prosjekter på Frischsenteret. En komplett oversikt over memoranda finnes på <http://www.oekonomi.uio.no/memo/>.

1/2004	To What Extent Is a Transition into Employment Associated with an Exit from Poverty?	Taryn Ann Galloway
2/2004	A dissolving paradox: Firms' compliance to environmental regulation	Karine Nyborg, Kjetil Telle
4/2004	Rainfall, Poverty and Crime in 19th Century Germany	Halvor Mehlum, Edward Miguel, Ragnar Torvik
5/2004	Climate policies and induced technological change: Impacts and timing of technology subsidies	Snorre Kverndokk, Knut Einar Rosendahl, Thomas F. Rutherford
10/2004	The shadow economy in Norway: Demand for currency approach	Isilda Shima
11/2004	Climate Agreement and Technology Policy	Rolf Golombek, Michael Hoel
12/2004	The Norwegian market for pharmaceuticals and the non-mandatory substitution reform of 2001: the case of enalapril	Tiziano Razzolini
13/2004	Sectoral labor supply, choice restrictions and functional form	John K. Dagsvik, Steinar Strøm

17/2004	Unilateral emission reductions when there are cross - country technology spillovers	Rolf Golombek, Michael Hoel
25/2004	Moral hazard and moral motivation: Corporate social responsibility as labor market screening	Kjell Arne Brekke, Karine Nyborg
26/2004	Can a carbon permit system reduce Spanish unemployment?	T. Fæhn, A. G. Gómez-Plana, S. Kverndokk
5/2005	The Kyoto agreement and Technology Spillovers	Rolf Golombek, Michael Hoel
6/2005	Labor supply when tax evasion is an option	Øystein Jørgensen, Tone Ognedal, Steinar Strøm
9/2005	The Fear of Exclusion: Individual Effort when Group Formation is Endogenous	Kjell Arne Brekke, Karine Nyborg, Mari Rege
11/2005	Tax evasion and labour supply in Norway in 2003: Structural models versus flexible functional form models	Kari Due-Andresen
16/2005	Prioritizing public health expenditures when there is a private alternative	Michael Hoel
17/2005	Young and Out: An Application of a Prospects-Based Concept of Social Exclusion	Oddbjørn Raau, Jon Rogstad, Knut Røed, Lars Westlie
18/2005	Immigrants on Welfare: Assimilation and Benefit Substitution	Tyra Ekhaugen
19/2005	Time and Causality: A Monte Carlo Assessment of the Timing-of-Events Approach	Simen Gaure, Knut Røed, Tao Zhang
20/2005	Organisational Change, Absenteeism and Welfare Dependency	Knut Røed, Elisabeth Fevang
21/2005	Extracting the causal component from the intergenerational correlation in unemployment	Tyra Ekhaugen
29/2005	Efficiency and productivity of norwegian tax offices	Finn R. Førsund, Sverre A.C. Kittelsen, Frode Lindseth
33/2005	Price regulation and generic competition in the pharmaceutical market	Dag Morten Dalen, Steinar Strøm, Tonje Haabeth
34/2005	American exceptionalism in a new light: a comparison of intergenerational earnings mobility in the Nordic countries, the United Kingdom and the United States	Markus Jäntti, Bernt Bratsberg, Knut Røed, Oddbjørn Raaum, Robin Naylor, Eva Österbacka, Anders Björklund, Tor Eriksson
35/2005	Earnings persistence across generations: Transmission through health?	Tor Eriksson, Bernt Bratsberg, Oddbjørn Raaum
1/2006	The Determinants of Occupational Pensions	Erik Hernæs, John Piggott, Tao Zhang and Steinar Strøm

Frischsenteret

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning er en uavhengig stiftelse opprettet av Universitetet i Oslo. Frischsenteret utfører samfunnsøkonomisk forskning i samarbeid med Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Forskningsprosjektene er i hovedsak finansiert av Norges forskningsråd, departementer og internasjonale organisasjoner. De fleste prosjektene utføres i samarbeid mellom Frischsenteret og forskere ved andre norske og utenlandske forskningsinstitusjoner.

Frischsenteret
Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf: 22958810
Fax: 22958825
frisch@frisch.uio.no
www.frisch.uio.no